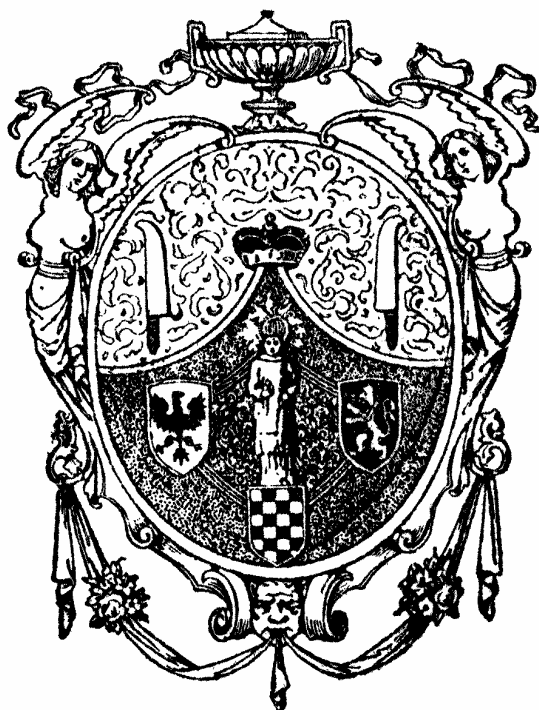

HRANICE

PROGRAM
REGENERACE
MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY
2004 - 2010

VYPRACOVAL ING.ARCH. LADISLAV PATOČKA
STAVEBNÍ ÚŘAD MĚÚ HRANICE

září 2003

OBSAH :

ÚVOD	str. 1
A. ZÁKLADNÍ ÚDAJE	str. 2
A.1. VZNIK A VÝVOJ MĚSTA AŽ DO SOUČASNOSTI	str. 2
A.2. CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ MPZ	str. 16
A.3. PROGRAM REGENERACE V LETECH 1994 - 2003	str. 56
A.4. SOUČÁSTI PROGRAMU	str. 66
B. PODROBNÉ CÍLE REGENERACE	str. 69
B.1. CHARAKTERISTIKA MĚSTA, ZÁMĚRY JEHO ROZVOJE	str. 69
B.2. ZÁMĚRY ROZVOJE MPZ	str. 74
B.2.1. Stávající stav - pozitivní skutečnosti	str. 74
B.2.2. Stávající stav - negativní skutečnosti	str. 75
B.2.3. Základní cíle rozvoje MPZ - teoretická východiska	str. 76
C. PŘEHLED KONKRÉTNÍCH AKCÍ PROGRAMU	str. 78
C.1. ZÁCHRANNÉ A REGENERAČNÍ AKCE	str. 78
C.2. AKCE V SOULADU S REGULACÍ ÚZEMÍ MPZ	str. 78
C.3. PŘEHLED AKCÍ PROGRAMU V JEDNOTLIVÝCH LETECH	str. 80
D. SCÉNÁŘ POSTUPU REGENERACE	str. 81
D.1. ČASOVÝ HORIZONT REGENERACE	str. 81
D.2. SOUBOR ZÁKLADNÍCH OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ PROGRAMU	str. 81
D.3. REKAPITULACE FINANČNÍCH NÁKLADŮ	str. 82
D.4. KRITICKÁ MÍSTA REALIZACE PROGRAMU	str. 82
D.4.1. Finanční zdroje	str. 82
D.4.2. Pracovní skupina pro regeneraci	str. 83
D.4.3. Vzájemná podmíněnost jednotlivých akcí	str. 83
E. ZMĚNY FUNKČNÍHO VYUŽITÍ	str. 87
F. ZÁSADY PROJEKTOVÝCH ZADÁNÍ	str. 87
G. ZÁVĚR	str. 89

ÚVOD

Město na křižovatce cest, město středních škol, posádkové město, tak bývají nejčastěji charakterizovány Hranice. Leží v půvabném údolí Moravské brány, v nadmořské výšce 250 metrů, na řece Bečvě. Tímto místem procházela odedávna obchodní a vojenská stezka a četné archeologické nálezy dokládají osídlení již v období paleolitu. Název Hranice je poprvé doložen v listině vztahující se k roku 1169, na město byly povýšeny v roce 1276, od 14.století byly Hranice významným hospodářským a také kulturním střediskem Moravské brány. Výrazný

hospodářský rozvoj Hranice zaznamenaly v 19.století. Tehdy vzniklo několik textilních továren, podnik na výrobu čerpadel a stavbu vodovodů a ke spojení se světem významně přispěla železnice. Bohatou a pohnutou historií města dokladují dochované kulturní památky. Malebnost města umocňuje krásné okolí, ve kterém se nachází několik přírodních rezervací, nejhlubší propast v České republice, pozoruhodné Zbrašovské aragonitové jeskyně a významné lázně Teplice nad Bečvou.

Dnes mají Hranice se svými devíti místními částmi téměř dvacet tisíc obyvatel a jsou druhým největším městem okresu Přerov. Na území města je významně zastoupen průmysl strojírenský a stavebních hmot. Pracovní příležitost poskytují velké podniky SIGMA PUMPY HRANICE, s.r.o., KUNST spol.s.r.o., CEMENT HRANICE a.s., CIDEM HRANICE a.s., VELOX – WERK s.r.o., TONDACH ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o., LG. PHILIPS DISPLAYS CZECH REPUBLIC s.r.o. a mnoho menších firem vzniklých po roce 1990. Mezi nejvýznamnější osobnosti města např. patří J.H.A. Gallaš (1756-1840) – vrchní vojenský lékař, shromažďoval knihy (známá Gallašova knihovna); Heliodor Píka - vyučoval na Vojenské akademii, byl hrdina 1. a 2. československého odboje; Otakar Zahálka - byl v letech 1934-1939 velitelem Vojenské akademie; Naděžda Kniplová - patřila k elitě české hudební scény, Ladislav Vlodek - malíř, sochař a grafik; Josef Jaroš - zakladatel výroby hudebních nástrojů v Hranicích, tvůrce prvních tympánů na světě s laděním pomocí pedálů; Jiří Brdečka - scénárista a režisér animovaných a hraných filmů; Gustav Oplustil - televizní a filmový scénárista komediální a zábavné tvorby; Marta Skarlantová - dlouhá léta působila jako televizní hlasatelka; její bratr Milan Hein - umělecký ředitel divadla Ungelt; Dalibor Janda - rodák z Drahotuš, zpěvák populární hudby. Působí zde řada středních škol: gymnázium, lesnická škola, střední průmyslová škola (s obory stavební hmoty, dřevařství, chemická technologie) a strojírenské učiliště, zdravotnická škola, soukromá střední odborná škola (s obory správce informačního systému, obchodní akademie).

Po komunálních volbách v roce 1990 došlo k obnovení městské samosprávy a občané tak prostřednictvím svých volených zástupců opět sami rozhodují o svém městě. Město mění svou tvář, opravují se školy, domy, památky, komunikace, rekonstruuje se a buduje potřebná infrastruktura. Rozvíjí se rovněž kulturní život, došlo k obnově městského muzea, byly zřízeny galerie a odpovídající prostory konečně po mnoha letech získala knihovna, umělecká škola a od roku 1998 městský úřad v zrekonstruované budově zámku. A co je nejvýznamnější, ankety a průzkumy potvrzují, že v Hranicích žijí lidé, kteří mají své město rádi.

A. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

A.1. VZNIK A VÝVOJ MĚSTA AŽ DO SOUČASNOSTI

Z archeologických nálezů odborníci usuzují, že prostor Hranic a jejich okolí byl osídlen již od starší doby kamenné - paleolitu. V prostoru Moravské brány, v němž Hranice zauímají důležité místo, jsou doklady o poměrně souvislém pravěkém osídlení. Tábořiště pravěkých lovců v Předmostí u Přerova je světoznámé. Neví se však mnoho o tom, že na území dnešních Hranic bylo podobné tábořiště, osídlené delší dobu pravěkými lovci.

Ve dvacátých letech XX. století byly v okolí Hranic nalezeny první doklady osídlení v pravěku - bylo to několik pazourkových nástrojů, nalezených v jeskyňce v Hluzovském kopci. V roce 1946 došlo ke skutečnému objevu paleolitického osídlení pod Velkou Kobylankou u Hranic, kde je převíslá skála, tzv. polojeskyně, která poskytovala vhodné přístřeší. Nálezy podle odborníků mohou znamenat, že snad u Hranic existovalo i jeskynní sídliště paleolitických lidí, nebo že okolní jeskyně byly občas obývány. Na polích kolem Velké Kobylanky bylo nalezeno více než 1000 kusů pazourkových nástrojů. K nálezu velké čepele, pazourkového nástroje, však došlo i na území dnešních Hranic. Při výkopu na staveništi střední průmyslové školy stavebních hmot ji našel dělník František Králíček. Území, na němž později vznikly Hranice, skýtalo velmi dobré podmínky pro usídlení lidí. V roce 1938 našel při orání rolník Jan Hradil na vrchu Strážném u Kelče jeden z největších pokladů v naší zemi - soubor 250 kusů stříbrných mincí a rozlámaných ozdob, uložený v plátěném sáčku. Část šperků je možno datovat až do 11. století, kdy byl tzv. poklad zakopán. K původu pokladu jsou dva názory. Jeden vychází z domněnky, že velká pestrost různých druhů ražeb (vedle českých denárů jsou zde mince saské, bavorské, porýnské, francouzské, anglické a italské) ukazuje na majetek nějakého obchodníka, který si jej z nějakého důvodu uložil v blízkosti obchodní cesty. Druhý názor považuje poklad za válečnou kořist některého z vojáků, neboť spadá časově do doby bojů o Moravu mezi českými a polskými panovníky, během nichž vojska táhla i významným prostorem Moravské brány.

Za nejstarší zmínku o Hranicích je považována darovací listina z roku 1169, kterou olomoucký údělný kníže Fridrich (Bedřich) daroval území mezi řekou Bečvou a Odrou rajhradskému klášteru ke kolonizaci. Bylo však prokázáno, že tato listina je falzifikát, vzniklý o něco později, aby na počátku 13. století sehrál roli důkazu ve sporu o vlastnictví tohoto území. Podle názoru historika L. Hosáka však o existenci Hranic jako sídliště před koncem 12. století nemusí být pochyb. Podle téhož autora lze učinit závěr, že kolem roku 1169 bylo uvedené území rajhradským benediktinům skutečně darováno. Tzv. Kelečský poklad, jehož uložení lze datovat na počátek 11. století, je svědectvím, že nejméně kolem roku 1000 bylo již blízké okolí Hranic trvale osídleno a vedla zde důležitá obchodní cesta. V listině zmiňovaný mnich Jurik je historická osoba. Nekrolog rajhradského kláštera uvádí jeho úmrtí 4. prosince 1209. Benediktinský mnich Jurik se podílel na kolonizaci území, vedl mýcení lesů, takže v poměrně krátké době vyrostla na táhlém ostrohu nad Bečvou osada, v roce 1201 již zvaná trhovou vsí.

Vznik místního jména Hranice se podle jedné verze vykládá od "hranic" území, v němž osada vyrostla. Z moravského vnitrozemí vedla do oblasti Poodří a k Polsku zemská stezka, která u Bělotína vycházela z pohraničního pralesa. Mezi zeměmi nebyly ve starším středověku hranice přesně určeny. Česko - polská listina císaře Oty III. ze 6. prosince 996 je kladla proti toku řeky Bečvy do Oderských a Hostýnských vrchů. Jméno Hranice podle tohoto výkladu vychází z nejzazšího položení sídliště směrem k pohraničnímu hvozdu, tedy k hranicím. Jiná domněnka a výklad původu názvu města vychází z toho, že v době kolonizace území se při mýcení lesů pálily hranice dříví. Od roku 1276 se pro Hranice užíval latinský název Alba Ecclesia, v německé verzi Weisskirchen. Jeden z výkladů (Josef

Skulina) vychází z domněnky, že toto latinské a německé pojmenování je od bílého kostela, tj. od kostela vystavěného z bílého kamene. Jiný výklad (Václav Richter) je odvozuje od bílého oděvu premonstrátů, kteří se účastnili kolonizace území.

O povýšení Hranic na město máme tři zprávy, které se liší rokem a časově obsahují téměř celou druhou polovinu 13. století. Ta první z 19. března 1251 je historiky odmítnuta jako padělek. Ke skutečné lokaci došlo na sklonku vlády krále Přemysla Otakara II. Dne 4. března 1276 hradištský opat Budiš dovolil lokátoru Thamovi, aby vysadil Hranice na město. Máme ještě jednu lokační listinu města, datovanou v Olomouci 2. března 1292. Její existence je vysvětlována tak, že proměna Hranic v město vázla za nejistých časů po smrti krále Přemysla Otakara II. a že lokátor Tham zemřel před skončením lokačního díla.

Znak města Hranic (1629)

znakem Cimburků nahradil červeným šachováním. V obecném povědomí je rozšířena mylná domněnka, že na městském znaku je postava mnicha Jurika. (Popis znaku ve stávající podobě - zlatý štít rozdělený červenou špicí. V hlavě štítu je nad špicí knížecí klobouk červený a hermelínem lemovaný, ve zlatých polích stojí svisle po jednom vinařském noži z erbu dietrichštejnského, stříbrném se zlatou střenkou, nože jsou obrácené ohnutými špicemi nahoru a ven. Ve špicí stojí uprostřed postava sv. Štěpána v stříbrném spodním a modrém svrchním levitském rouchu; v pravé ruce drží tři kameny, v levici palmovou ratolest. Po jeho pravé straně je zlatý štítek s černou doleva hledící orlicí s červenou zbrojí a jazykem, po levé straně je červený štít se stříbrným českým lvem a v patě štítu stojí třetí štítek, částečně zakrývající nohy sv. Štěpána; na štítku je červeno-stříbrná šachovnice 6 x 7 polí).

Současný znak města Hranic

Na vyvýšené šíji mezi oběma přítoky Bečvy byl vytvořen protáhlý, značně nepravidelný útvar, orientovaný ve směru sever - jih (220 x 560m), v jehož středu vzniklo obdélníkové náměstí (75 x 150m), jímž procházela obchodní cesta. V průběhu historického vývoje vzniklo další náměstí u zámku (20 x 50m) a v jihozápadní části města (35 x 50m). Podél východní a západní linie hradeb byly založeny dlouhé bloky městských domů, přerušené pouze úzkými únikovými uličkami k hradbám. Mezi tyto dva souvislé pásy zástavby byly na severní a jižní straně vloženy příčné bloky, které uzavřely hlavní náměstí. Na severní zúžené straně existovala jediná vstupní cesta, která se po slezském způsobu větvila kolem vloženého bloku a vyústovala na náměstí dvěma ulicemi, na jižní straně, kde byl terén pozvolnější a šíje širší, vedly od dvou vstupních bran dvě cesty, každá po jedné straně vloženého bloku. Kolem celého náměstí i v přilehlých ulicích bylo podloubí. V severní části městského půdorysu byla situována tvrz a v jihozápadní na zvláštním prostranství farní kostel.

Z původní zástavby ze 13. a 14. století se ve stávající struktuře historického jádra nic nedochovalo. Městská zástavba byla patrně primitivní, dřevěná - mimo farního chrámu zbořeném po r. 1764 v souvislosti s dostavbou nového kostela uprostřed náměstí. Požáry, válkami nebo dožitím vzala následně za své. Městský útvar byl nepochybně obehnan hliněnými valy a náspy a snad i dřevěným opevněním.

Stavební historie hranického zámku započala ve 14. století zbudováním tvrze, připomínané poprvé roku 1398. Dá se předpokládat, že ji postavil některý ze zástavních držitelů Hranic. Tvrz nemusela být ještě kamenná a určitě nestála po obou stranách komunikace, ale pouze v místech, kde dnes stojí renesanční zámek. Z potvrzení městských práv Janem Tovačovským z Cimburka roku 1431 vyplývá, že v této době bylo město ještě opevněno valy a plaňkami. Jan Tovačovský z Cimburka (uváděný také jako Jan z Cimburka a Tovačova) v čele husitských oddílů dobýval okolní města jako Přerov, Odry, Nový Jičín aj. Zmocnil se také Hranic a 4. ledna 1431 potvrdil městu všechna práva a privilegia. Jeho listina měla nahradit městské knihy a privilegia, zničená při dobývání města a potvrzovala právo vaření a šenkování piva, šenkování vína, rybolov v Bečvě od ústí Veličky po Skalku, užívání městského pastviště na pasení dobytka, držbu zahrad na předměstí, pořádání dvou svobodných jarmarků v roce a týdenní trh v sobotu. Pro Hranice získal také privilegium na vybírání cla a mýta od projíždějících kupců, aby město mělo příjmy na opravu cest.

Po husitských válkách dochází k nové výstavbě nejspíše na východní straně náměstí a k jejímu rozrůstání severním směrem. O tom svědčí v mnoha případech zachované středověké dispozice i lomené, nízké oblouky gotického loubí, které byly nalezeny pod renesančním překlenutím v řadě domů na náměstí i v ulici v severovýchodní části města. Tyto domy z 15. století byly většinou jednopatrové, za loubím byl obvykle krám a vstupní síň, zrcadlově proti ní na dvorní straně zadní komora. V patře byly obytné místnosti do náměstí i do dvora, uprostřed při vyústění schodiště komora, kuchyň a jiné menší prostory. Některé domy na zvláště úzkých parcelách končily již za schodištěm a komorou, případně průjezdem. Je velmi pravděpodobné, že v 1. polovině 15. století byla při znovu výstavbě města vybudována hlavní kamenná hradba, z níž se dochovaly malé úseky na východní a západní straně a souvislejší úsek na jižní straně města. Stará tvrz byla přebudována v gotický hrad.

Jan z Cimburka spojil hranické a drahotušské panství, což umožnilo další hospodářský rozvoj města. Zaváděl nové formy vrchnostenského hospodaření. Staré robotní povinnosti měnil na nájem pozemků za stálý roční plat. Aby zvýšil výnosy panství začal na Hranicku zakládat rybníky, například u vsi Polom. Po jeho smrti získal v roce 1464 zástavní list na město a panství Hranice syn Ctibor Tovačovský z Cimburka. Zástavní list mu potvrdil král Jiří Poděbradský v roce 1465. Ctibor v téže roce potvrdil Hranicím privilegia, která městu dal jeho otec, zakázal spory o zahrady, pastviny a lesy, stanovil pravidla jejich užívání a placení za ně. Město se potřebovalo rozšiřovat na pravém břehu Veličky, kde pozemky patřily k panství drahotušskému. Protože panství drahotušské i hranické patřilo Ctiborovi, prodal role a zahrady za Veličkou hranickým měšťanům. Ti tak získali široký pruh pozemků podél Veličky, na zahradách se zde usazovali i řemeslníci. Předměstí Motošín tak navázalo na novou část města, zvanou Novosady. Hranice měly charakter řemeslnicko - zemědělský, přičemž řemesla vyráběla ještě převážně jen pro potřeby panství.

Král Jiří z Poděbrad usiloval o získání předních šlechticů, kteří by byli na jeho straně v boji s Matyášem Uherským. Jedním z těchto šlechticů byl Albrecht Kostka z Postupic, kterému Ctibor Tovačovský v roce 1470 postoupil na přání krále Jiříka zástavní listy na Hranice. Albrecht Kostka v Hranicích pobýval jen zřídka, byl také značně zadlužen a proto už v roce 1475 prodal Hranice Vilému a Janovi z Pernštejna. Odevzdání zástavních listů na Hranice se odehrálo na Helfštýně (Helfštejn) 22. dubna 1475.

Vilém z Pernštejna usiloval o to, aby se Hranice staly jeho vlastnictvím trvale a dědičně, aby na jejich držení přestaly platit zástavní listy a nemohly být vyplaceny ze zástavy. Vyžádal si povolení krále Vladislava, aby mohl jednat s klášteřem Hradiště o dědičném postoupení města a panství hranického. Po delším vyjednávání vložil dne 6. ledna 1499 klášter do olomouckých zemských desek Vilémovi z Pernštejna k dědictví hrad Hranice a město Hranice s předměstím. Klášter hradištský tak definitivně ztratil panství hranické a skončila tzv. zástavní držba města a panství, která umožňovala dávat je zástavním držitelům. Hranice se dostaly v dědičné držení rodu Pernštejnského a patřily na přelomu 14. a 15. století ke středním městům na Moravě. Měly výhodnou polohu na křižovatce cest a byly střediskem velkého panství, které na počátku 14. století zasáhla německá kolonizace.

Vilém z Pernštejna zakládal na svých panstvích rybníky, a tak byly postaveny rybníky u Bělotína a velký rybník Slavíčský, do kterého byla voda přiváděna strouhou z Veličky od Hranic. Jan z Pernštejna zaváděl do všech svých měst řád, kterým udržoval pořádek, právo a bezpečí. V roce 1522 dal městu Hranicím městské zřízení a řád, který byl vyhlášen za přítomnosti celé obce a musel být každoročně čten. Vilém byl sice katolík, byl však tolerantní i k vyznání podobojí a k Bratřím, kteří přicházeli z Čech, kde byli pronásledováni. Bratři byli pracovití a dovední řemeslníci, kteří přinášeli vrchnosti užitek. V Hranicích se usadili na předměstí u Veličky, měli svůj sbor a bratrský dům.

V prvních desetiletích v 16. století vznikaly rychle za sebou pozdně gotické a renesanční domy kolem nynějšího Masarykova a Pernštejnského náměstí a v obou, podloubím lemovaných ulicích směřujících k městským hradbám. Často byl přebudován i suterén s hlavním prostorem pod přední částí domu, umístěným napříč pod celou šířkou. Domy z tohoto období byly převážně mázhausového typu jednodílného, zřídka dvoudílného, výjimku tvořily menší městské paláce, jako například Čaputovský dům a bývalý knížecí dům v jihovýchodní části náměstí. K přestavbě bloku v severovýchodní části města došlo zřejmě až v prvních desetiletích 17. století. K nejkrásnějším výsledkům stavebního ruchu v 16. století, kdy vyrůstaly četné měšťanské domy, patří hranická radnice s pozdně gotickým sálem, jehož klenba je nesena červenými cihlovými žebry a opírá se o masivní osmiboký pilíř s letopočtem 1528. V roce 1571 byla postavena vysoká věž radnice s hodinami. Přibýlo zděných domů, většinou jednopatrových, a byly zřízeny kašny napájené vodovodem z mlýnské strouhy Veličky. Jedna byla na velkém náměstí, druhá na náměstí u zámku. Renesanční měšťanské domy, stavěné v 16. století, měly v přízemí vpředu podloubí, které se táhlo kolem celého náměstí i v přilehlých ulicích. Kolem roku 1540 mělo město na 1500 obyvatel. Velká stavební aktivita vyvrcholila založením zámku.

Renesanční zámek je v Hranicích největším a zřejmě též nejvýznamnějším památkovým objektem. I když přesné datum jeho založení je zamlženo neúplně doloženou stavební historií ve 14. století a v literatuře jsou uváděny různé údaje, přesto můžeme počátky i vývoj hranického zámku odvozovat z ověřených dat, událostí a vlastnických vztahů, i stavebně historických průzkumů. Roku 1465 je již uváděn hrad, stojící na hraně ostrožny nad Veličkou. Tento hrad, (jehož části byly prokazatelně zjištěny při stavebně historickém průzkumu zámku a předzámčí, prováděném v letech 1994 - 96 Ing. Miroslavem Plačkem a PÚ Olomouc, při kterém byl odkryt celý půdorys původního hradu), začali Cimburkové stavět před rokem 1465. Součástí byla vstupní věž, která byla zároveň branou do města. Zbytky této věže jsou dodnes patrné v přízemí východního křídla zámku, kde je zachován hrotitý gotický oblouk původního průjezdu. Prostor před branou nebyl v té době ještě zastavěn a byla na něm zahrada. Podle dochované listiny z roku 1514 odňal Jan z Pernštejna zahradu měšťanu Ondrovi, aby zde přestavěl zámek a zároveň mu za to daroval kus panské louky. Rok 1514 se uvádí jako rok založení hranického zámku. Kolem tohoto roku byl zámek rozšířen a přestavěn. Za Pernštejnů, kteří město drželi v letech 1475 - 1548, byl starý hrad Cimburků přestavěn i tak, že původní brána byla zrušena a

vstup byl posunut do osy dnešní Jiráskovy ulice. Na nezastavěném prostoru před starým hradem vzniklo předhradí, zpevněné nárožními baštami, které se zachovaly až do dnešních dnů. Na severu byla vybudována Horní brána s věžemi. U Dolní brány byl navíc dlouhý kamenný most, ukončený dvěma kruhovými baštami. Významnou pernštejnskou stavbou bylo vybudování vnější parkánové hradby s baštami, která přímo navazovala na opevnění zámku a výrazně posílila schopnost obrany města.

Dalším významným stavebníkem zámku v Hranicích byl Jan Kropáč z Nevědomí, který v městě trvale sídlil v letech 1554 - 1572 a přestavěl pernštejnský hrad v renesančním slohu. Výzdobu zámku tvořilo 22 pískovcových oblouků s erby, které mohly v nádvoří zámku tvořit překlady oken a dveří. Oblouky přesně datují stavbu na rok 1562. Podobu tohoto zámku si můžeme představit podle Willenbergerova vyobrazení z roku 1592, které je nejstarším pohledem na město. Posledním stavebníkem, který zámek téměř od základů

Hranice v hradbách před třicetiletou válkou - Willenberg 1592

přestavěl do dnešní podoby, byl Zdeněk Žampach z Potštejna. Bylo dostaveno severní křídlo s jeho unikátním arkádovým dvoulodím, zámek byl celkově prodloužen, zvýšen o patro a kolem nádvoří byly vybudovány arkády. V tuto dobu byl vybudován hlavní zámecký portál, jehož přesné datování není jednoznačné a zasloužilo by si podrobný umělecko -

historický rozbor. Obě zámecké věže, vybudované Zdeňkem Žampachem, byly podle datování na korouhvičce jihozápadní věže dokončeny v roce 1604. Posledním majitelem, který na zámku trvale sídlil, byl Václav Mol z Modřelic, který dokončil stavbu a vnitřní úpravy nového renesančního zámku jako reprezentačního panského sídla. V I. poschodí zámku byla pořízena bohatá štuková výzdoba pokojů, které byly vesměs panské. Kolem roku 1615 byl dokončen nástavec nad zámeckým portálem.

V roce 1609 prodal Zdeněk Žampach hranické a drahotušské panství Karlu Bergerovi z Bergu (původně Vrchovský z Vrchoviny, uváděný též jako Perger). Berger byl první, komu se podařilo prolomit tehdejší zásadu, že židé se nesměli usazovat v Hranicích, kupovat a vlastnit zde domy. Koupil dům v Hranicích (podle jiných jej nechal vystavět vlašským stavitelem) a protože neměl na zaplacení celé kupní ceny (podle jiných celé ceny staviteli) prodal jej židu Josefovi z Lipníka. Jiných zájemců o koupi domu tehdy nebylo. Ani židé by tento dům nekoupili, nebýt jejich hrozivé bytové tísně v ghetech, která nesměla být rozšiřována. Židé koupili v Hranicích další domy jak od Karla Bergera, tak od Václava Mola z Modřelic a tak přispěli k finanční záchraně těchto feudálů. V roce 1614 byl před zemským soudem v Olomouci projednáván spor města Hranic, který byl ukončen narovnáním mezi městem a jejich novou vrchností panem Molem. Hranice musely přiznat židům právo usazovat se v městě. Václav Mol toho využil k prodeji dalších domů ve městě do rukou židů. Stísněné gheto v Lipníku nebylo způsobilé pojmout židovskou obec. Židé kupovali v Hranicích domy, které byly za třicetileté války vydrancované, zpustlé a pobořené. Peníze za tyto prakticky neužitelné domy pomohly měšťanům nekatolického vyznání k odchodu do emigrace a k zajištění přežití.

Kolem roku 1615 byl založen nový hřbitov na předměstí, který dodnes slouží jako městský hřbitov u Hřbitovní ulice. Před rokem 1615 byl hranický hřbitov kolem farního kostela na dnešním Školním náměstí (zrušen kolem r. 1780). V první třetině 17. století byl aktivní vývoj města ukončen.

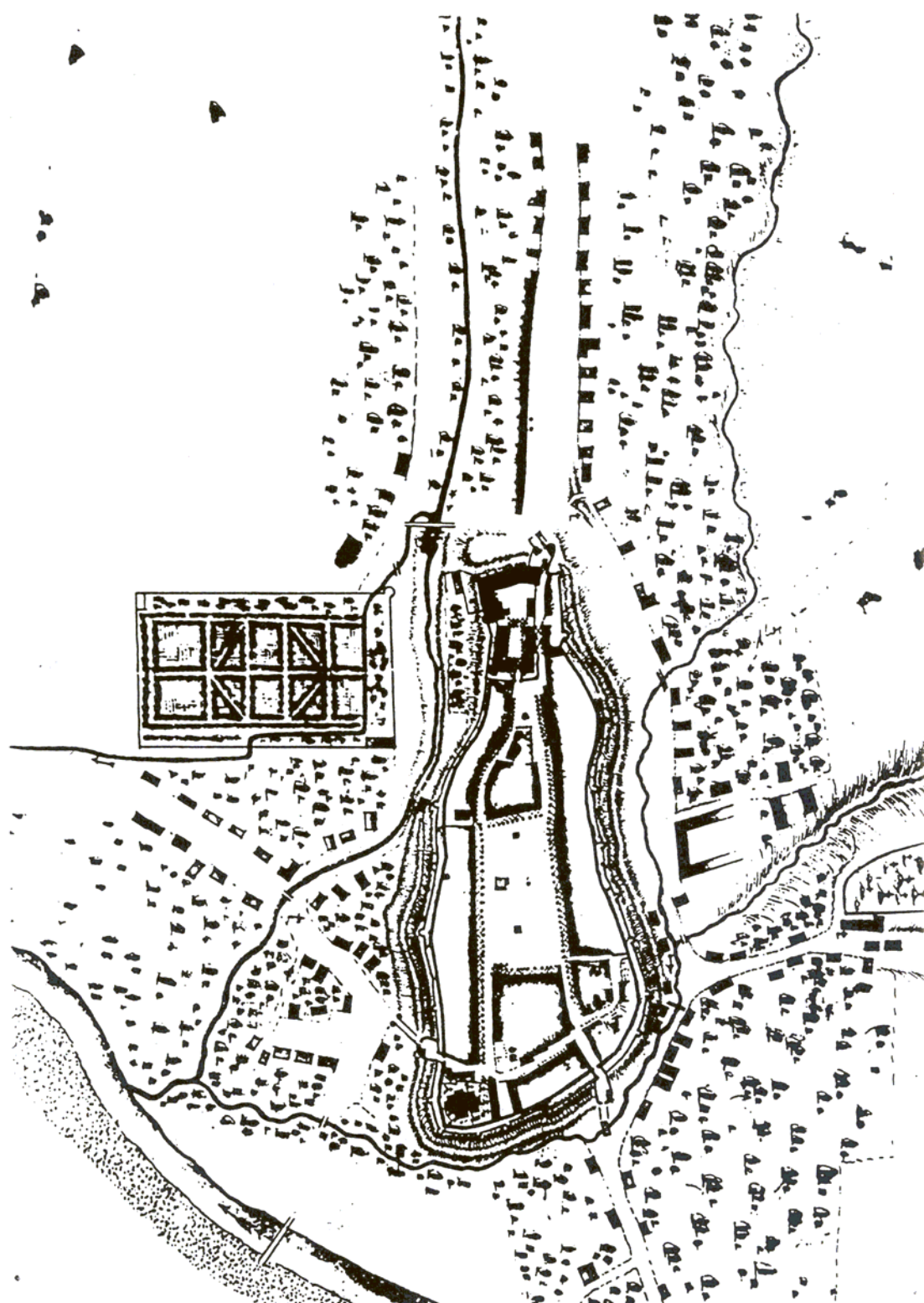

Hranice (Weiskirch) na Komenského mapě Moravy z roku 1680 (podle rytiny z roku 1627) - výřez

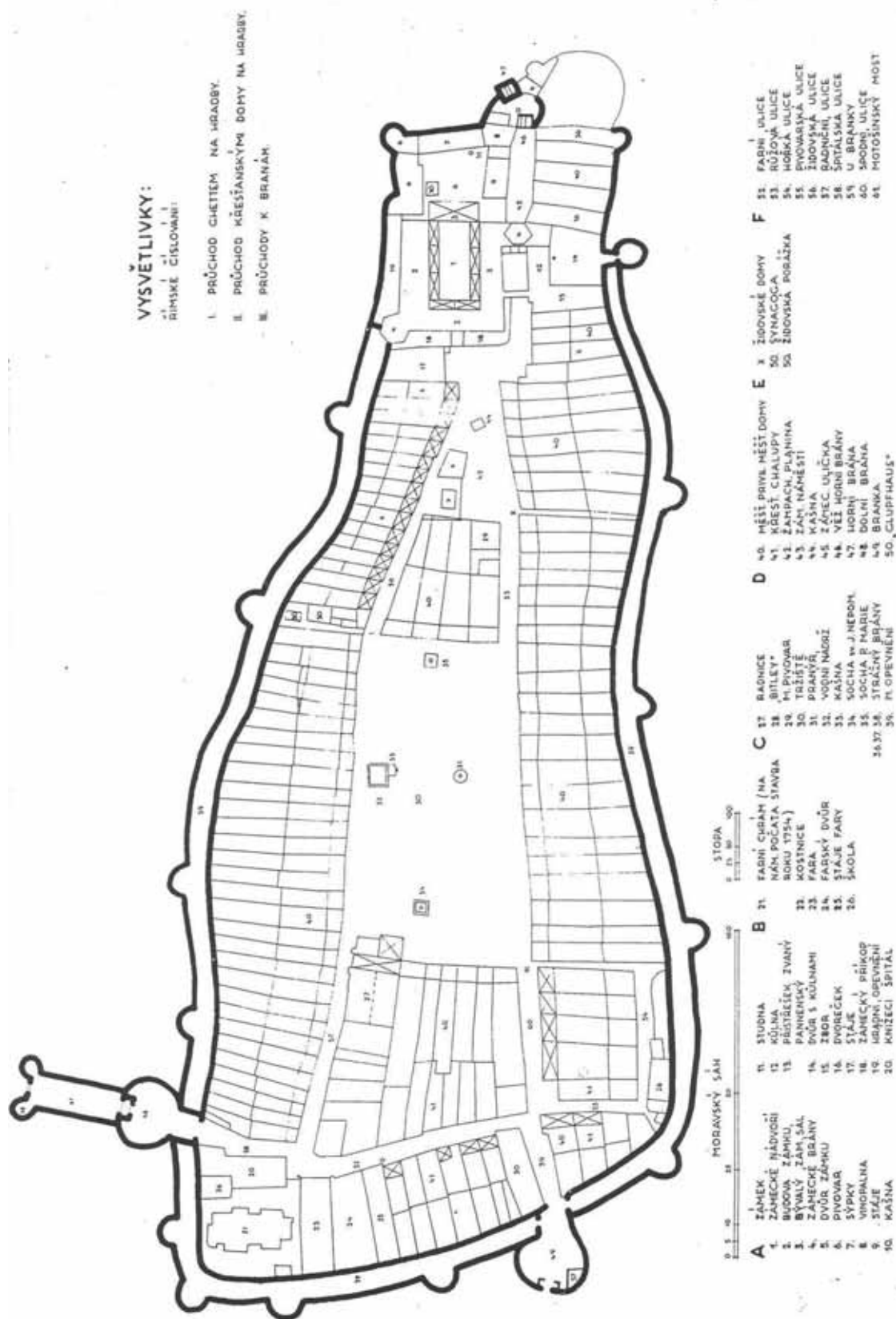
V březnu roku 1622 získal v rámci pobělohorské konfiskace hranické a drahotušské panství zabavené Molovi František kardinál z Dietrichštejna, sídlící trvale v Olomouci a to jako odměnou za dlouholeté věrné služby císařskému domu i jako náhradu za škody, které utrpěl na svých statcích za povstání.

Kardinál Dietrichštejn hned přikročil k protireformačním opatřením a tvrdé rekatolizaci. To stmelilo k odporu poddané, měšťany i drobnou šlechtu. A když v roce 1626 vpadlo na Moravu vojsko, vedené Mansfeldem, bylo vítáno a hraničtí měšťané mu 21. října 1626 otevřeli brány města. Protiútok císařského vojska však přinesl Hranicím katastrofu. Dne 11. července 1627 byly dobyty a z rozhodnutí kardinála bylo město potrestáno krvavou exekucí. Celkem bylo 16. 10. 1627 popraveno 12 osob, především Adam Burkeš, purkmistr města a měšťan Lukáš Kremž, jako představitelé odboje. Byli popraveni mečem na náměstí, kde místo popravy připomíná pamětní deska. Kardinál potrestal Hranice i Drahotuše ztrátou privilegií. Některá městská privilegia byla oběma městům vrácena v roce 1629.

Od konfiskace hranického panství kardinálem Dietrichštejnem se na zámku dělaly jen udržovací práce. V roce 1645 při dobývání města Švédy, byly poškozeny obě zámecké věže. Opraveny byly až v roce 1671, kdy byly znovu postaveny nadstavby věží s cibulovými kopulemi. V roce 1672 byly hospodářské části přestavěny na sýpky, sušárnu, pivovar se sladovnou a palírnou.

Hranice – plán města kolem roku 1710

*Plán města Hranic (bez předměstských budov) nakreslený roku 1745 pro Přerovský krajský úřad
obecním vrchním Josefem Antonínem Böhmem podle starší předlohy*

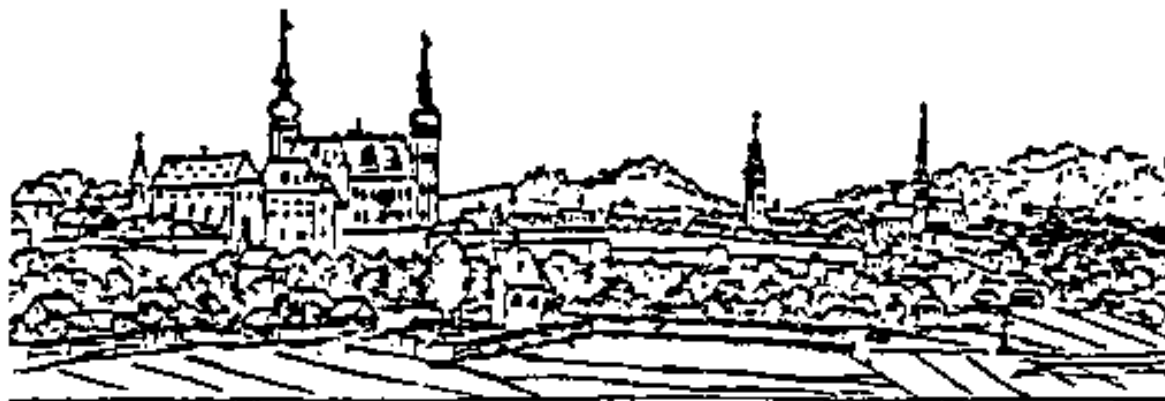

*Model hranického zámku a okolí v podobě kolem roku 1750
(autor Stanislav Miloš)*

Po třicetileté válce dochází teprve koncem 17. století k obnovení normálního života ve městě a ke stavební činnosti. Více než polovina městských domů byla barokně přestavěna, v některých případech byly domy prodlužovány směrem k hradbám nebo vystavěna dvorní křídla. Došlo k rozšíření města na jižní straně, byly vybudovány nové bloky sahající až k hlavní hradbě. V jihozápadním cípu v blízkosti farního kostela, školy a knížecího špitálu byla postavena nová farní budova

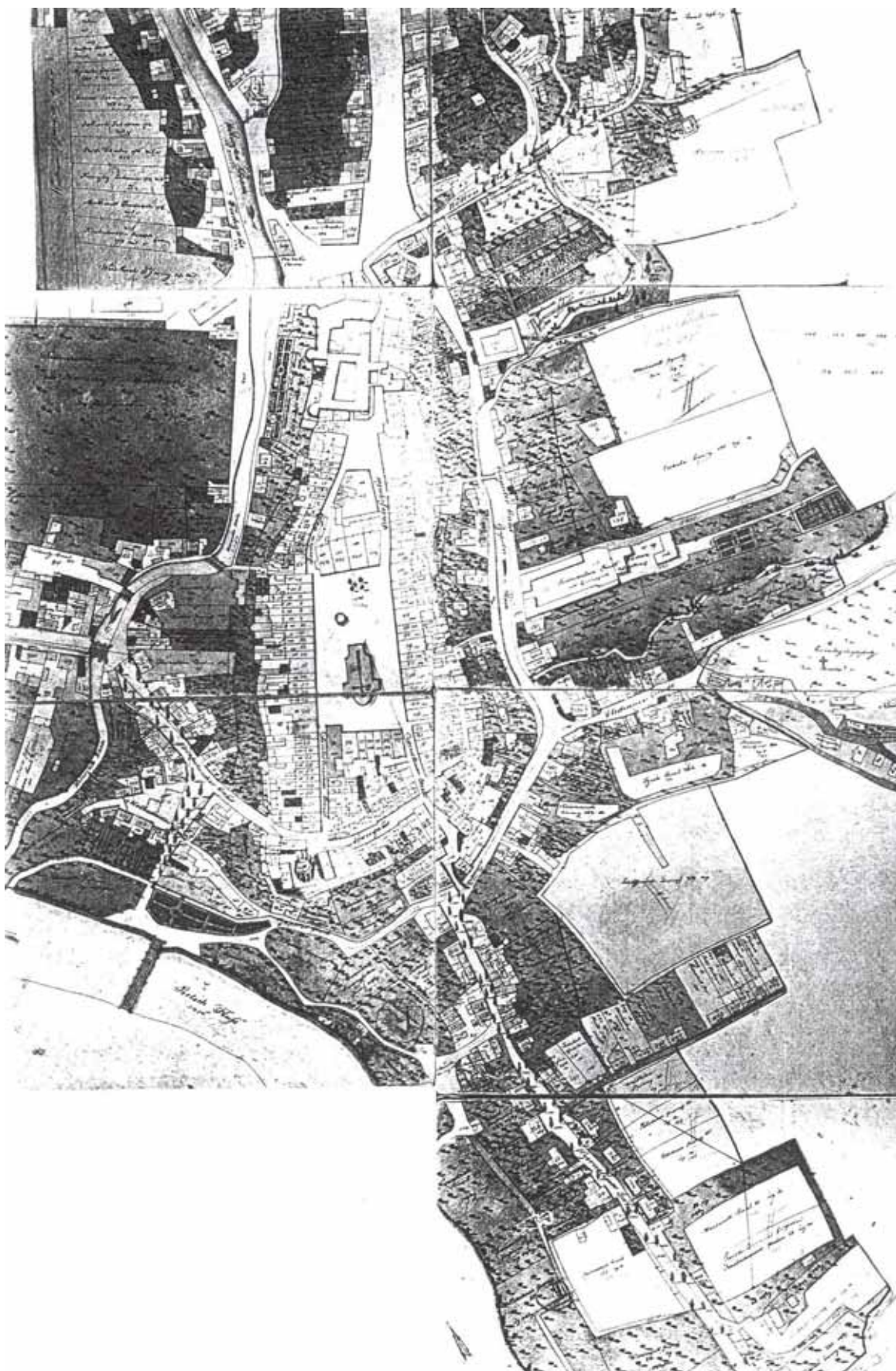
a v závěru barokní etapy výstavby v letech 1754 - 1763 nový farní chrám na náměstí, jehož autorem je F.A. Grimm. Starý farní kostel byl po dostavění nového farního chrámu zbořen. Barokní je také mariánský sloup (se sochou Immaculaty z roku 1700) a pozdně barokní je socha sv. Anny u kostela.

V rámci reformy státní správy přeložil Josef II. v roce 1784 Krajský úřad Přerovského kraje z Olomouce, kde měl své sídlo, do Hranic, které tak vlastně plnily funkci krajského města. Zůstaly jím až do roku 1849, kdy byly c.k. krajské úřady zrušeny. V roce též 1784 se stavěla císařská a komerční silnice od Drahotuš přes Hranice k Bělolínu. Po nástupu císaře Josefa II. bylo rozhodnuto vybudovat rychlejší spojení Vídně s Haličí. V letech 1783-1784 se na trase z Olomouce až do Těšína stavěla současně na několika úsecích silnice, která měla i značný význam vojenský. Na nové císařské silnici byla v roce 1785 zřízena poštovní stanice také v Hranicích. Dopravovala poštu koňskými poštovními vozy. Byla umístěna v prvním poschodí domu č.119 na náměstí, kde je dnes prodejna firmy Emos.

Hranice po jeho poválečné stavební obnově na počátku 18. století

Osmnácté a devatenácté století přineslo až na nenáročnou klasicistní úpravy vesměs destruktivní zásahy, související hlavně se stavbou císařské silnice. Došlo ke značným přestavbám mnohých měšťanských domů a k dalším úpravám zástavby, značná část měšťanských domů dostala novorenesanční fasády, což v roce 1869 postihlo i radnici. Dolní brána byla zbořena v roce 1784, věže horní brány byly odstraněny kolem roku 1822.

Plán města Hranic - identifikační skica v měřítku 1:4260 z roku 1835 (volně zmenšeno)

Historický obraz krajiny - mapa okolí Hranic - I vojenské mapování Moravy (tzv. josefské, 1764-1783)

Historický obraz krajiny - mapa okolí Hranic - II vojenské mapování Moravy (tzv. Františkovo, 1836-1840)

V roce 1829 byla snesena horní část menší zámecké věže pro její špatný stavební stav. Dolní část této věže pak byla odstraněna v roce 1846 při rozšiřování Zámecké ulice.

V tomto roce byl také zasypán boční zámecký příkop, ohradní zeď byla zbourána a na jižní straně svedena k nároží zámku. Při této úpravě byl kromě jediného kusu odstraněn celý kropáčovský erbovní vývod. Od poloviny 19. století až do počátku 20. století byly postupně zazděny všechny oblouky a kuželkové balustrády zámeckých arkád a vsazena do nich zasklená okna. Dále byla rušena stará klasicistní a zakládaná nová výstavba v západní linii pod parkánovou hradbou. V domech, obklopujících náměstí, byla kromě jediného případu zazděna podloubí, u 15 domů byly zrušeny i renesanční klenby. První vlna těchto přestaveb proběhla ve 2. polovině 19. století, druhá vlna pak začala v prvních desetiletích 20. století.

V roce 1853 zahájilo rakousko - uherské c.k. ministerstvo války stavbu Cavallerie-Schule-Escadron. Hlavní budova byla postavena západně od historického jádra v roce 1860. Celému komplexu se pak říkalo vojenské ústavy. V roce 1874 byl zaveden úřední název města jako Mährish Weisskirchen pro rozlišení od stejnojmenných měst a pošt v rakouském Štýrsku a Banátě. Byla zavedena poštovní razítka s novým úředním označením. Po volebním vítězství Čechů v obecních volbách roku 1903, kdy bylo na městském úřadu zavedeno úřadování v českém jazyku, byla na žádost města zavedena nová poštovní razítka, na nichž je umístěn i český název Hranice.

Hranice byly dlouho středem převážně zemědělského okresu s významným velkostatkem. Majitelem velkostatku v Hranicích byl kníže Dietrichstein (často psáno i jako Ditrichštejn). Od roku 1858 je jeho majitelkou kněžna Gabriela z Hatzfeld-Wildenburgu, od roku 1909 pak hraběnka Althannová. Velkostatek měl 3266 hektarů, z toho bylo přes 2 tisíce hektarů lesů, 2 kamenolomy, pilu, pivovar a lihovar. Pivovar a lihovar velkostatku Hranice zanikly koncem 19. století. Při první pozemkové reformě po I.světové válce bylo rozparcelováno 995 hektarů, zbytek byl ponechán majitelce se všemi průmyslovými podniky a zámek v Hranicích. Velkostatek byl konfiskován v roce 1945.

Z průmyslových odvětví byl nejvýznamnější textilní průmysl, který vycházel z tradic středověkého soukenictví. Na začátku 20. století však řada textilních podniků zanikla, přežila vlastně jen továrna firmy Heller. Do popředí se dostala továrna na vodovody a pumpy firmy Kunz, a nábytkářský závod a.s. Thonet-Mundus. Známá byla také První česká speciální továrna na prací stroje Rak a Hobza. I když Hranice nebyly obzvlášť velkým obchodním a finančním centrem, přesto byly v tomto směru v bývalém politickém okrese nejvýznamnější. Některá čísla stojí i dnes za zamyšlení. V roce 1930 měly Hranice 10 hotelů, 14 hostinců (v roce 1939 dokonce 17 hospod), 3 kavárny, 2 vinárny a 1 obchodní dům. Působilo zde 9 peněžních ústavů.

Špatný vliv na stav zámku měl zánik reprezentativní a obytné funkce v 17. století a začátek jeho využívání k hospodářským a později administrativním účelům. Začala se zanedbávat údržba a došlo k necitlivým stavebním zásahům do objektu, například k rozdělení sálů příčkami, které roztříštilo klenby a štukové stropy, zazdění arkád apod. Do roku 1867 byly v zámku kanceláře správy hranického panství a byty úředníků, v letech 1867-1919 úřadovna okresního hejtmánství a dalších státních úřadů.

Po vzniku Československé republiky až do roku 1945 sídlil na zámku okresní úřad, po roce 1945 pak okresní národní výbor, protože v té době byly Hranice okresním městem. V roce 1943 byly odborně restaurovány štukové stropy jižního křídla. Současně bylo vyměněno zvětralé nadpraží hlavního portálu. Volnou kopii znakové desky provedl hranický kamenický mistr Josef Sosna. V roce 1988 byla provedena méně přesná kopie celého portálu a v roce 1992 byla osazena sochařem panem Machalou. Původní portál byl z obavy před zničením odvezen na hrad Helfštýn, odkud byl v létě 1994 převezen zpátky do hranického zámku a uvažuje se o jeho restaurování a osazení na jiné místo.

Mapa Hranic z roku 1906 (Vojtěch. Bartovský)

V areálu předzámčí byla po požáru v roce 1959 zbourána původní hospodářská část zámku s hradební zdí. Z tohoto původního souboru se zachovala pouze spodní část západní hradební zdi se dvěma baštami a rozsáhlé suterénní prostory. Zbytky hradeb pod školou u fary byly odstraněny v roce 1968. V padesátých letech a počátkem let šedesátých byly též zcela zbytečně zbourány poslední čtyři domy židovského gheta, tzv. Vogelův dům s lázní, mikve v sousedství dnešní budovy městského úřadu, dům vedle synagogy, kde je dodnes proluka a domy vedle domu č.p. 2, na jejichž místě stojí cizorodý činžovní dům. Po zrušení okresu Hranice v roce 1960, byl zámek pronajat Spotřebnímu družstvu Jednota Hranice, které jej využívalo jako kanceláře svého ředitelství a správního aparátu. Když se Jednota v roce 1992 přestěhovala do nového obchodního domu Bečva, zůstal zámek nevyužíván. Až usnesením městského zastupitelstva v březnu 1995 bylo rozhodnuto zámek rekonstruovat pro potřeby městského úřadu a v říjnu 1998 zde již byl zahájen provoz. Při stavebně historickém průzkumu bylo provedeno množství sond, při kterých byly nalezeny architektonické gotické články z původní stavby z období Cimburků a Pernštejnů. Některé nejhodnotnější části těchto nálezů byly v roce 1997 vystaveny veřejnosti pro názorné poznání stavebního vývoje hranického zámku.

Svým půdorysným řešením se Hranice značně odlišují od většiny historických měst na Moravě. Je to způsobeno jednak jejich značně protáhlým tvarem a hlavně tím, že v centrální části navazuje obytná zástavba svými dvorními částmi přímo na městské hradby. U většiny bloků je dochována původní gotická parcelace. Přesto, že bylo podloubí u domů na náměstí zazděno a většina domů má historizující a novodobé fasády, působí tento prostor s objektem farního kostela velmi příznivým dojmem. Velmi působivé jsou i ulice vybíhající z náměstí s dochovaným podloubím i malé náměstí u zámku. Městu dominují vysoké věže zámku, kostela a radnice, které spolu s kompaktní městskou zástavbou uplatňují v dálkových pohledech. Ze západní strany působí také v panoramatu dochovaná parkánová hradba s půlkruhovými baštami.

Zástavba kromě severní části území je poměrně stejnorodá, výjimku tvoří pouze zámek, kostel i radnice především svými věžemi i vlastními hmotami. V průběhu 19. a 20. století došlo k zahuštění dvorních částí zástavby převážně hospodářskými objekty.

Město Hranice je situováno ve velmi exponované poloze území severní Moravy, v severovýchodní části okresu Přerov. Svým umístěním v nejužším místě Moravské brány, v oblasti s mnohými kulturními a přírodními hodnotami má všechny předpoklady pro rozvíjení svého potenciálu ve všech směrech. Blízkost městských památkových rezervací Lipník nad Bečvou, Nový Jičín, Příbor a Štamberk, řady městských památkových zón, zřícenin hradů Helfštýn a Starý Jičín i mnohých hodnotných zámeckých areálů i jiných druhů kulturních památek znásobuje možnosti rozvoje vlastního města. K tomu výrazně přispívá vcelku stabilizovaná průmyslová výroba včetně zemědělství.

Hranice měly k 30.6.2003 19.811 obyvatel (k 1.3.2001 19.670 obyvatel) a pro nejbližší období se nepředpokládá výrazný nárůst. K tomuto datu evidoval úřad práce v Hranicích 11,56% nezaměstnanost, což je 1.162 nezaměstnaných. Ekonomicky aktivních je v současné době cca 52 % obyvatel města. Počet bytů v Hranicích činí nyní okolo 7 800, z toho cca 2250 v rodinných domech. Po roce 1989 došlo k rozvoji podnikání ve všech jeho formách a tento trend se projevuje samozřejmě i v historickém jádru města. Ze změn ve využití objektů a jejich stavebně - technického stavu je možno kladně hodnotit přístup občanů k celkovému zlepšování stavu i rozvoji města. Růst soukromého kapitálu však ještě není na takové úrovni, aby to zásadně ovlivňovalo současnou situaci ve městě. Také vlastní jmění města zatím nedovoluje realizaci potřebných záměrů v plném rozsahu. Zdroje kapitálu s výjimkou některých velkých prosperujících podniků bude nutno hledat ve všech formách pomoci jak podnikání, tak vlastního rozvoje města.

A.2. CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ MPZ

a) širší vztahy:

Území MPZ zaujímá rozlohu cca 20 ha. Zabírá nejen plochu centrální části města, ale i přilehlého území židovského hřbitova z důvodu jeho historické a urbanistické návaznosti na okolní zástavbu. Historické jádro představuje ve struktuře sídelního útvaru jak přirozený střed, tak i nejvýznamnější společenské a obchodní centrum města Hranic. Vysoká atraktivita tohoto území je podporována převažující občanskou vybaveností.

Letecký snímek městské památkové zóny Hranic (květen 2000)

Na toto centrum navazuje na severu nejvýznamnější městská ulice - Tř. 1. máje, která tvoří spojnici s autobusovým i vlakovým nádražím. Podél této komunikace je také umístěna další část občanské vybavenosti.

Podstatně méně atraktivní jsou z hlediska občanské vybavenosti okrajové části MPZ a to především podél potoka Ludiny v ulici Komenského.

Na jihu za řekou Bečvou se nacházejí rozsáhlé parky související s lázněmi Teplice nad Bečvou. Jsou zde též umístěny sportovní a rekreační zařízení. Okolo MPZ procházejí dvě sběrné komunikace. Z jižní strany silnice I. třídy č. 35 a na severu silnice II. třídy č. 440. Územím procházejí i trasy navrhovaného místního územního systému ekologické stability - údolím potoka Veličky je to biokoridor lokálního významu a podél potoka Ludiny je navržena trasa interakčního prvku místního SES.

Pohled na městskou památkovou zónu od západu (letecký snímek 2000)

Městské jádro leží na terénní vyvýšenině obklopené potoky Veličkou a Ludinou. Nejvýrazněji je strmost terénního reliéfu patrná na západním okraji historického jádra. Pravděpodobně z toho důvodu zde došlo k nejmenšímu narušení siluety starého města a pásu hradeb, které jsou na této straně vcelku zachovalé.

Na východní a zvláště pak na jižní straně, docházelo v průběhu staletí k prorůstání nové výstavby s hradbami, popř. k demolici hradeb a z toho důvodu zde již není tak zachována historická silueta města. Severní strana původně historického jádra je oddělena od okolní zástavby dopravní komunikací. Objekty, které na této straně uzavíraly místo hradeb historické jádro, se nedochovaly.

V zachovalém půdoryse města, jež svou uliční sítí vytvořilo několik dílčích polootevřených prostorů vznikaly domy, odpovídající podobou požadovaným funkcím – bydlení, správa města, úřady, obchody, řemesla. Měšťanské domy jsou soustředěny na hlavním náměstí nebo v jeho blízkosti, bydlení ostatních obyvatel je situováno v bočních uličkách či pod hradbami a má drobný charakter.

I přesto, že jádro bylo některými zásahy narušeno, podstata středověkého útvaru, tak ojediněle a malebně zasazeného na vyvýšeninu mezi dvěma přítoky Bečvy, zůstala zachována. Nedošlo k výraznějšímu narušení historické siluety městského jádra, zůstalo zachováno schéma městského organismu a až na malé výjimky i měřítko a charakter objektů. Taktéž zůstal v podstatné míře zachován hradební systém s půlkruhovými baštami. Vzhledem k těmto skutečnostem a s ohledem na uchování těchto hodnot nelze počítat s podstatnými stavebními zásahy do tohoto území.

Pohled na městskou památkovou zónu od východu (letecký snímek 2000)

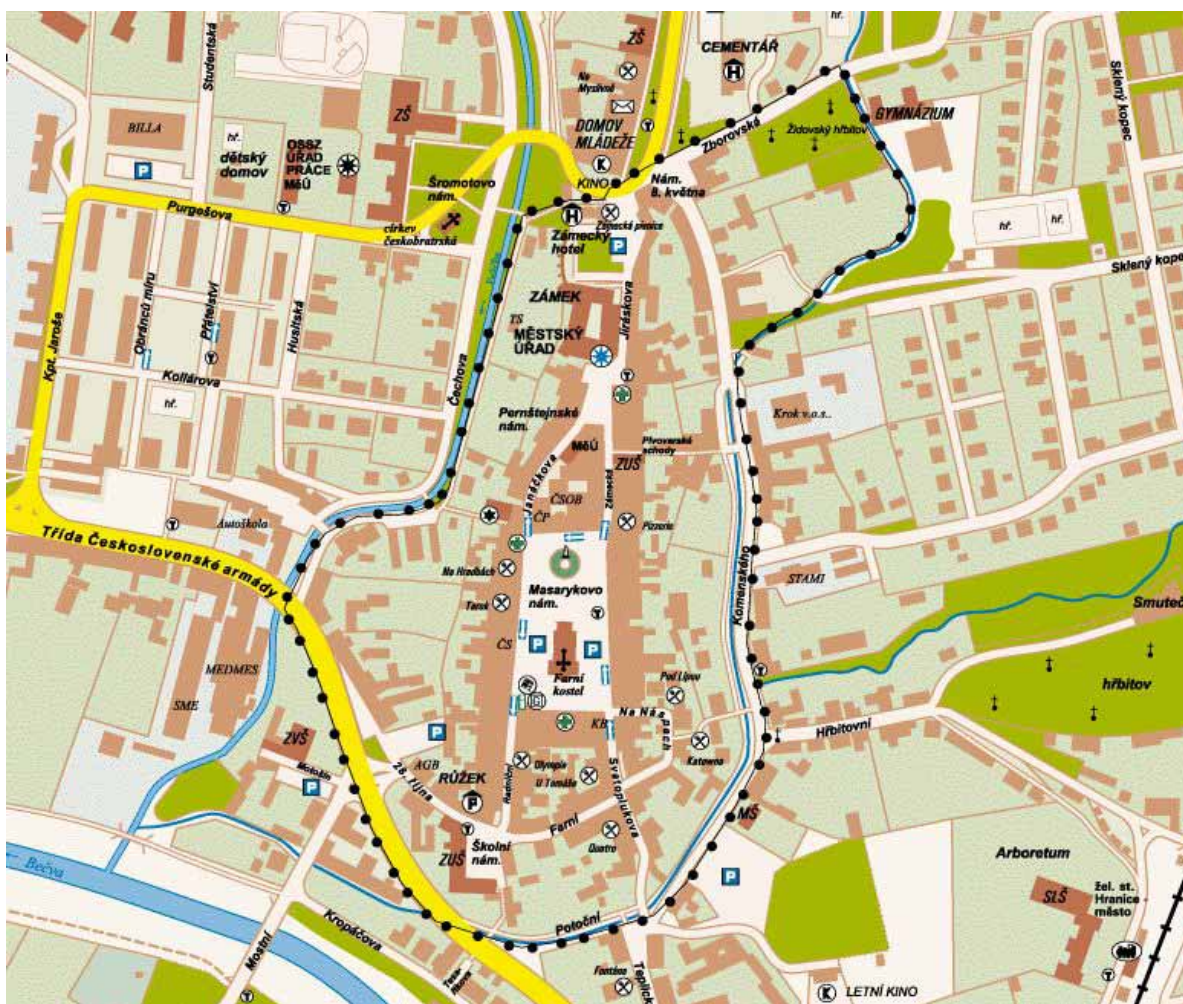
Největší změny spojené s novou výstavbou stále předpokládáme v území kolem ulice Komenského. K této situaci přispívá zvláště nevyhovující stavební stav řady objektů, většinou jednopodlažních a i potřeba dořešení dopravní sítě.

V území západně od historického jádra, tj. v údolí potoka Veličky, je stávající struktura zástavby v zásadě vyhovující vyjma některých objektů, které jsou z důvodu dopravních vazeb nevhodně umístěny nebo jejichž funkční náplň neodpovídá významu místa.

b) stavební stav objektů:

Vlastní historické jádro tvoří dvou až třípodlažní objekty. Značná část objektů je vedena v Ústředním seznamu kulturních nemovitých památek. Stavební stav těchto objektů je velmi různý, nezáleží na době výstavby, ale na míře údržby každého z nich. Od té doby, kdy řada objektů přešla opět do soukromých rukou, se stavební stav domů velmi rychle změnil k lepšímu.

Celkově však lze říci, že domy nacházející se kolem náměstí a přilehlých ulic jsou až na výjimky výškově i polohově stabilizovány s menší nebo větší potřebou rekonstrukce. S novou výstavbou lze počítat jen omezeně - v místech několika proluk. Na řešené území je soustředěn značný zájem po nebytových prostorech, což je způsobeno mimořádnou atraktivností území a lze předpokládat, že reálná cena většiny stavebních pozemků se pohybuje nad 600 Kč/m².

Plán centra města s vyznačením důležitých budov, názvů ulic a hranice MPZ

Ve dvorních traktech historické zástavby se nacházejí v převážné míře objekty s doplňkovou funkcí, které jsou většinou ve špatném stavebním stavu. V havarijním stavu jsou některé úseky hradeb. Značně chaoticky působí i území po obou stranách ulice Komenského. Je to dáno značně nesourodou zástavbou nedodržující uliční čáru s různou výškou objektů, ale především značnými plochami uvolněnými po demolici domků a převážně neudržovaných. V tomto území musí dojít k zásadní rekonstrukci a dostavbě.

PŘEHLED ULIC, ČÍSEL POPISNÝCH, ZASTAVĚNÝCH PLOCH, OBESTAVĚNÉHO PROSTORU A STAVEBNĚ TECHNICKÉHO STAVU NEMOVITOSTÍ V MPZ HRANICE K 30.8.2003

ulice	číslo popisné	parcelní číslo	zastavěná plocha (m ²)	obestavěný prostor (m ³)	technický stav
Masarykovo náměstí	5	-34	472	3.185	1
Masarykovo náměstí	6	-35	186	2.418	3
Masarykovo náměstí	7	-37	189	2.268	1
Masarykovo náměstí	8	-38	182	2.457	2
Masarykovo náměstí	9	-39	195	2.633	2
Masarykovo náměstí	10	-40	186	2.046	2
Masarykovo náměstí	11	-41	216	2.700	2
Masarykovo náměstí	12	-42	216	2.916	1
Masarykovo náměstí	13	-43	216	2.808	1
Masarykovo náměstí	14	-44	195	2.535	1
Masarykovo náměstí	15	-45	306	4.896	1
Masarykovo náměstí	16	-46	196	2.646	2
Masarykovo náměstí	17	-47	182	2.548	1
Masarykovo náměstí	18	-48	196	2.450	2
Masarykovo náměstí	19	-49	112	1.568	1
Masarykovo náměstí	20	-50	480	7.680	2
Masarykovo náměstí	71	-124	576	9.283	1
Masarykovo náměstí	72	-125	493	7.888	1
Masarykovo náměstí	73	-126	251	3.263	1
Masarykovo náměstí	74	-127	244	4.026	1
Masarykovo náměstí	75	-128	182	2.912	3
Masarykovo náměstí	76	-129	292	4.672	1
Masarykovo náměstí	77	-130	292	4.672	1
Masarykovo náměstí	kostel	-131	865	19.582	2
Masarykovo náměstí	83	-132	208	3.016	2
Masarykovo náměstí	84	-133	228	2.964	1
Masarykovo náměstí	85	-134	420	6.720	1
Masarykovo náměstí	86	-135	435	5.655	2
Masarykovo náměstí	87	-139	216	3.240	2
Masarykovo náměstí	88	-140	202	2.828	1
Masarykovo náměstí	89	-141/1	231	3.480	1

ulice	číslo popisné	parcelní číslo	zastavěná plocha (m ²)	obestavěný prostor (m ³)	technický stav
Masarykovo náměstí	90	-142	210	3.255	1
Masarykovo náměstí	91	-143	210	3.255	1
Masarykovo náměstí	92	-144	392	6.076	1
Masarykovo náměstí	93	-148/1	283	4.192	3
Masarykovo náměstí	322	-148/2	130	780	3
Masarykovo náměstí	94	-149	270	3.645	3
Masarykovo náměstí	95	-150	165	2.475	2
Masarykovo náměstí	96	-151	350	4.725	2
Masarykovo náměstí	97	-152	351	4.738	2
Masarykovo náměstí	119	-162	458	5.496	1
Masarykovo náměstí	120	-163	420	6.720	2
Masarykovo náměstí	121	-164	195	3.705	2
Masarykovo náměstí	122	-165	488	8.052	1
Zámecká ulice	98	-153	351	3.510	2
Zámecká ulice	99	-154	212	2.544	2
Zámecká ulice	100	-155	220	2.420	2
Zámecká ulice	101	-156	228	3.192	3
Zámecká ulice	102	-160/1	202	2.727	3
Zámecká ulice	103	-161	230	2.875	3
Zámecká ulice	104	-169/1	234	2.925	3
Zámecká ulice	105	-170	189	2.362	2
Zámecká ulice	106	-171	211	2.638	2
Zámecká ulice	107	-172	186	2.139	2
Zámecká ulice	108	-173	200	2.300	2
Zámecká ulice	109	-174	230	2.645	2
Zámecká ulice	110	-175	232	3.828	1
Janáčkova ulice	4	-33	180	2.880	2
Janáčkova ulice	728	-29/1	435	5.438	2
Janáčkova ulice	730	-26	156	2.106	1
Janáčkova ulice	731	-25	169	2.535	1
Janáčkova ulice	732	-22	120	1.800	1
Janáčkova ulice	733	-21/1, -20	187	2646	1
Janáčkova ulice	734	-18	352	6.512	2
Janáčkova ulice	735	-15	80	1320	1

ulice	číslo popisné	parcelní číslo	zastavěná plocha (m ²)	obestavěný prostor (m ³)	technický stav
Janáčkova ulice	736	-11	116	1.914	3
Jiráskova ulice	113	-179	124	2.108	1
Jiráskova ulice	114	-198	210	2.625	4
Jiráskova ulice	115	-199	138	1449	4
Jiráskova ulice	116	-200	165	2.062	4
Jiráskova ulice	369	-202	216	2.160	3
Jiráskova ulice	370	-205	128	1.280	3
Jiráskova ulice	410	-2/1	226	2.260	2
Jiráskova ulice	479	-2/3	odstraněn, pozemek prozatím volný		
Jiráskova ulice	549	2/2	odstraněn, pozemek prozatím volný		
Školní náměstí	35	-879	66	975	2
Školní náměstí	36	-66	156	2.340	2
Školní náměstí	37	-67	710	11.360	2
Školní náměstí	547	-69	66	594	3
Pernštejnské náměstí	1	-3/1	1586	30.400	1
Pernštejnské náměstí	2	-9	144	1.728	2
Pernštejnské náměstí	3	-10	144	1.728	2
Pernštejnské náměstí	111	-176	199	3.084	2
Pernštejnské náměstí	112	-178	220	2.860	1
Pernštejnské náměstí	118	-168	846	7.106	1
Pernštejnské náměstí	737	-8	326	3.586	2
Pernštejnské náměstí	741	-177	288	4.464	3
Svatoplukova ulice	9	-109	322	3.830	2
Svatoplukova ulice	46	-82/3	153	994	3
Svatoplukova ulice	47	-83/1	290	3.480	3
Svatoplukova ulice	48	-86/1	158	1.738	1
Svatoplukova ulice	49	-87/1	152	1.216	3
Svatoplukova ulice	78	-108	342	4.959	2
Svatoplukova ulice	79	-106	171	2.479	1
Svatoplukova ulice	80	-105	257	3.084	1
Svatoplukova ulice	81	-104/1	111	1.221	3
Svatoplukova ulice	82	-103	208	3.120	3
Svatoplukova ulice	392	-84	odstraněn, pozemek prozatím volný		
Svatoplukova ulice	393	-83/2	289	3.468	3

ulice	číslo popisné	parcelní číslo	zastavěná plocha (m ²)	obestavěný prostor (m ³)	technický stav
Svatoplukova ulice	1456	-86/2	101	1.100	3
Farní ulice	38	-70	255	3.315	1
Farní ulice	39	-71	210	2.520	2
Farní ulice	41	-76	137	2.055	2
Farní ulice	42	-77	132	1.584	1
Farní ulice	43	-79	101	1.060	1
Farní ulice	44	-80	246	2.952	3
Farní ulice	45	-81	263	2.498	2
Farní ulice	58	-110	196	1.920	1
Farní ulice	59	-111	77	1.155	1
Farní ulice	60	-112	85	1.148	1
Farní ulice	61	-113	81	1.053	1
Farní ulice	62	-114	144	1.224	2
Farní ulice	63	-115	144	1.296	1
Farní ulice	436	-119	126	1.650	2
Radniční ulice	21	-51	258	3.483	3
Radniční ulice	22	-52	179	2.327	3
Radniční ulice	23	-53	199	2.786	1
Radniční ulice	24	-54	186	2.511	3
Radniční ulice	25	-55	179	2.327	2
Radniční ulice	26	-56	165	1.980	2
Radniční ulice	27	-57	196	2.450	1
Radniční ulice	28	-58	172	2.236	3
Radniční ulice	29	-59	172	1.978	2
Radniční ulice	30	-60	172	2.150	1
Radniční ulice	31	-61	299	3.887	2
Radniční ulice	32	-63	176	1.936	3
Radniční ulice	33	-64	176	3.168	1
Radniční ulice	67	-120	190	2.850	1
Radniční ulice	68	-121/1	318	3.657	1
Radniční ulice	68	-121/2	295	3.392	1
Radniční ulice	70	-123	100	800	2
Zborovská ulice	292	-208/1	307	3.838	1
Zborovská ulice	327	-208/2	105	525	1

ulice	číslo popisné	parcelní číslo	zastavěná plocha (m ²)	obestavěný prostor (m ³)	technický stav
ulice 28. října	34	-62/1	144	1.008	1
ulice 28. října	124	-420/1	568	5.112	2
ulice 28. října	125	-419	150	1.425	1
ulice 28. října	126	-418/1	180	1.890	2
ulice 28. října	127	-417/1	236	3.304	2
ulice 28. října	128	-414	390	4.680	2
ulice 28. října	129	-412	294	3.381	2
ulice 28. října	448	-545/1	262	3.668	1
ulice 28. října	565	-700/1	192	2.784	1
ulice 28. října	1047	-545/2	53	455	1
ulice 28. října	1455	-62/2	140	980	2
ulice Na Náspech	50	-88	252	3.528	1
ulice Na Náspech	51	-89	odstraněn, pozemek prozatím volný		
ulice Na Náspech	53	-91/1	105	3.312	2
ulice Na Náspech	54	-92	123	1.599	2
ulice Na Náspech	55	-96	135	1.215	1
ulice Na Náspech	56	-97	75	412	3
ulice Na Náspech	57	-98	256	1.920	1
ulice Na Náspech	123	-104/2	49	465	1
ulice Na Náspech	-	-102/1	55	220	1
ulice Na Náspech	387	-101	145	670	1
ulice Na Náspech	388	-99	176	1.144	1
ulice Na Náspech	610	-91/3	79	405	2
ulice Na Náspech	1420	-91/2	51	255	2
Čechova ulice	130	-374/1	186	2.002	1
Čechova ulice	131	-373	149	1.788	1
Čechova ulice	132	-371/3	125	875	1
Čechova ulice	133	-371/1	332	3.486	3
Čechova ulice	134	-24	98	588	1
Čechova ulice	135	-371/2	106	1.113	1
Čechova ulice	137	-23	odstraněn, vydáno územní rozhodnutí		
Čechova ulice	138	-4/1	171	1.197	3
Čechova ulice	161	-4/2	52	364	3
Čechova ulice	1087	-1187	100	900	1

ulice	číslo popisné	parcelní číslo	zastavěná plocha (m ²)	obestavěný prostor (m ³)	technický stav
Komenského ulice	286	-185/1	1.121	9.704	4
Komenského ulice	287	-193	218	2.289	3
Komenského ulice	289	-191	108	1.458	1
Komenského ulice	291	-209	155	852	2
Komenského ulice	371	-206	246	3.198	1
Komenského ulice	374	-203	200	1.400	3
Komenského ulice	375	-194	116	819	2
Komenského ulice	376	-195	120	660	2
Komenského ulice	377	-196	119	595	1
Komenského ulice	378	-197	155	852	3
Komenského ulice	379	-183	153	841	2
Komenského ulice	380	-181	203	1.421	1
Komenského ulice	381	-159/1	56	308	1
Komenského ulice	384	-141/2	450	9.900	1
Komenského ulice	385	-138/1	105	577	3
Komenského ulice	386	-137	124	930	1
Komenského ulice	388	-99	177	531	1
Komenského ulice	390	-93/1	90	540	2
Komenského ulice	411	-169/2	171	684	3
Komenského ulice	421	-158/3	400	3.600	1
Komenského ulice	449	-158/2	48	480	2
Komenského ulice	480	-180	100	900	1
Komenského ulice	604	-185/2	90	540	3
Komenského ulice	646	-95/2	128	896	3
Komenského ulice	651	-93/2	108	1.566	3
Komenského ulice	739	-160/2	odstraněn, pozemek prozatím volný		
Komenského ulice	1149	-159/2	85	765	1
Komenského ulice	1184	-1356	130	1.820	2
Komenského ulice	1396	-189	160	880	2

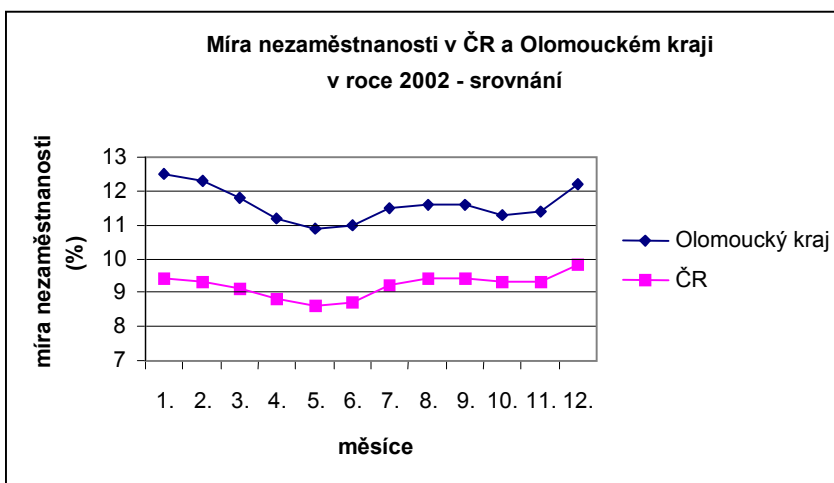
Legenda stavebně technického stavu:

- 1 - vyhovující stav 2 - nutná menší oprava 3 - nutná rekonstrukce
 4 - havarijní stav 5 - nutná demolice

c) občanská vybavenost, podnikatelské aktivity:

Po roce 1990 se funkční náplň mnoha objektů rychle měnila, především v závislosti na postupu privatizace a momentálnímu stavu poptávky a nabídky. Od roku 1996 můžeme strukturu služeb a obchodní sítě považovat více méně za stabilizovanou s mnohem lepší nabídkou a pro obyvatele MPZ vyhovující. Z hlediska dostupnosti došlo jednoznačně ke zlepšení. Většina podnikatelských aktivit (včetně privátního zdravotnictví) má prvořadý zájem na umístění svých provozoven přímo v MPZ nebo v jeho blízkosti.

S budováním průmyslové zóny ve městě v roce 2000 se Hranice staly komerčně zajímavé i pro některé obchodní řetězce, které se lokalizují jak do okrajových částí města (Lidl, Hypernova), tak i v blízkosti centra města (Billa, Albert, Penny Market). Takovéto rozšíření obchodní sítě však vede k částečné destabilizaci základních prodejních zařízení v centru, k úpadku kultury prodeje. (tržnicový typ) a k odlivu zákazníků mimo MPZ.

Z hlediska trhu práce je Olomoucký kraj (který však mezi kraji ČR vykazuje třetí nejvyšší míru nezaměstnanosti – ke 31. 12. 2002 to je 12,2 %) dobrým zdrojem levné, volné a poměrně kvalifikované pracovní síly. Úřad práce evidoval v Hranicích k 30.6.2003 celkem 1.162 nezaměstnaných což je 11,56% všeho

práceschopného obyvatelstva města

V současné době není na území MPZ žádný průmyslový závod. Nachází se zde pouze několik provozoven a to potravinářského charakteru (pekárna apod.) a také menší zařízení výrobních služeb. Převážná většina pracovních příležitostí směřuje do zařízení obchodu, služeb, veřejného stravování, ubytování, správy a řízení, bankovníctví, školství, a zdravotnictví. Nárůst počtu pracovních příležitostí je přímo úměrný rozšíření struktury občanské vybavenosti a podnikatelských aktivit. Vzhledem k nárůstu počtu provozoven od roku 1990 můžeme odhadovat, že se počet pracovních příležitostí zvýšil o cca 30%.

V městské památkové zóně je prozatím vyhovující sortiment základní i nadstandardní obchodní sítě a služeb, který plně vyhovuje potřebám jak obyvatel historického jádra, tak i jeho návštěvníkům. Z ubytovacích kapacit se v MPZ nachází 1 penzion (Růžek), 2 hotely (Zámecký hotel, hotel Centrum) a na okraji MPZ hotel Cementář. Tato zařízení zabezpečují též možnost stravování a mají návaznost na parkoviště pro automobily. Možnost ubytování nabízí i další penziony ve městě a dále zařízení lázní v Teplicích nad Bečvou. V centru města se dále mj. nachází 4 cestovní kanceláře, městské informační centrum (které poskytne návštěvníkům základní informace a prospekty), 3 lékárny, 5 finančních ústavů, Městský úřad (se stálou službou městské policie), 11 restauračních zařízení, Městská knihovna, malý koncertní sál v budově č. p. 118 (MěÚ), kulturní zařízení Beseda, kostel, na okraji MPZ je umístěno kino a pošta. Výstavní prostory Synagoga, Gotický sál (v budově bývalé radnice) a Galerie – severní křídlo zámku mají otevřeno i o víkendech.

d) návštěvnost MPZ:

Město Hranice je historicky zajímavé, jeho okolí bylo vždy malebné a vzhledem k těsné blízkosti lázní Teplice nad Bečvou, Zbrašovských aragonitových jeskyní a Hranické propasti jej možno charakterizovat jako turisticky zajímavé. Pro podporu cestovního ruchu vznikl z iniciativy koordinátorů cestovního ruchu na příslušných okresních a městských úřadech v roce 1997 turistický region Střední Morava a město Hranice se začalo prezentovat v rámci tohoto turistický velmi atraktivního regionu spolu s okresy Olomouc, Prostějov, Holešov a Kroměříž.

Po vzniku Olomouckého kraje bylo na základě dohody jednotlivých měst s Krajským úřadem Olomouckého kraje, odborem strategického rozvoje kraje, oddělení cestovního ruchu přijata koncepce prezentace Olomouckého kraje. Byla započata velmi intenzivní spolupráce mezi jednotlivými městy a zmíněným odborem KÚ OK, jejímž výsledkem jsou 2 úspěšné prezentace na veletrhu turistických možností v regionech Regiontour 2002 a 2003 a dále realizace celokrajského propagačního materiálu v oblasti cestovního ruchu „Aktivní dovolená“. Druhou oblastí propagace cestovního ruchu na Hranicku a zvýšení návštěvnosti MPZ je prezentace města a okolí jak formou produkce vlastních materiálů, tak i metodická pomoc, poskytování informací realizátorům dalších propagačních materiálů, které napomáhají k rozvoji cestovního ruchu na Hranicku a zároveň poskytují návštěvníkům města informace o kulturních, sportovních a poznávacích možnostech. Patří sem i placená inzerce v celostátních publikacích cestovního ruchu. Město Hranice a Městské muzeum a galerie Hranice se každoročně prezentují v česko-slovenském katalogu Relax. Nepravidelně pak v produktech agentury ACR Alfa. Další oblastí je pak činnost Městského informačního centra při Městské knihovně v Hranicích. V období od roku 1998 do května 2000 bylo MIC provozováno na základě smluvního vztahu CK Doultor s.r.o. Od června roku 2000 spadá činnost MIC pod Městskou knihovnu Hranice. Do 31. 12. 2001 bylo centrum umístěno na zámku, od 1. 1. 2002 se plně rozběhl chod MIC na vhodnějším místě, to je v přízemí rekonstruované bývalé radnice na Masarykově náměstí. K činnostem MIC především patří podávání informací obyvatelům i návštěvníkům města ve všech oblastech života v Hranicích, správa dat na webových stránkách v databázi občanských sdružení a zájmových seskupení působících v kultuře a sportu, aktualizace kulturního kalendáře, vydávání svých produktů cestovního ruchu a spolupráce s ostatními subjekty. Od prosince 2002 je MIC zařazeno do sítě Městských evropských informačních center a organizačně spadá pod Regionální evropské informační centrum pro Olomoucký kraj. Důležitou oblastí je účast na veletrzích a přehlídkách cestovního ruchu. Město Hranice se pravidelně účastní přehlídky turistických možností v regionech Regiontour Brno a prostřednictvím Krajského úřadu Olomouckého kraje, odboru strategického rozvoje kraje dalších veletrhů v České republice a v zahraničí. Dále se město Hranice každoročně zúčastňuje přehlídky propagačních materiálů TOURPROPAG Písek. Město pro zvýšení návštěvnosti MPZ v současné době zabezpečuje provoz komplexního informačního systému města Hranic a to formou infoboxů, které jsou umístěny v obou budovách Městského úřadu, v MIC, na vlakovém a autobusovém nádraží. Mimo informační tabule s mapou města město průběžně aktualizuje městský sloupkový orientační systém, který obsahuje 15 stanovišť s ukazateli směru k místním institucím (školy, nemocnice, historické památky, kostely, sportoviště). Pro prezentaci se využívá také místní zpravodajství televize Polar, webové stránky města a zpravodaj Hranická radnice Na hlavních přístupových trasách do centra města jsou umístěny tabule informující o vstupu do MPZ Hranice. Fenoménem, který se prolíná všemi výše uvedenými oblastmi a neodmyslitelně patří do popisu současného stavu je cykloturistika. Tato je v České republice v současné době na vzestupu, ale přes veškerou snahu všech zainteresovaných institucí jsou materiálně technické podmínky pro provozování jak mimoměstské, tak městské cykloturisticky nedostatečné. Důvodem není neochota místních samospráv tuto situaci řešit, ale skutečnost, že finanční náročnost budování cyklotras je velmi vysoká a finanční možnosti

měst omezené. Hranice jsou typickým příkladem této situace v ČR a to i přesto, že Hranicemi procházejí dvě značené cyklostezky a jedna mezinárodní cyklostezka (Jantarová) Hranice těsně míjí. Během roku 2000 až 2001 byly označeny cyklotrasy v rámci projektu Cyklistické trasy v mikroregionu Grygovského království a Přerovsko a došlo, tak k jejich napojení na již dříve vyznačené dálkové cyklotrasy - Moravská a Jantarová stezka. Okrajem MPZ prochází cyklistická stezka č.6139 - Teplice n. Beč., Hranice, Velká, Lhotka, Olšovec, Střítež nad. Ludinou, Jindřichov, Odry (celková délka 28 km). Od roku 2000 probíhala intenzivní jednání o vybudování a označení cyklostezky Bečva, která by propojila města Přerov, Lipník n. Bečvou, Hranice a dále Hustopeče n. Bečvou. Okresní úřad Přerov zadal a uhradil vypracování projektu. Města a obce, jejichž katastry stezka vede, měly financovat vybudování stezky na svém území. Byla vybudována část od Grymova do Týna nad Bečvou z mimořádných dotací a grantů. Hranice by měly vybudovat na svém katastru 8,73 km v celkovém nákladu 13 055 000,- Kč. Pro velkou finanční náročnost, nebyla hranická část doposud realizována.

Dosažení ideálního stavu v oblasti cestovního ruchu v Hranicích v nejbližším časovém horizontu není ani tak závislé na okamžitém zkvalitnění nabídky v oblasti ubytování, stravování, kulturního a sportovního vyžití, poznávacích možnostech Hranic a okolí, jako spíše na zvýšení úrovně mediální prezentace a větší spolupráce s podnikatelskými subjekty, jejichž činnost s cestovním ruchem souvisí. Dále pak vydávání kvalitních produktů v cestovním ruchu i za finanční spoluúčasti těchto subjektů a okolních obcí.

Návštěvnost MPZ Hranice není registrovatelná a tento údaj nelze přesně sumarizovat. Určitou charakteristiku návštěvnosti můžeme však odvodit z výsledků sčítání dopravy v centru města, které proběhlo ve dnech 14.8., 20.8. a 4.10. 1996 a v době od 6-18 hod. Z tohoto průzkumu bylo zjištěno, že průměrně přijede do MPZ:

- celkem 1 670 motorových vozidel a 344 kol + motocyklů
- 139 motorových vozidel a 29 kol + motocyklů za hodinu
- 1364 osobních motorových vozidel (tj. 113 za hodinu)
- 191 užitkových motorových vozidel, dodávky (tj. 16 za hodinu)
- 114 nákladních motorových vozidel (tj. 10 za hodinu)
- 344 kol a motocyklů (tj. 29 za hodinu)

e) obyvatelstvo, domovní a bytový fond:

Počet trvalých obyvatel v MPZ Hranice v roce 1992 byl 863, v roce 1997 byl 842. Odhad počtu obyvatel a bytů v MPZ:

Údaj	stav 1997	stav 2001	odhad 2010
počet bytů celkem	409	297	300
z toho trvale obydlených bytů	334	283	300
trvale bydlících obyvatel	842	706	650
zalidněnost - obyvatel/byt	2,52	2,47	2,17

Podrobnou strukturu obyvatelstva, jeho ekonomickou aktivitu, charakter domácností, domovního a bytového fondu včetně úrovně vybavenosti v historickém jádru města dokumentují následující tabulky dle stavu k 1.3.2001.

Obyvatelstvo podle pohlaví, věku, rodinného stavu a vzdělání	MPZ
Obyvatelstvo podle věku- 0 až 2 -muži	14
Obyvatelstvo podle věku- 0 až 2 -ženy	16
Obyvatelstvo podle věku- 0 až 2 -abs.	30
Obyvatelstvo podle věku- 0 až 2 -%	4,25
Obyvatelstvo podle věku- 3 až 4 -muži	8
Obyvatelstvo podle věku- 3 až 4 -ženy	4
Obyvatelstvo podle věku- 3 až 4 -abs.	12
Obyvatelstvo podle věku- 3 až 4 -%	1,7
Obyvatelstvo podle věku- 5 -muži	4
Obyvatelstvo podle věku- 5 -ženy	3
Obyvatelstvo podle věku- 5 -abs.	7
Obyvatelstvo podle věku- 5 -%	0,99
Obyvatelstvo podle věku- 6 až 9 -muži	23
Obyvatelstvo podle věku- 6 až 9 -ženy	21
Obyvatelstvo podle věku- 6 až 9 -abs.	44
Obyvatelstvo podle věku- 6 až 9 -%	6,23
Obyvatelstvo podle věku-10 až 14-muži	19
Obyvatelstvo podle věku-10 až 14-ženy	18
Obyvatelstvo podle věku-10 až 14-abs.	37
Obyvatelstvo podle věku-10 až 14-%	5,24
Obyvatelstvo podle věku-15 až 17-muži	14
Obyvatelstvo podle věku-15 až 17-ženy	13
Obyvatelstvo podle věku-15 až 17-abs.	27
Obyvatelstvo podle věku-15 až 17-%	3,82
Obyvatelstvo podle věku-18 až 19-muži	9
Obyvatelstvo podle věku-18 až 19-ženy	12
Obyvatelstvo podle věku-18 až 19-abs.	21
Obyvatelstvo podle věku-18 až 19-%	2,97
Obyvatelstvo podle věku-20 až 24-muži	24
Obyvatelstvo podle věku-20 až 24-ženy	30
Obyvatelstvo podle věku-20 až 24-abs.	54
Obyvatelstvo podle věku-20 až 24-%	7,65
Obyvatelstvo podle věku-25 až 29-muži	32
Obyvatelstvo podle věku-25 až 29-ženy	33
Obyvatelstvo podle věku-25 až 29-abs.	65
Obyvatelstvo podle věku-25 až 29-%	9,21
Obyvatelstvo podle věku-30 až 34-muži	26
Obyvatelstvo podle věku-30 až 34-ženy	17
Obyvatelstvo podle věku-30 až 34-abs.	43
Obyvatelstvo podle věku-30 až 34-%	6,09
Obyvatelstvo podle věku-35 až 39-muži	24
Obyvatelstvo podle věku-35 až 39-ženy	20
Obyvatelstvo podle věku-35 až 39-abs.	44
Obyvatelstvo podle věku-35 až 39-%	6,23
Obyvatelstvo podle věku-40 až 44-muži	25
Obyvatelstvo podle věku-40 až 44-ženy	22
Obyvatelstvo podle věku-40 až 44-abs.	47
Obyvatelstvo podle věku-40 až 44-%	6,66
Obyvatelstvo podle věku-45 až 49-muži	26
Obyvatelstvo podle věku-45 až 49-ženy	23
Obyvatelstvo podle věku-45 až 49-abs.	49

Obyvatelstvo podle věku-45 až 49-%	6,94
Obyvatelstvo podle věku-50 až 54-muži	24
Obyvatelstvo podle věku-50 až 54-ženy	33
Obyvatelstvo podle věku-50 až 54-abs.	57
Obyvatelstvo podle věku-50 až 54-%	8,07
Obyvatelstvo podle věku-55 až 59-muži	22
Obyvatelstvo podle věku-55 až 59-ženy	18
Obyvatelstvo podle věku-55 až 59-abs.	40
Obyvatelstvo podle věku-55 až 59-%	5,67
Obyvatelstvo podle věku-60 až 64-muži	11
Obyvatelstvo podle věku-60 až 64-ženy	15
Obyvatelstvo podle věku-60 až 64-abs.	26
Obyvatelstvo podle věku-60 až 64-%	3,68
Obyvatelstvo podle věku-65 až 69-muži	4
Obyvatelstvo podle věku-65 až 69-ženy	13
Obyvatelstvo podle věku-65 až 69-abs.	17
Obyvatelstvo podle věku-65 až 69-%	2,41
Obyvatelstvo podle věku-70 až 74-muži	14
Obyvatelstvo podle věku-70 až 74-ženy	22
Obyvatelstvo podle věku-70 až 74-abs.	36
Obyvatelstvo podle věku-70 až 74-%	5,1
Obyvatelstvo podle věku-75 až 79-muži	7
Obyvatelstvo podle věku-75 až 79-ženy	13
Obyvatelstvo podle věku-75 až 79-abs.	20
Obyvatelstvo podle věku-75 až 79-%	2,83
Obyvatelstvo podle věku-80 až 84-muži	2
Obyvatelstvo podle věku-80 až 84-ženy	18
Obyvatelstvo podle věku-80 až 84-abs.	20
Obyvatelstvo podle věku-80 až 84-%	2,83
Obyvatelstvo podle věku-85+ -muži	3
Obyvatelstvo podle věku-85+ -ženy	7
Obyvatelstvo podle věku-85 -abs.	10
Obyvatelstvo podle věku-85 -%	1,42
Obyvatelstvo podle věku-celkem-muži	335
Obyvatelstvo podle věku-celkem-ženy	371
Obyvatelstvo podle věku-celkem-abs.	706
Obyvatelstvo podle věku-celkem-%	100
Obyvatelstvo podle věku-průměrný věk-muži	35
Obyvatelstvo podle věku-průměrný věk-ženy	41
Obyvatelstvo podle věku-průměrný věk-abs.	38
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-svobodní-muži	155
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-svobodní-ženy	131
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-svobodní-abs.	286
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-svobodní-%	40,51
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-vdané, ženatí-muži	126
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-vdané, ženatí-ženy	125
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-vdané, ženatí-abs.	251
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-vdané, ženatí-%	35,55
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-rozvedení-muži	36
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-rozvedení-ženy	53
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-rozvedení-abs.	89
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-rozvedení-%	12,61

Obyvatelstvo podle rodinného stavu-ovdovělí-muži	8
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-ovdovělí-ženy	55
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-ovdovělí-abs.	63
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-ovdovělí-%	8,92
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-nezjištěno-muži	10
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-nezjištěno-ženy	7
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-nezjištěno-abs.	17
Obyvatelstvo podle rodinného stavu-nezjištěno-%	2,41
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-bez vzdělání-muži	4
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-bez vzdělání-ženy	2
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-bez vzdělání-abs.	6
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-bez vzdělání-%	1,04
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-základní a neukončené-muži	48
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-základní a neukončené-ženy	91
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-základní a neukončené-abs.	139
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-základní a neukončené-%	24,13
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-vyuč. a střední odborné bez maturity-muži	101
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-vyuč. a střední odborné bez maturity-ženy	81
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-vyuč. a střední odborné bez maturity-abs.	182
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-vyuč. a střední odborné bez maturity-%	31,6
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-úplné střední s maturit-muži	58
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-úplné střední s maturit-ženy	77
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-úplné střední s maturit-abs.	135
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-úplné střední s maturit-%	23,44
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-vyšší odborné a nástavbové-muži	3
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-vyšší odborné a nástavbové-ženy	14
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-vyšší odborné a nástavbové-abs.	17
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-vyšší odborné a nástavbové-%	2,95
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-vysokoškolské-muži	41
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-vysokoškolské-ženy	36
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-vysokoškolské-abs.	77
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-vysokoškolské-%	13,37
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-z toho: bakalářské-muži	0
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-z toho: bakalářské-ženy	3
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-z toho: bakalářské-abs.	3
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-z toho: bakalářské-%	0,52
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-nezjištěné vzdělání-muži	12
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-nezjištěné vzdělání-ženy	8
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-nezjištěné vzdělání-abs.	20
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-nezjištěné vzdělání-%	3,47
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-celkem-muži	267
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-celkem-ženy	309
Obyvatelstvo 15leté a starší podle vzdělání-celkem-abs./ celkem-%	576/100

Obyvatelstvo podle pohlaví a národnosti	MPZ
Obyvatelstvo úhrnem-muži	335
Obyvatelstvo úhrnem-ženy	371
Obyvatelstvo úhrnem-celkem-abs.	706
Obyvatelstvo úhrnem-celkem-%	100
Obyvatelstvo v tom: s trvalým pobytem-muži	334
Obyvatelstvo v tom: s trvalým pobytem-ženy	369
Obyvatelstvo v tom: s trvalým pobytem-abs.	703

Obyvatelstvo v tom: s trvalým pobytem-%	99,58
Obyvatelstvo v tom: s dlouhodobým pobytem-muži	1
Obyvatelstvo v tom: s dlouhodobým pobytem-ženy	2
Obyvatelstvo v tom: s dlouhodobým pobytem-abs.	3
Obyvatelstvo v tom: s dlouhodobým pobytem-%	0,42
Obyvatelstvo podle národnosti-česká-muži	317
Obyvatelstvo podle národnosti-česká-ženy	341
Obyvatelstvo podle národnosti-česká-abs.	658
Obyvatelstvo podle národnosti-česká-%	93,2
Obyvatelstvo podle národnosti-moravská-muži	5
Obyvatelstvo podle národnosti-moravská-ženy	4
Obyvatelstvo podle národnosti-moravská-abs.	9
Obyvatelstvo podle národnosti-moravská-%	1,27
Obyvatelstvo podle národnosti-slovenská-muži	4
Obyvatelstvo podle národnosti-slovenská-ženy	13
Obyvatelstvo podle národnosti-slovenská-abs.	17
Obyvatelstvo podle národnosti-slovenská-%	2,41
Obyvatelstvo podle národnosti-romská-muži	4
Obyvatelstvo podle národnosti-romská-ženy	8
Obyvatelstvo podle národnosti-romská-abs.	12
Obyvatelstvo podle národnosti-romská-%	1,7
Obyvatelstvo podle národnosti-polská-muži	0
Obyvatelstvo podle národnosti-polská-ženy	2
Obyvatelstvo podle národnosti-polská-abs.	2
Obyvatelstvo podle národnosti-polská-%	0,28
Obyvatelstvo podle národnosti-ukrajinská-muži	1
Obyvatelstvo podle národnosti-ukrajinská-ženy	1
Obyvatelstvo podle národnosti-ukrajinská-abs.	2
Obyvatelstvo podle národnosti-ukrajinská-%	0,28
Obyvatelstvo podle národnosti-ostatní-muži	0
Obyvatelstvo podle národnosti-ostatní-ženy	0
Obyvatelstvo podle národnosti-ostatní-abs.	0
Obyvatelstvo podle národnosti-ostatní-%	0
Obyvatelstvo podle národnosti-nezjištěna-muži	4
Obyvatelstvo podle národnosti-nezjištěna-ženy	2
Obyvatelstvo podle národnosti-nezjištěna-abs.	6
Obyvatelstvo podle národnosti-nezjištěna-%	0,85

Obyvatelstvo podle pohlaví, ekonomické aktivity a ekonomicky aktivní podle odvětví	MPZ
Obyvatelstvo úhrnem-muži	335
Obyvatelstvo úhrnem-ženy	371
Obyvatelstvo úhrnem-celkem-abs.	706
Obyvatelstvo úhrnem-celkem-%	100
Ekonomicky aktivní celkem-muži	187
Ekonomicky aktivní celkem-ženy	157
Ekonomicky aktivní celkem-celkem-abs.	344
Ekonomicky aktivní celkem-celkem-%	48,73
Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-muži	152
Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-ženy	136
Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-celkem-abs.	288
Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-celkem-%	40,79
Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-z toho: zaměst.osoby, zaměstnavatelé, sam.činní-muži	145

Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-z toho: zaměst.osoby, zaměstnavatelé, sam.činní-ženy	119
Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-z toho: dtto celkem-abs.	264
Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-z toho: dtto celkem-%	37,39
Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-z toho: pracující důchodci-muži	5
Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-z toho: pracující důchodci-ženy	7
Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-z toho: pracující důchodci-celkem-abs.	12
Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-z toho: pracující důchodci-celkem-%	1,7
Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-z toho: ženy na mateřské dovolené-muži	0
Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-z toho: ženy na mateřské dovolené-ženy	5
Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-z toho: ženy na mateřské dovolené-celkem-abs.	5
Ekonomicky aktivní v tom: zaměstnaní-z toho: ženy na mateřské dovolené-celkem-%	0,71
Ekonomicky aktivní v tom: nezaměstnaní-muži	35
Ekonomicky aktivní v tom: nezaměstnaní-ženy	21
Ekonomicky aktivní v tom: nezaměstnaní-celkem-abs.	56
Ekonomicky aktivní v tom: nezaměstnaní-celkem-%	7,93
Ekonomicky neaktivní celkem-muži	140
Ekonomicky neaktivní celkem-ženy	209
Ekonomicky neaktivní celkem-celkem-abs.	349
Ekonomicky neaktivní celkem-celkem-%	49,43
Ekonomicky neaktivní v tom: nepracující důchodci-muži	43
Ekonomicky neaktivní v tom: nepracující důchodci-ženy	102
Ekonomicky neaktivní v tom: nepracující důchodci-celkem-abs.	145
Ekonomicky neaktivní v tom: nepracující důchodci-celkem-%	20,54
Ekonomicky neaktivní v tom: ostatní s vlast.zdrojem obživy-muži	4
Ekonomicky neaktivní v tom: ostatní s vlast.zdrojem obživy-ženy	14
Ekonomicky neaktivní v tom: ostatní s vlast.zdrojem obživy-celkem-abs.	18
Ekonomicky neaktivní v tom: ostatní s vlast.zdrojem obživy-celkem-%	2,55
Ekonomicky neaktivní v tom: žáci, studenti, učni-muži	63
Ekonomicky neaktivní v tom: žáci, studenti, učni-ženy	60
Ekonomicky neaktivní v tom: žáci, studenti, učni-celkem-abs.	123
Ekonomicky neaktivní v tom: žáci, studenti, učni-celkem-%	17,42
Ekonomicky neaktivní v tom: osoby v domácnosti-muži	0
Ekonomicky neaktivní v tom: osoby v domácnosti-ženy	8
Ekonomicky neaktivní v tom: osoby v domácnosti-celkem-abs.	8
Ekonomicky neaktivní v tom: osoby v domácnosti-celkem-%	1,13
Ekonomicky neaktivní v tom: ostatní závislé osoby-muži	30
Ekonomicky neaktivní v tom: ostatní závislé osoby-ženy	25
Ekonomicky neaktivní v tom: ostatní závislé osoby-celkem-abs.	55
Ekonomicky neaktivní v tom: ostatní závislé osoby-celkem-%	7,79
Osoby s nezjištěnou ekonom.aktivitou-muži	8
Osoby s nezjištěnou ekonom.aktivitou-ženy	5
Osoby s nezjištěnou ekonom.aktivitou-celkem-abs.	13
Osoby s nezjištěnou ekonom.aktivitou-celkem-%	1,84
Ekonomicky aktivní podle odvětví: zemědělství, lesnictví, rybolov-muži	6
Ekonomicky aktivní podle odvětví: zemědělství, lesnictví, rybolov-ženy	3
Ekonomicky aktivní podle odvětví: zemědělství, lesnictví, rybolov-celkem-abs.	9
Ekonomicky aktivní podle odvětví: zemědělství, lesnictví, rybolov-celkem-%	2,62
Ekonomicky aktivní podle odvětví: průmysl-muži	50
Ekonomicky aktivní podle odvětví: průmysl-ženy	18
Ekonomicky aktivní podle odvětví: průmysl-celkem-abs.	68
Ekonomicky aktivní podle odvětví: průmysl-celkem-%	19,77
Ekonomicky aktivní podle odvětví: stavebnictví-muži	33

Ekonomicky aktivní podle odvětví: stavebnictví-ženy	4
Ekonomicky aktivní podle odvětví: stavebnictví-celkem-abs.	37
Ekonomicky aktivní podle odvětví: stavebnictví-celkem-%	10,76
Ekonomicky aktivní podle odvětví: obchod, opravy motor. vozidel a spotř.zboží-muži	15
Ekonomicky aktivní podle odvětví: obchod, opravy motor. vozidel a spotř.zboží-ženy	19
Ekonomicky aktivní podle odvětví: obchod, opravy motor. vozidel a spotř.zboží-celkem-abs.	34
Ekonomicky aktivní podle odvětví: obchod, opravy motor. vozidel a spotř.zboží-celkem-%	9,88
Ekonomicky aktivní podle odvětví: pohostinství a ubytování-muži	3
Ekonomicky aktivní podle odvětví: pohostinství a ubytování-ženy	13
Ekonomicky aktivní podle odvětví: pohostinství a ubytování-celkem-abs.	16
Ekonomicky aktivní podle odvětví: pohostinství a ubytování-celkem-%	4,65
Ekonomicky aktivní podle odvětví: doprava, pošty a telekomunikace-muži	10
Ekonomicky aktivní podle odvětví: doprava, pošty a telekomunikace-ženy	3
Ekonomicky aktivní podle odvětví: doprava, pošty a telekomunikace-celkem-abs.	13
Ekonomicky aktivní podle odvětví: doprava, pošty a telekomunikace-celkem-%	3,78
Ekonomicky aktivní podle odvětví: peněžnictví a pojišťovnictví-muži	2
Ekonomicky aktivní podle odvětví: peněžnictví a pojišťovnictví-ženy	3
Ekonomicky aktivní podle odvětví: peněžnictví a pojišťovnictví-celkem-abs.	5
Ekonomicky aktivní podle odvětví: peněžnictví a pojišťovnictví-celkem-%	1,45
Ekonomicky aktivní podle odvětví: činn.v oblasti nemov., služ.pro podniky, výzkum-muži	3
Ekonomicky aktivní podle odvětví: činn.v oblasti nemov., služ.pro podniky, výzkumsluž.pro-ženy	4
Ekonomicky aktivní podle odvětví: činn.v oblasti nemov., služ.pro podniky, výzkum-celkem-abs.	7
Ekonomicky aktivní podle odvětví: činn.v oblasti nemov., služ.pro podniky, výzkum-celkem-%	2,03
Ekonomicky aktivní podle odvětví: veřejná správa, obrana, soc.zabezpečení-muži	8
Ekonomicky aktivní podle odvětví: veřejná správa, obrana, soc.zabezpečení-ženy	4
Ekonomicky aktivní podle odvětví: veřejná správa, obrana, soc.zabezpečení-celkem-abs.	12
Ekonomicky aktivní podle odvětví: veřejná správa, obrana, soc.zabezpečení-celkem-%	3,49
Ekonomicky aktivní podle odvětví: školství, zdravotn., veterin. a sociální činnost-muži	10
Ekonomicky aktivní podle odvětví: školství, zdravotn., veterin. a sociální činnost-ženy	47
Ekonomicky aktivní podle odvětví: školství, zdravotn., veterin. a sociální činnost-celkem-abs.	57
Ekonomicky aktivní podle odvětví: školství, zdravotn., veterin. a sociální činnost-celkem-%	16,57
Ekonomicky aktivní podle odvětví: ostatní veřejné a osob.služby-muži	13
Ekonomicky aktivní podle odvětví: ostatní veřejné a osob.služby-ženy	9
Ekonomicky aktivní podle odvětví: ostatní veřejné a osob.služby-celkem-abs.	22
Ekonomicky aktivní podle odvětví: ostatní veřejné a osob.služby-celkem-%	6,4
Ekonomicky aktivní podle odvětví: nezjištěné odvětví-muži	34
Ekonomicky aktivní podle odvětví: nezjištěné odvětví-ženy	30
Ekonomicky aktivní podle odvětví: nezjištěné odvětví-celkem-abs.	64
Ekonomicky aktivní podle odvětví: nezjištěné odvětví-celkem-%	18,6

Vyjíždějící do zaměstnání a škol	MPZ
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-zaměstnaní-muži	113
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-zaměstnaní-ženy	102
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-zaměstnaní-celkem	215
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-žáci a studenti	108
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: v rámci obce-zaměstnaní-muži	72
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: v rámci obce-zaměstnaní-ženy	76
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: v rámci obce-zaměstnaní-celkem	148
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: v rámci obce-žáci a studenti	67
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: v rámci okresu-zaměstnaní-muži	11
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: v rámci okresu-zaměstnaní-ženy	16
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: v rámci okresu-zaměstnaní-celkem	27

Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: v rámci okresu-žáci a studenti	10
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: v rámci kraje-zaměstnaní-muži	5
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: v rámci kraje-zaměstnaní-ženy	3
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: v rámci kraje-zaměstnaní-celkem	8
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: v rámci kraje-žáci a studenti	2
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: do jiného kraje-zaměstnaní-muži	17
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: do jiného kraje-zaměstnaní-ženy	6
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: do jiného kraje-zaměstnaní-celkem	23
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem-z toho: do jiného kraje-žáci a studenti	27
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-zaměstnaní-muži	23
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-zaměstnaní-ženy	16
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-zaměstnaní-celkem	39
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-žáci a studenti	26
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: do 14 minut-zaměstnaní-muži	4
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: do 14 minut-zaměstnaní-ženy	1
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: do 14 minut-zaměstnaní-celkem	5
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: do 14 minut-žáci a studenti	1
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 15 až 29 minut-zaměstnaní-muži	4
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 15 až 29 minut-zaměstnaní-ženy	10
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 15 až 29 minut-zaměstnaní-celkem	14
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 15 až 29 minut-žáci a studenti	2
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 30 až 44 minut-zaměstnaní-muži	2
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 30 až 44 minut-zaměstnaní-ženy	5
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 30 až 44 minut-zaměstnaní-celkem	7
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 30 až 44 minut-žáci a studenti	8
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 45 až 59 minut-zaměstnaní-muži	2
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 45 až 59 minut-zaměstnaní-ženy	0
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 45 až 59 minut-zaměstnaní-celkem	2
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 45 až 59 minut-žáci a studenti	7
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 60 a více minut-zaměstnaní-muži	11
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 60 a více minut-zaměstnaní-ženy	0
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 60 a více minut-zaměstnaní-celkem	11
Vyjíždějící denně mimo obec celkem-z toho doba cesty: 60 a více minut-žáci a studenti	8

Domácnosti podle počtu členů a typu domácnosti	MPZ
Bytové domácnosti (BD) celkem-počet domácností podle počtu členů-1	95
BD celkem-počet domácností podle počtu členů-2	70
BD celkem-počet domácností podle počtu členů-3	46
BD celkem-počet domácností podle počtu členů-4	50
BD celkem-počet domácností podle počtu členů-5+	22
BD celkem-počet domácností podle počtu členů-domácnosti celkem	283
BD v tom : 1 HD a 1 CD-počet domácností podle počtu členů-1	95
BD v tom : 1 HD a 1 CD-počet domácností podle počtu členů-2	68
BD v tom : 1 HD a 1 CD-počet domácností podle počtu členů-3	44
BD v tom : 1 HD a 1 CD-počet domácností podle počtu členů-4	41
BD v tom : 1 HD a 1 CD-počet domácností podle počtu členů-5+	12
BD v tom : 1 HD a 1 CD-počet domácností podle počtu členů-domácnosti celkem	260
BD v tom : 1 HD a 2 a více CD-počet domácností podle počtu členů (1-5+)-domácnosti celkem	0
BD v tom : 2 a více HD-počet domácností podle počtu členů-2	2
BD v tom : 2 a více HD-počet domácností podle počtu členů-3	2
BD v tom : 2 a více HD-počet domácností podle počtu členů-4	9
BD v tom : 2 a více HD-počet domácností podle počtu členů-5+	10

BD v tom : 2 a více HD-počet domácností podle počtu členů-domácnosti celkem	23
Hospodařící domácnosti (HD) celkem-počet domácností podle počtu členů-1	120
HD celkem-počet domácností podle počtu členů-2	81
HD celkem-počet domácností podle počtu členů-3	56
HD celkem-počet domácností podle počtu členů-4	44
HD celkem-počet domácností podle počtu členů-5+	15
HD celkem-počet domácností podle počtu členů-domácnosti celkem	316
HD v tom: 1 CD-počet domácností podle počtu členů-1	120
HD v tom: 1 CD-počet domácností podle počtu členů-2	81
HD v tom: 1 CD-počet domácností podle počtu členů-3	56
HD v tom: 1 CD-počet domácností podle počtu členů-4	44
HD v tom: 1 CD-počet domácností podle počtu členů-5+	14
HD v tom: 1 CD-počet domácností podle počtu členů-domácnosti celkem	315
HD v tom: 2 a více CD-počet domácností podle počtu členů-5+	1
HD v tom: 2 a více CD-počet domácností podle počtu členů-domácnosti celkem	1
Cenové domácnosti (CD) celkem-počet domácností podle počtu členů-1	120
CD celkem-počet domácností podle počtu členů-2	82
CD celkem-počet domácností podle počtu členů-3	57
CD celkem-počet domácností podle počtu členů-4	44
CD celkem-počet domácností podle počtu členů-5+	14
CD celkem-počet domácností podle počtu členů-domácnosti celkem	317
CD-úplné rodiny celkem-počet domácností podle počtu členů-2	38
CD-úplné rodiny celkem-počet domácností podle počtu členů-3	34
CD-úplné rodiny celkem-počet domácností podle počtu členů-4	41
CD-úplné rodiny celkem-počet domácností podle počtu členů-5+	11
CD-úplné rodiny celkem-počet domácností podle počtu členů-domácnosti celkem	124
CD-úplné rodiny v tom: bez závislých dětí-počet domácností podle počtu členů-2	38
CD-úplné rodiny v tom: bez závislých dětí-počet domácností podle počtu členů-3	15
CD-úplné rodiny v tom: bez závislých dětí-počet domácností podle počtu členů-4	8
CD-úplné rodiny v tom: bez závislých dětí-počet domácností podle počtu členů-5+	1
CD-úplné rodiny v tom: bez závislých dětí-počet dom. podle počtu členů-domácnosti celkem	62
CD-úplné rodiny v tom: se závislými dětmi-počet domácností podle počtu členů-3	19
CD-úplné rodiny v tom: se závislými dětmi-počet domácností podle počtu členů-4	33
CD-úplné rodiny v tom: se závislými dětmi-počet domácností podle počtu členů-5+	10
CD-úplné rodiny v tom: se závislými dětmi-počet dom. podle počtu členů-domácnosti celkem	62
CD-neúplné rodiny celkem-počet domácností podle počtu členů-2	31
CD-neúplné rodiny celkem-počet domácností podle počtu členů-3	23
CD-neúplné rodiny celkem-počet domácností podle počtu členů-4	3
CD-neúplné rodiny celkem-počet domácností podle počtu členů-5+	3
CD-neúplné rodiny celkem-počet domácností podle počtu členů-domácnosti celkem	60
CD-neúplné rodiny v tom: bez závislých dětí-počet domácností podle počtu členů-2	20
CD-neúplné rodiny v tom: bez závislých dětí-počet domácností podle počtu členů-3	7
CD-neúplné rodiny v tom: bez závislých dětí-počet domácností podle počtu členů-4	0
CD-neúplné rodiny v tom: bez závislých dětí-počet domácností podle počtu členů-5+	0
CD-neúplné rodiny v tom: bez závislých dětí-počet dom. podle počtu členů-domácnosti celkem	27
CD-neúplné rodiny v tom: se závislými dětmi-počet domácností podle počtu členů-2	11
CD-neúplné rodiny v tom: se závislými dětmi-počet domácností podle počtu členů-3	16
CD-neúplné rodiny v tom: se závislými dětmi-počet domácností podle počtu členů-4	3
CD-neúplné rodiny v tom: se závislými dětmi-počet domácností podle počtu členů-5+	3
CD-neúplné rodiny v tom: se závislými dětmi-počet domácností podle počtu členů-celkem	33
CD-domácnosti jednotlivců celkem-počet domácností podle počtu členů-1	120
CD-domácnosti jednotlivců celkem-počet domácností podle počtu členů-domácnosti celkem	120

CD-domácnosti jednotlivců v tom: bydlící samostatně-počet domácností podle počtu členů-1	98
CD-domácnosti jednotlivců v tom: bydlící samostatně-počet dom. podle počtu členů-celkem	98
CD-domácnosti jednotlivců v tom: spolubydlící s jinou osobou-počet dom. podle počtu členů-1	22
CD-domácnosti jednotlivců v tom: spolubydlící s jinou osobou-počet domácností podle počtu	22
CD-domácnosti jednotlivců v tom: podnájemníci-počet domácností podle počtu členů-1	0
CD-domácnosti jednotlivců v tom: podnájemníci-počet domácností podle počtu členů-celkem	0
CD-nerodinné domácnosti-počet domácností podle počtu členů-2	13
CD-nerodinné domácnosti-počet domácností podle počtu členů-domácnosti celkem	13

Domovní fond, domy podle počtu podlaží technického vybavení	MPZ
Domy úhrnem-domy celkem	146
Domy úhrnem-z toho: rodinné domy	87
Domy úhrnem-z toho: bytové domy	40
Domy úhrnem-počet osob v domech-celkem	706
Domy úhrnem-počet osob v domech-z toho: v rodinných domech	257
Trvale obydlené domy celkem-domy celkem	132
Trvale obydlené domy celkem-z toho: rodinné domy	76
Trvale obydlené domy celkem-z toho: bytové domy	40
Trvale obydlené domy celkem-počet osob v domech-celkem	706
Trvale obydlené domy celkem-počet osob v domech-z toho: v rodinných domech	257
V nich: trvale obydlené byty-domy celkem	283
V nich: trvale obydlené byty-z toho: rodinné domy	102
V nich: trvale obydlené byty-z toho: bytové domy	164
V nich: neobydlené byty-domy celkem	34
V nich: neobydlené byty-z toho: rodinné domy	11
V nich: neobydlené byty-z toho: bytové domy	23
V nich: neobydlené byty-z toho: obydlených přechodně-domy celkem	7
V nich: neobydlené byty-z toho: obydlených přechodně-z toho: rodinné domy	2
V nich: neobydlené byty-z toho: obydlených přechodně-z toho: bytové domy	5
V nich: neobydlené byty-z toho: slouží k rekreaci-domy celkem	0
V nich: neobydlené byty-z toho: přestavba bytu-domy celkem	11
V nich: neobydlené byty-z toho: přestavba bytu-z toho: bytové domy	11
V nich: neobydlené byty-z toho: nezpůsobilé k bydlení-domy celkem	4
V nich: neobydlené byty-z toho: nezpůsobilé k bydlení-z toho: rodinné domy	2
V nich: neobydlené byty-z toho: nezpůsobilé k bydlení-z toho: bytové domy	2
Z počtu domů vlastnictví: soukromá fyzická osoba-domy celkem	94
Z počtu domů vlastnictví: soukromá fyzická osoba-z toho: rodinné domy	69
Z počtu domů vlastnictví: soukromá fyzická osoba-z toho: bytové domy	16
Z počtu domů vlastnictví: soukromá fyzická osoba-počet osob v domech-celkem	385
Z počtu domů vlastnictví: soukromá fyzická osoba-počet osob v domech-z toho: v RD	242
Z počtu domů vlastnictví: obec, stát-domy celkem	21
Z počtu domů vlastnictví: obec, stát-z toho: rodinné domy	3
Z počtu domů vlastnictví: obec, stát-z toho: bytové domy	17
Z počtu domů vlastnictví: obec, stát-počet osob v domech-celkem	205
Z počtu domů vlastnictví: obec, stát-počet osob v domech-z toho: v rodinných domech	9
Z počtu domů vlastnictví: bytové družstvo-domy celkem	0
Z počtu domů vlastnictví: ostatní vlastníci-domy celkem	14
Z počtu domů vlastnictví: ostatní vlastníci-z toho: rodinné domy	2
Z počtu domů vlastnictví: ostatní vlastníci-z toho: bytové domy	7
Z počtu domů vlastnictví: ostatní vlastníci-počet osob v domech-celkem	109
Z počtu domů vlastnictví: ostatní vlastníci-počet osob v domech-z toho: v rodinných domech	4
Domy s počtem bytů: 1-domy celkem	57

Domy s počtem bytů: 1-z toho: rodinné domy	44
Domy s počtem bytů: 1-z toho: bytové domy	0
Domy s počtem bytů: 1-počet osob v domech-celkem	140
Domy s počtem bytů: 1-počet osob v domech-z toho: v rodinných domech	104
Domy s počtem bytů: 2 až 3-domy celkem	49
Domy s počtem bytů: 2 až 3-z toho: rodinné domy	32
Domy s počtem bytů: 2 až 3-z toho: bytové domy	15
Domy s počtem bytů: 2 až 3-počet osob v domech-celkem	244
Domy s počtem bytů: 2 až 3-počet osob v domech-z toho: v rodinných domech	153
Domy s počtem bytů: 4 až 11-domy celkem	24
Domy s počtem bytů: 4 až 11-z toho: bytové domy	24
Domy s počtem bytů: 4 až 11-počet osob v domech-celkem	289
Domy s počtem bytů: 12+-domy celkem	1
Domy s počtem bytů: 12+-z toho: bytové domy	1
Domy s počtem bytů: 12+-počet osob v domech-celkem	28
Z počtu domů období výstavby: do 1919-domy celkem	52
Z počtu domů období výstavby: do 1919-z toho: rodinné domy	33
Z počtu domů období výstavby: do 1919-z toho: bytové domy	12
Z počtu domů období výstavby: do 1919-počet osob v domech-celkem	247
Z počtu domů období výstavby: do 1919-počet osob v domech-z toho: v rodinných domech	114
Z počtu domů období výstavby: 1920 až 1945-domy celkem	34
Z počtu domů období výstavby: 1920 až 1945-z toho: rodinné domy	24
Z počtu domů období výstavby: 1920 až 1945-z toho: bytové domy	10
Z počtu domů období výstavby: 1920 až 1945-počet osob v domech-celkem	219
Z počtu domů období výstavby: 1920 až 1945-počet osob v domech-z toho: v rodinných domech	87
Z počtu domů období výstavby: 1946 až 1980-domy celkem	16
Z počtu domů období výstavby: 1946 až 1980-z toho: rodinné domy	7
Z počtu domů období výstavby: 1946 až 1980-z toho: bytové domy	7
Z počtu domů období výstavby: 1946 až 1980-počet osob v domech-celkem	101
Z počtu domů období výstavby: 1946 až 1980-počet osob v domech-z toho: v rodinných domech	18
Z počtu domů období výstavby: 1981 až 1990-domy celkem	9
Z počtu domů období výstavby: 1981 až 1990-z toho: rodinné domy	3
Z počtu domů období výstavby: 1981 až 1990-z toho: bytové domy	5
Z počtu domů období výstavby: 1981 až 1990-počet osob v domech-celkem	51
Z počtu domů období výstavby: 1981 až 1990-počet osob v domech-z toho: v rodinných domech	13
Z počtu domů období výstavby: 1991 až 2001-domy celkem	17
Z počtu domů období výstavby: 1991 až 2001-z toho: rodinné domy	6
Z počtu domů období výstavby: 1991 až 2001-z toho: bytové domy	6
Z počtu domů období výstavby: 1991 až 2001-počet osob v domech-celkem	77
Z počtu domů období výstavby: 1991 až 2001-počet osob v domech-z toho: v rodinných domech	19
Z počtu domů materiál nosných zdí: stěnové panely-domy celkem	0
Z počtu domů materiál nosných zdí: cihly, tvárnice, bloky-domy celkem	61
Z počtu domů materiál nosných zdí: cihly, tvárnice, bloky-z toho: rodinné domy	29
Z počtu domů materiál nosných zdí: cihly, tvárnice, bloky-z toho: bytové domy	28
Z počtu domů materiál nosných zdí: cihly, tvárnice, bloky-počet osob v domech-celkem	444
Z počtu domů materiál nosných zdí: cihly, tvárnice, bloky-počet osob v domech-z toho: v RD	120
Z počtu domů počet nadzemních podlaží: 1 až 2-domy celkem	97
Z počtu domů počet nadzemních podlaží: 1 až 2-z toho: rodinné domy	67
Z počtu domů počet nadzemních podlaží: 1 až 2-z toho: bytové domy	17
Z počtu domů počet nadzemních podlaží: 1 až 2-počet osob v domech-celkem	386
Z počtu domů počet nadzemních podlaží: 1 až 2-počet osob v domech-z toho: v rodinných domech	219
Z počtu domů počet nadzemních podlaží: 3 až 4-domy celkem	29

Z počtu domů počet nadzemních podlaží: 3 až 4-z toho: rodinné domy	6
Z počtu domů počet nadzemních podlaží: 3 až 4-z toho: bytové domy	22
Z počtu domů počet nadzemních podlaží: 3 až 4-počet osob v domech-celkem	276
Z počtu domů počet nadzemních podlaží: 3 až 4-počet osob v domech-z toho: v RD	32
Z počtu domů počet nadzemních podlaží: 5+-domy celkem	2
Z počtu domů počet nadzemních podlaží: 5+-z toho: rodinné domy	0
Z počtu domů počet nadzemních podlaží: 5+-z toho: bytové domy	1
Z počtu domů počet nadzemních podlaží: 5+-počet osob v domech-celkem	33
Z počtu domů počet nadzemních podlaží: 5+-počet osob v domech-z toho: v rodinných domech	0
Z počtu domů technické vybavení domů: přípoj na kanalizační síť-domy celkem	102
Z počtu domů technické vybavení domů: přípoj na kanalizační síť-z toho: rodinné domy	52
Z počtu domů technické vybavení domů: přípoj na kanalizační síť-z toho: bytové domy	35
Z počtu domů technické vybavení domů: přípoj na kanalizační síť-počet osob v domech-celkem	555
Z počtu domů technické vybavení domů: přípoj na kan. síť-počet osob v domech-z toho: v RD	162
Z počtu domů technické vybavení domů: vodovod-domy celkem	129
Z počtu domů technické vybavení domů: vodovod-z toho: rodinné domy	74
Z počtu domů technické vybavení domů: vodovod-z toho: bytové domy	40
Z počtu domů technické vybavení domů: vodovod-počet osob v domech-celkem	699
Z počtu domů technické vybavení domů: vodovod-počet osob v domech-z toho: v RD	255
Z počtu domů technické vybavení domů: plyn-domy celkem	123
Z počtu domů technické vybavení domů: plyn-z toho: rodinné domy	70
Z počtu domů technické vybavení domů: plyn-z toho: bytové domy	40
Z počtu domů technické vybavení domů: plyn-počet osob v domech-celkem	692
Z počtu domů technické vybavení domů: plyn-počet osob v domech-z toho: v rodinných domech	251
Z počtu domů technické vybavení domů: ústřední topení-domy celkem	60
Z počtu domů technické vybavení domů: ústřední topení-z toho: rodinné domy	44
Z počtu domů technické vybavení domů: ústřední topení-z toho: bytové domy	6
Z počtu domů technické vybavení domů: ústřední topení-počet osob v domech-celkem	255
Z počtu domů technické vybavení domů: ústřední topení-počet osob v domech-z toho: v RD	166
Průměrné stáří trvale obydlených domů-domy celkem	68,88
Průměrné stáří trvale obydlených domů-z toho: rodinné domy	76,11
Průměrné stáří trvale obydlených domů-z toho: bytové domy	59,93
Neobydlené domy s byty celkem-domy celkem	14
Neobydlené domy s byty celkem-z toho: rodinné domy	11
Neobydlené domy s byty celkem-z toho: bytové domy	0
Neobydlené domy s byty celkem-v nich: byty-domy celkem	14
Neobydlené domy s byty celkem-v nich: byty-z toho: rodinné domy	11
Neobydlené domy s byty celkem-v nich: byty-z toho: bytové domy	0
Neobydlené domy s byty celkem-v nich: byty-z toho: obydlené přechodně-domy celkem	4
Neobydlené domy s byty celkem-v nich: byty-z toho: obydlené přechodně-z toho: rodinné domy	2
Neobydlené domy s byty celkem-v nich: byty-z toho: obydlené přechodně-z toho: bytové domy	0
Neobydlené domy s byty celkem-v nich: byty-z toho: slouží k rekreaci-domy celkem	1
Neobydlené domy s byty celkem-v nich: byty-z toho: slouží k rekreaci-z toho: rodinné domy	1
Neobydlené domy s byty celkem-v nich: byty-z toho: slouží k rekreaci-z toho: bytové domy	0
Neobydlené domy s byty celkem-v nich: byty-z toho: přestavba bytu-domy celkem	2
Neobydlené domy s byty celkem-v nich: byty-z toho: přestavba bytu-z toho: rodinné domy	2
Neobydlené domy s byty celkem-v nich: byty-z toho: přestavba bytu-z toho: bytové domy	0
Neobydlené domy s byty celkem-v nich: byty-z toho: nezpůsobilé k bydlení-domy celkem	5
Neobydlené domy s byty celkem-v nich: byty-z toho: nezpůsobilé k bydlení-z toho: rodinné domy	5
Neobydlené domy s byty celkem-v nich: byty-z toho: nezpůsobilé k bydlení-z toho: bytové domy	0
Neobydlené domy bez bytu-domy celkem	0

Bytový fond	MPZ
Trvale obydlené byty celkem (TOB) -domy celkem	283
(TOB)-z toho: rodinné domy	102
(TOB)-z toho: bytové domy	164
(TOB)-počet osob v bytech-celkem	698
(TOB)-počet osob v bytech-z toho v rodinných domech	256
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: ve vlastním domě-domy celkem	78
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: ve vlastním domě-z toho: rodinné domy	70
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: ve vlastním domě-z toho: bytové domy	5
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: ve vlastním domě-počet osob v bytech-celkem	210
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: ve vlastním domě-počet osob v bytech-z toho v RD	187
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: v osobním vlastnictví-domy celkem	23
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: v osobním vlastnictví-z toho: bytové domy	23
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: v osobním vlastnictví-počet osob v bytech-celkem	49
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: nájemní-domy celkem	151
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: nájemní-z toho: rodinné domy	13
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: nájemní-z toho: bytové domy	127
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: nájemní-počet osob v bytech-celkem	370
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: nájemní-počet osob v bytech-z toho v RD	32
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: člena družstva nájemců-domy celkem	3
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: člena družstva nájemců-z toho: bytové domy	3
(TOB)-z toho právní důvod užívání bytu: člena družstva nájemců-počet osob v bytech-celkem	10
(TOB)-z toho v domech s materiálem nosných zdí: panelů-domy celkem	0
(TOB)-z toho v domech s mater.nosných zdí: z cihel, tvárnic, bloků-domy celkem	171
(TOB)-z toho v domech s mater.nosných zdí: z cihel, tvárnic, bloků-z toho: rodinné domy	43
(TOB)-z toho v domech s mater.nosných zdí: z cihel, tvárnic, bloků-z toho: bytové domy	123
(TOB)-z toho v domech s mater.nosných zdí: z cihel, tvárnic, bloků-počet osob v bytech-celkem	441
(TOB)-z toho v domech s mater.nosných zdí: z cihel, tvárnic, bloků-počet os. v bytech-z toho RD	119
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 1-domy celkem	50
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 1-z toho: rodinné domy	5
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 1-z toho: bytové domy	44
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 1-počet osob v bytech-celkem	104
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 1-počet osob v bytech-z toho v rodinných domech	14
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 2-domy celkem	127
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 2-z toho: rodinné domy	39
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 2-z toho: bytové domy	82
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 2-počet osob v bytech-celkem	301
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 2-počet osob v bytech-z toho v rodinných domech	85
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 3-domy celkem	73
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 3-z toho: rodinné domy	35
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 3-z toho: bytové domy	35
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 3-počet osob v bytech-celkem	198
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 3-počet osob v bytech-z toho v rodinných domech	87
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 4-domy celkem	14
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 4-z toho: rodinné domy	12
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 4-z toho: bytové domy	2
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 4-počet osob v bytech-celkem	48
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 4-počet osob v bytech-z toho v rodinných domech	38
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 5+-domy celkem	10
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 5+-z toho: rodinné domy	8
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 5+-z toho: bytové domy	0
(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 5+-počet osob v bytech-celkem	34

(TOB)-z toho s počtem obytných místností: 5+-počet osob v bytech-z toho v rodinných domech	29
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: plyn zaveden do bytu-domy celkem	263
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: plyn zaveden do bytu-z toho: rodinné domy	92
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: plyn zaveden do bytu-z toho: bytové domy	158
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: plyn zaveden do bytu-počet osob v bytech-celkem	666
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: plyn zaveden do bytu-počet osob v bytech-z toho v RD	241
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: vodovod v bytě-domy celkem	278
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: vodovod v bytě-z toho: rodinné domy	99
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: vodovod v bytě-z toho: bytové domy	163
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: vodovod v bytě-počet osob v bytech-celkem	693
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: vodovod v bytě-počet osob v bytech-z toho v RD	253
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: přípoj na kanalizační síť-domy celkem	224
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: přípoj na kanalizační síť-z toho: rodinné domy	65
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: přípoj na kanalizační síť-z toho: bytové domy	142
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: přípoj na kanalizační síť-počet osob v bytech-celkem	554
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: přípoj na kanalizační síť-počet osob v bytech-z toho v RD	161
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: žumpa, jímka-domy celkem	57
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: žumpa, jímka-z toho: rodinné domy	35
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: žumpa, jímka-z toho: bytové domy	22
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: žumpa, jímka-počet osob v bytech-celkem	142
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: žumpa, jímka-počet osob v bytech-z toho v RD	93
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: vlastní splachovací záchod-domy celkem	269
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: vlastní splachovací záchod-z toho: rodinné domy	96
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: vlastní splachovací záchod-z toho: bytové domy	158
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: vlastní splachovací záchod-počet osob v bytech-celkem	679
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: vlastní splachovací záchod-počet osob v bytech-z toho v RD	248
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: vlastní koupelna, sprch.kout-domy celkem	272
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: vlastní koupelna, sprch.kout-z toho: rodinné domy	96
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: vlastní koupelna, sprch.kout-z toho: bytové domy	160
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: vlastní koupelna, sprch.kout-počet osob v bytech-celkem	685
(TOB)-z toho techn.vybavení bytů: vlastní koupelna, sprch.kout-počet osob v bytech-z toho v RD	249
(TOB)-z toho způsob vytápění: ústřední-domy celkem	79
(TOB)-z toho způsob vytápění: ústřední-z toho: rodinné domy	43
(TOB)-z toho způsob vytápění: ústřední-z toho: bytové domy	26
(TOB)-z toho způsob vytápění: ústřední-počet osob v bytech-celkem	203
(TOB)-z toho způsob vytápění: ústřední-počet osob v bytech-z toho v rodinných domech	127
(TOB)-z toho způsob vytápění: etážové-domy celkem	65
(TOB)-z toho způsob vytápění: etážové-z toho: rodinné domy	23
(TOB)-z toho způsob vytápění: etážové-z toho: bytové domy	40
(TOB)-z toho způsob vytápění: etážové-počet osob v bytech-celkem	177
(TOB)-z toho způsob vytápění: etážové-počet osob v bytech-z toho v rodinných domech	60
(TOB)-z toho způsob vytápění: kamna-domy celkem	119
(TOB)-z toho způsob vytápění: kamna-z toho: rodinné domy	28
(TOB)-z toho způsob vytápění: kamna-z toho: bytové domy	88
(TOB)-z toho způsob vytápění: kamna-počet osob v bytech-celkem	286
(TOB)-z toho způsob vytápění: kamna-počet osob v bytech-z toho v rodinných domech	59
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: uhlí-domy celkem	14
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: uhlí-z toho: rodinné domy	4
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: uhlí-z toho: bytové domy	9
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: uhlí-počet osob v bytech-celkem	31
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: uhlí-počet osob v bytech-z toho v rodinných domech	5
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: dřevo-domy celkem	4

(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: dřevo-z toho: rodinné domy	1
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: dřevo-z toho: bytové domy	3
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: dřevo-počet osob v bytech-celkem	10
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: dřevo-počet osob v bytech-z toho v rodinných domech	1
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: elektřina-domy celkem	6
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: elektřina-z toho: rodinné domy	3
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: elektřina-z toho: bytové domy	1
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: elektřina-počet osob v bytech-celkem	12
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: elektřina-počet osob v bytech-z toho v rodinných domech	6
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: plyn-domy celkem	254
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: plyn-z toho: rodinné domy	92
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: plyn-z toho: bytové domy	150
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: plyn-počet osob v bytech-celkem	639
(TOB)-z toho energie použ.k vytápění: plyn-počet osob v bytech-z toho v rodinných domech	242
Počet obyt.místností 8 m2 a více podlahové plochy-domy celkem	630
Počet obyt.místností 8 m2 a více podlahové plochy-z toho: rodinné domy	277
Počet obyt.místností 8 m2 a více podlahové plochy-z toho: bytové domy	321
Průměrný počet osob na byt-domy celkem	2,47
Průměrný počet osob na byt-z toho: rodinné domy	2,51
Průměrný počet osob na byt-z toho: bytové domy	2,44
Průměrný počet osob na obyt.místností 8 m2 a více podlahové plochy-domy celkem	1,11
Průměrný počet osob na obyt.místností 8 m2 a více podlahové plochy-z toho: rodinné domy	0,92
Průměrný počet osob na obyt.místností 8 m2 a více podlahové plochy-z toho: bytové domy	1,25
Průměrný počet m2 celkové plochy na byt-domy celkem	77,55
Průměrný počet m2 celkové plochy na byt-z toho: rodinné domy	93,98
Průměrný počet m2 celkové plochy na byt-z toho: bytové domy	66,01
Průměrný počet m2 obytné plochy na byt-domy celkem	50,38
Průměrný počet m2 obytné plochy na byt-z toho: rodinné domy	62,89
Průměrný počet m2 obytné plochy na byt-z toho: bytové domy	41,44
Průměrný počet m2 obytné plochy na osobu-domy celkem	19,78
Průměrný počet m2 obytné plochy na osobu-z toho: rodinné domy	24,32
Průměrný počet m2 obytné plochy na osobu-z toho: bytové domy	16,89
Průměrný počet obyt.místností na byt-domy celkem	2,3
Průměrný počet obyt.místností na byt-z toho: rodinné domy	2,8
Průměrný počet obyt.místností na byt-z toho: bytové domy	1,97
Hospodařící domácnosti-domy celkem	309
Hospodařící domácnosti-z toho: rodinné domy	108
Hospodařící domácnosti-z toho: bytové domy	184
Průměrný počet osob v hospodařící domácnosti-domy celkem	2,26
Průměrný počet osob v hospodařící domácnosti-z toho: rodinné domy / bytové domy	2,37 / 2,17
Cenové domácnosti-domy celkem	310
Cenové domácnosti-z toho: rodinné domy / bytové domy	109 / 184

Řešené území představuje centrum města s výraznou obslužnou funkcí. Z uvedeného důvodu počet přítomných obyvatel v území výrazně převyšuje počet trvale bydlících, přitom zatížení území přítomnými obyvateli kolísá během dne. Počet přítomných obyvatel může být ovlivněn kolem návrhového období další lokalizací obslužných funkcí - především ubytování. Zabezpečení podmínek pro stabilizaci trvalého bydlení v centru města bude i nadále výrazným úkolem.

f) kultura:

Město Hranice podporuje kulturní dění ve městě v rámci grantového řízení na základě zásad grantového řízení pro udělování grantů v oblasti kultury, tělovýchovy a vzdělávání schválené usnesením č. 143/199 MZ – 11 ze dne 16.12.1999 a č. 735/2002 – ZM 35 ze dne 17.10.2002. Granty v oblasti kultury se udělují za účelem obohacení a zpestření kulturního a společenského života města. Město Hranice prostřednictvím své Komise veřejných, kulturních a občanských záležitostí zajišťuje pro své občany některé obřady a blahopřání - organizace obřadů Zlaté svatby (pro zájemce na objednávku); rozesílání blahopřání jubilantům a při narození dětí; besedy občanů se starostou města v Domově důchodců a se 70ti a 75ti-letými občany; zasílání pamětního listu občana města Hranic nově narozeným dětem; organizace předávání Janského plakety dobrovolným dárcům krve (ve spolupráci s Českým červeným křížem).

Mezi akce využívající a rozvíjející místní tradice pořádané městem v MPZ patří:

- slavnostní předávání maturitních vysvědčení studentům hranických středních škol v obřadní síni zámku (ve spolupráci se středními školami),
- pravidelné sobotní koncerty u kašny na Masarykově náměstí (květen – září),
- Dny evropského kulturního dědictví,
- výstavy v Galerii severní křídlo zámku Hranice a v Synagoze,
- samostatné koncerty a jarmarky ve dvoraně zámku,
- velikonoční, dušičkové a vánoční trhy na Masarykově náměstí,
- udělování titulu Stavba roku (za přínos k obnově MPZ).

Mezi organizace, spolky, sdružení a místní umělecké soubory působící v MPZ patří:

- Příspěvkové organizace města s právní subjektivitou:
 - Městská knihovna Hranice (MK): půjčuje knihovní fondy absenčně a prezenčně, poskytuje ústní bibliografické, referenční a faktografické informace, reprografické služby, umožňuje přístup k vnějším informačním zdrojům a Internetu, zprostředkovává přístup ke knihovním dokumentům prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby (MVS) z fondu jiných knihoven, podobně zprostředkovává i reprografické služby také prostřednictvím MVS. Pořádá kulturně výchovné a vzdělávací akce.
 - Městské informační centrum (při Městské knihovně, MIC): bezplatně poskytuje turistické informace, informace o evropské unii, informace o městě, službách, dopravě apod., prodává mapy, propagační materiály, tištěné informace. Činnost MIC byla zahájena v roce 2000 a středisko sídlilo v té době v budově MěÚ Hranice (zámek) v roce 2001 se MIC přestěhovalo do nových prostor staré radnice na náměstí. Svým výhodným umístěním v přízemí získala jeho činnost a využitelnost na intenzitě. Zvýšil se počet uživatelů, požadavků na informace, tím se rozšiřovala databáze informací, podle potřeby se rozjela výroba vlastních propagačních a informačních materiálů, MIC začaly využívat různé neziskové organizace k propagaci svých vlastních aktivit, začalo se prodávat více turistických pramenů (mapy, pohlednice, průvodce apod.). Rozšířila se i spolupráce s dalšími informačními centry a informačními médii. Propagaci města Hranice a MIC pomohla i prezentace na veletrhu cestovního ruchu GO Regiontour v Brně. V roce 2002 se MIC podílelo na projektu výroby typově zajímavých pohlednic Hranice se znakem města, rozšířilo sortiment prodáváných

turistických materiálů Koncem tohoto roku bylo při MIC otevřeno Městské evropské informační středisko (MEIS), které plní informační úlohu v problematice vstupu České republiky do Evropské unie.

- Městské muzeum a galerie (MMG): jeho základním účelem je shromažďování, zpracování, uchování a zpřístupnění předmětů a písemností dokumentujících vývoj města a život jeho obyvatel v obvodu působnosti, daném statutem muzea a galerie. Obvod působnosti je shodný s územím města Hranice s tím, že může být rozšířen na základě dohody s jinými obcemi. Předmětem činnosti muzea je odborné uchování, konzervování a restaurování muzejních sbírek, popř. jejich vědecké zpracování, včetně péče o kulturní památky a předměty kulturní hodnoty. MMG zajišťuje v rámci své činnosti i archeologické dozory a záchranné archeologické výzkumy, provozuje dvě výstavní síně s celoročním provozem - Galerii severní křídlo zámku Hranice a Synagogu. Mezi nejzajímavější akce v oblasti výstav MMG v minulých letech patřila výstava *Užitě umění secese ze sbírek západočeských muzeí* (2000), *Boty, botky, botičky* (ze sbírek M obuvi ve Zlíně 2001), *Letecké modely* (2002) a *Kouzlo hlíny a porcelánu* (2002). Z výtvarných výstav byly velmi zajímavé *Porušení rovnováhy* (2000-2001) skláče A. Vašíčka, *Obrazy* (2000) M. Štolfy, *Odeur* (2001) sochaře L. Jezbery, *Obrazy* (2001) V. Komárka, *Objekty* (2001) N. Armutidise, *Cesta ke svobodě* (2002) fotografa J. Štreita, *Kresby* (2002) M. Filippovové a *Obrazy a objekty* (2002) skláče J. Šuhájka. Pro MMG bylo významné přestěhování muzea do rekonstruované budovy bývalé radnice na Masarykově náměstí v roce 2001 a rozšíření výstavních možností pro stálé expozice a krátkodobější muzejní výstavy.
 - Pěvecké soubory a hudební tělesa:
 - Pěvecké sbory: Pěvecký sbor Cantus, Harmonia – smíšený pěvecký sbor, Sbor ZUŠ; Hranický dětský pěvecký sbor, církevní sbory.
 - Dechové a smyčcové orchestry: Dechový orchestr Hranice, Dechový orchestr ZUŠ Hranice, Dechová dvanáctka Miroslava Smrčky, Smyčcový orchestr ZUŠ, Smyčcové soubory ZUŠ, Hudecká muzika ZUŠ.
 - Divadelní soubory: Divadelní soubor Štěk & spol., Spolčení pro šerm a divadlo TILIA.
 - Taneční kluby a školy: TS Dominance, A- klub, TS Oldies (Radek Fojtů), Mažoretky New Smile, Taneční odbor ZUŠ.
 - Další pořadatelé kulturních akcí: farní sbor Českobratrské církve evangelické, Římskokatolický farní sbor.
 - Galerie: Knihkupectví a galerie SKLEP, Galerie severní křídlo zámku, Městské muzeum a galerie s výstavními prostory Gotický sál a Synagoga.
- Návštěvnost kulturních zařízení MMG činila za rok 2002: Synagoga - 2451 návštěvníků; Gotický sál radnice – 2941 návštěvníků, Galerie severní křídlo zámku 3.100 návštěvníků.
- Ostatní zájmové spolky: Kruh přátel hudby, Sdružení přátel starého Hranicka, Klub důchodců, Vojenské sdružení rehabilitovaných, Konfederace politických vězňů, ČS obec legionářská, Spolek křížovkářů a hádankářů Bečváci.

g) participace obyvatel a podnikatelské sféry na procesu regenerace:

Spolupráce s občany a podnikateli na procesu regenerace probíhá již od roku 1994. Od různých dotazníkových akcí vyústila v roce 1996 do průzkumu veřejného mínění zaměřeného na názor na vydláždění historického jádra žulovou kostkou, na dosavadní způsob regenerace a vnímání hodnot historického jádra města. Vzhledem k tomu, že tento průzkum prováděla renomovaná marketingová firma bylo možno kladný výsledek hodnocení způsobu regenerace považovat za převažující názor většiny občanů Hranic.

Pro zabezpečení Programu regenerace městské památkové zóny Hranice byla ustanovena komise Rady města Hranic, která v současné době pracuje ve složení:

- PhDr. Vladimír Juračka, starosta města, předseda
- MUDr. Jarmila Živná, členka zastupitelstva města
- Mgr. Bedřich Novák, člen zastupitelstva města
- Ing. Petr Matuška, projektant
- Ing. Tomáš KOČNAR, architekt
- Zuzana Korábová, návrhy interiérů
- Ing. Jaroslav Svitek, projektant
- Marta HOLÁ, referent odboru rozvoje města MěÚ Hranice
- Ing. Josef Březina, pracovník Národního památkového ústavu Olomouc
- Mgr. Petr Vyskočil, referent odboru školství, kultury, tělovýchovy a CR MěÚ Hranice – tajemník komise.

Skupina úzce spolupracuje s odborem školství, kultury, tělovýchovy a CR MěÚ Hranice a Národním památkovým ústavem Olomouc.

Každoročně probíhají tzv. Hovory radnice s občany k programu regenerace MPZ. Formou diskuse je tak veřejnost seznamována s průběhem a přípravou jednotlivých investičních akcí, které v historickém jádru města probíhají. Radnice v současné době předkládá veřejnosti anketu, kterou zjišťuje názory občanů na fungování města. Tento průzkum je též součástí přípravy strategického plánu rozvoje města Hranic a jeho cílem je získat užitečné a důvěryhodné informace o postojích občanů, kteří žijí v Hranicích.

Od roku 2002 se městu podařilo též výrazným způsobem zvýšit spolupráci a podíl účasti soukromých vlastníků nemovitých památek na programu regenerace MPZ. V tomto roce byla provedena v rámci Programu obnova u 5 objektů v soukromém vlastnictví, v roce 2003 se počítá s provedením 2 stavebních akcí.

Úspěšnost programu regenerace a památkové péče v následujících letech je podmíněna rozsahem a mírou spolupráce, na níž se podílejí jak orgány státní správy a samosprávy, tak odborné instituce, občanská sdružení a jednotlivci včetně vlastníků nebo správců památek. Význam činnosti všech těchto složek je z hlediska zachování památkového bohatství stejně podstatný a navzájem nezastupný. Jejich vzájemná a úzká spolupráce je předpokladem účelného využívání jak finančních prostředků, tak kvalifikovaného poznání a práce při tomto významném úkolu. Jedině takto široce koncipovaná a založená aktivita na úseku památkové péče bude účinná nejenom z hlediska zachování památek, ale i z hlediska jejich pozitivního a efektivního působení v současném životě.

h) aktualizovaný státní seznam nemovitých kulturních památek nacházejících se v řešeném území, údaje o MPZ:

pořadové číslo:

435 areál zámku č.p. 1 s ohradní zdí a budovou bývalé sýpky

Pernštejnské náměstí, Zámecká ulice, parc. č. 1/2, 3/1 st.

435/1 zámek č.p. 1

Pernštejnské náměstí, parc. č. 3/1 st. Významná čtyřkřídlá renesanční zámecká architektura z let 1554-1562, postavená pod vlivem vlášské renesance s dominantním uplatněním v panoramatu města.

435/1a portál zámku č.p. 1

pískovcový portál bohatě zdobený, práce vlášských kameníků z doby kolem roku 1594.

435/1b erbovní desky

původně zasazené v zámecké zdi, nyní zazděné při vchodu do zámku. Z původních 22 erbovních oblouků z roku 1562 se dochovaly pouze čtyři -dvě Jana Kropáče z Nevědomí, jeho první manželky Anny z Kunovic a jeho druhé manželky Veroniky z Leskovce.

435/1c korouhev na zámecké věži

kovová korouhev z roku 1604, součást stavby zámku.

435/2 zbytek ohradní zdi

areál zámku, parc. č. 3. Od zámku k bývalé sýpce hradební zeď se dvěma baštami, součást zámeckého areálu.

435/3 dům č.p. 140, penzion, bývalá sýpka, palírna

Zámecká ulice, parc. č. 1/2 st. Jednopatrová architektura z 19. století se sklepy z původní renesanční zástavby. Nedílná součást areálu zámku.

417 farní kostel Stětí sv. Jana Křtitele

Masarykovo náměstí, parc. č. 131 st. Velmi hodnotná barokní jednodlná architektura z let 1754-63, postavená podle plánů architekta F.A. Grimma s interiérem od předních umělců J. Sterna, J. Steinera, J. Pilze a místního rodáka V. Böhma.

419 českobratrský kostel č.p. 791, bývalá solárna

Šromotovo náměstí, parc. č. 361/1 st. Jednodlná architektura s pozdně gotickým jádrem, s dochovaným plochým gotickým stropem gotickým stropem s husitskými hvězdnicemi. Po Bílé hoře upravena na kostel sv. Šebestiána, za Josefa II, skladiště soli. Restaurován v roce 1924.

418 římskokatolická fara č.p. 38 s ohradní zdí

Školní náměstí 38, parc. č. 70 st.,

418/1 budova fary č.p. 38

Školní náměstí 38, parc. č. 70 st. Barokní architektura z 18. století se starším jádrem, upravená počátkem 19. století

- 418/2 ohradní zeď
kolem areálu fary, parc. č. 70 st. Zděná ohradní zeď z 19. století, vymezující areál fary.
- 434 městské hradby
v ulicích Zámecká, Jiráskova, Na Náspech, Janáčkova, Radniční, Masarykovo náměstí - kolem historického jádra města. Středověké městské opevnění ze 14., 15. a 16 století z lomového kamene s dosud uchovanými baštami
- 432 budova bývalé radnice č.p. 71
Masarykovo náměstí, parc. č. 124 st. Velmi hodnotná stavitelská památka z 1. poloviny 16. století s gotickým sálem z roku 1528 a renesančním portálem z roku 1544 vlašské provenience. Úpravy v 19. a 20. století.
- 432/a renesanční portál
v pozdně gotickém sále v přízemí radnice z roku 1544.
- 432/b městský znak
v průčelí budovy radnice, v trojúhelníkovém štítu v kartuši znak města Hranic, po stranách polopostavy andělů.
-
- 2764 měšťanský dům č.p. 5
Masarykovo náměstí, parc. č. 34 st. Renesanční dům se straším jádrem, upravený v baroku a klasicismu, od roku 1753 je v domě lékárna.
- 2765 měšťanský dům č.p. 6
Masarykovo náměstí, parc. č. 35 st. Renesanční dům středověkého založení, patřící k významným objektům historického jádra města ze 16. století. Úpravy koncem 19. století.
- 429 měšťanský dům č.p. 7
Masarykovo náměstí, parc. č. 37 st. Hodnotný městský dům s renesančním jádrem ze 2. poloviny 19. století a úpravami v 18. a 19. století. Fasáda barokní z konce 18. století.
- 2766 měšťanský dům č.p. 8
Masarykovo náměstí, parc. č. 38, 39 st. Dva renesanční domy založené v 16. století, radikálně přestavěné a spojené v jeden v 18. století. V 1. patře u obou domů je zachována barokní dispozice s černou kuchyní a mázhaussem. Významný a umělecko-historický hodnotný renesančně-barokní dům, nedílná součást historického jádra města.
- 2767 měšťanský dům č.p. 10
Masarykovo náměstí, parc. č. 40 st. Renesanční dům ze 16. století se starším jádrem a stavebními zásahy z 19. století. Významný článek v hmotové stavbě historického jádra města.

Hranická radnice - 2. pol. 19. století

2768 měšťanský dům č.p. 11

Masarykovo náměstí, parc. č. 41 st. Renesanční dům ze 16. století se starším jádrem. Barokní a klasicistní úpravy se promítají především do klenebního systému přízemí. Významný a umělecko-historický cenný objekt, který dokládá vývoj celého městského celku.

2769 měšťanský dům č.p. 12

Masarykovo náměstí, parc. č. 42 st. Renesanční dům ze 16. století se starším jádrem. Prošel mnoha stavebními úpravami a má zachovanou klenbu renesančního loubí a neporušený dvorní trakt. Průčelí novorenesanční. Nedílná součást městského historického jádra.

2770 měšťanský dům č.p. 13

Masarykovo náměstí, parc. č. 43 st. Původně středověký dům znovu vystavěný v 16. století a dále upravovaný v průběhu 18. a koncem 19. století. Významný a umělecko-historický hodnotný renesanční objekt, nedílná součást historického jádra a zároveň doklad vývoje celého urbanistického celku.

2771 měšťanský dům č.p. 16

Masarykovo náměstí, parc. č. 46 st. Renesanční dům ze 16. století, vystavěný na úzké středověké parcele, s dispozicí navazující na uspořádání středověké se střední zdí kolmou k průčelí, s mázhausem a úzkým průchodem do dvora. Významný umělecko-historický cenný objekt, renesanční, nedílná součást historického jádra města.

2772 měšťanský dům č.p. 18

Masarykovo náměstí, parc. č. 48 st. Renesanční dům ze 16. století, vystavěný na původní středověké parcele s dochovaným gotickým sklepením, renesanční dispozicí s mázhausem. Přestavěn v 19. století, průčelí novorenesanční. Renesanční dům mázhausového typu, tvořící základní fond historického jádra města.

427 měšťanský dům č.p. 19

Masarykovo náměstí, parc. č. 49 st. Renesanční dům ze 16. století, vystavěný na původní středověké parcele s dispozicí renesanční s mázhausem a tunelovou chodbičkou do dvora. Úpravy pozdně barokní, průčelí lousézní s původní atikou ze 3. tř. 18. století. Součást historického jádra města.

428 měšťanský dům č.p. 20 tzv. Čaputovský

Masarykovo náměstí 21, parc. č. 50 st. Renesanční dům z roku 1583 s dochovaným renesančním zdobeným portálem a zachovanou dispozicí. Barokní úprava podloubí, průčelí a dvorní křídlo empírové. Velmi významný a umělecko-historický cenný dům mázhausového typu, nedílná součást historického jádra.

428/a portál domu č.p. 20

pískovcový renesanční portál s půlkruhovým záklenkem z roku 1583.

2773 měšťanský dům č.p. 72

Masarykovo náměstí, parc. č. 125 st. Původně gotický palác, který byl v průběhu 16. století přeřazen a opět upravován v průběhu 18. století. Patří k základnímu středověkému domovnímu fondu města. Zachovaná dispozice i goticko renesanční prostory představují značnou umělecko-historickou hodnotu domu.

2774 měšťanský dům č.p. 73

Masarykovo náměstí, parc. č. 126 st. Renesanční dům ze 16. století, v jádru gotický, byl přestavěn ve století 18. a 19. a upraven v 1. třetině 20. století. Významný článek historického jádra města, umělecky i architektonicky zajímavý.

2775 měšťanský dům č.p. 75

Masarykovo náměstí, parc. č. 128 st. Renesanční dům ze 16. století, vystavěný na úzké středověké parcele, s gotickým jádrem a dochovanou renesanční dispozicí s mázausem. V 1. patře je zachována černá kuchyně. Přestavba v 18. století, fasáda z roku 1927. Nedílná součást historického jádra města.

433 měšťanský dům č.p. 76, 77, bývalý Pernštejnský dům

Masarykovo náměstí, parc. č. 129, 130 st. Původně dva renesanční domy, z nichž větší levý je bývalý perňštejnský dům (č.p. 77). V roce 1810 byly spojeny v jeden a v polovině 30. let 20. století byl dům přebudován do dnešní podoby. Z renesanční stavební etapy dochovány dvě místnosti s renesančními klenbami. Nedílná součást historického jádra města.

2776 měšťanský dům č.p. 83

Masarykovo náměstí, parc. č. 132 st. Klasicistní novostavba z roku 1852, vystavěná na místě objektu, který byl od středověku několikrát přestavován. V přední části domu u náměstí je zachován prostor loubí renesančně klenutý, na severní straně lomeně klenutý nižší oblouk loubí gotického. Průčelí z roku 1937.

2777 měšťanský dům č.p. 84

Masarykovo náměstí, parc. č. 133 st. Jednopatrový dům vystavěný na úzké středověké parcele. Klasicistní stavba z roku 1831. Objekt je důležitým článkem v hmotové skladbě města.

2778 měšťanský dům č.p. 85

Masarykovo náměstí, parc. č. 134 st. Původně dva renesanční domy ze 16. století, které byly vytyčeny na místě středověkých gotických domů. Upraveny barokně a klasicistně v 18. a 19. století. Dochována renesanční dispozice s mázausem, po jehož levé straně je hluboká nika po původním gotickém sedle, vedle zachován renesanční portál.

2779 měšťanský dům č.p. 86

Masarykovo náměstí, parc. č. 135 st. Renesanční dům ze 16. století, vystavěný na místě dvou středověkých gotických domů, upravován v 18. a 19. století a v 1. desetiletích 20. století zvýšen na dvoupatrový. V objektu jsou zajímavé barokní prostory a zachovaný úsek renesančního loubí. Nedílná součást historického jádra města.

2780 měšťanský dům č.p. 88

Masarykovo náměstí, parc. č. 140 st. Renesanční dům ze 16. století, který se dochoval v ojediněle neporušeném stavu. Nedílná součást historického jádra města.

2781 měšťanský dům č.p. 90 - 91

Masarykovo náměstí, parc. č. 142, 143 st. Původně dva domy středověkého původu, v 16. století přerušeny a upraveny až klasicistně v 19. století. V roce 1921 zvýšeny na dvoupatrové a v roce 1966 spojeny v jeden. Oba domy mají

dochovanou renesanční dispozici s mázhausem. Organická součást historického města centra.

2782 měšťanský dům č.p. 92

Masarykovo náměstí, parc. č. 144 st. Původně dva středověké gotické domy, které byly postupně upravovány v renesanci, baroku a klasicismu a naposledy v 1. polovině 20. století. Objekt patří k významným a velmi hodnotným objektům historického jádra, především však původní levý dům, který má zachovanou středověkou dispozici. Jako celek je dům (dvojdům) nedílnou součástí městského historického centra.

2783 měšťanský dům č.p. 93

Masarykovo náměstí, parc. č. 148 st. V jádru gotický dům, který byl v 16. století přestavěn a upraven v baroku. Poslední úpravy v 1. polovině 20. století. Fasáda pozdně secesní z roku 1924 a zachovává lomené oblouky loubí. Nedílná součást historického jádra města.

2784 měšťanský dům č.p. 94

Masarykovo náměstí, parc. č. 149 st. Renesanční dům ze 16. století, vystavěný na středověké parcele, se středověkou dispozicí v přízemí a renesančním klenebním systémem. V průběhu 19. století upraveno 1. patro. Průčelí novorenesanční z roku 1899. Součást městského historického jádra.

2785 měšťanský dům č.p. 95

Masarykovo náměstí, parc. č. 150 st. V jádru gotický dům na velmi úzké středověké parcele, v 16. století renesančně přestavěný a upraven v 19. a na počátku 20. století. Průčelí novorenesanční z poslední třetiny minulého století. Součást historického jádra města.

2786 měšťanský dům č.p. 96 tzv. Šmerhovský

Masarykovo náměstí, parc. č. 151 st. Původně dva renesanční objekty, které byly barokní přestavbou spojeny a dále upravovány klasicistně v průběhu 19. století. Objekt s hodnotným interiérem v přízemí i v patře a se zachovanými prostory loubí, součást historického jádra města.

2787 měšťanský dům č.p. 119

Masarykovo náměstí, parc. č. 162 st. Původně středověký dům přestavěný v renesanci a dále upravován v průběhu 18. a 19. století, novodobě v roce 1966. Hodnotný barokně renesanční dům s klasicistním dvorním traktem, který tvoří nedílnou součást historického jádra města.

430 měšťanský dům č.p. 2 - 3

Pernštejnské náměstí, parc. č. 9, 10 st. Původně dva gotické domy přestavěné v renesanci a dále v baroku a klasicismu. Významný je zejména č.p. 3, dnes nejstarší budova ve městě. Renesanční domy mázhausového typu s gotickým jádrem, součást historické zástavby městského jádra.

2803 měšťanský dům č.p. 109

Pernštejnské náměstí, parc. č. 174 st. Renesanční dům ze 16. století mázhausového typu, upravený v klasicismu, 1. patro znovu vystavěno v roce 1933 po požáru. Nedílná součást historického jádra města.

2808 měšťanský dům č.p. 737

Pernštejnské náměstí, parc. č. 8 st. Původně dva středověké domy, které byly na počátku 19. století sloučeny v jeden a přestavěny. Další přestavba objektu ve 2. polovině 19. století, z níž zůstala zachována novorenesanční fasáda. V roce 1972 přeřešeno přízemí. Nedílná součást historického jádra města.

431 měšťanský dům č.p. 265

Hřbitovní ulice, parc. č. 507/1 st. Renesanční přízemní dům z 2. poloviny 16. století zdobený sgrafity, kterými vyzdobil dům v r. 1583 hranický malíř Jan Červenka Turnovský, který dům v roce 1574 koupil. Dům je považován za starou bratrskou školu, sousedí s hranicí MPZ.

426 měšťanský dům č.p. 728 s bývalou synagogou

Janáčkova ulice, parc. č. 28, 29/1, 2 st.

426/1 měšťanský dům č.p. 728, parc. č. 28 st. Janáčkova ul.

Renesanční dům ze 2. poloviny 16. století s dochovaným podloubím, bývalé židovské ghetto. Průčelí upraveno ve 2. polovině 19. století.

426/2 bývalá synagoga, parc. č. 29/1, 2 st., Janáčkova ul.

Romanticko-historizující stavba z roku 1864 v tzv. starozákonním stylu. Architektura ve výrazné urbanistické poloze nad městskými hradbami, příklad sakrálního objektu 19. století, charakteristickým způsobem dotvářející siluetu historického jádra města.

2788 měšťanský dům č.p. 21

Radniční ulice, parc. č. 51 st. Klasicistní dům z doby kolem poloviny 18. století, umělecko-historicky velmi hodnotný. Součást historické zástavby městského jádra.

2789 měšťanský dům č.p. 22

Radniční ulice, parc. č. 52 st. Typ jednoduchého renesančního domu, významného pro hmotovou i výtvarnou skladbu historického jádra města.

2790 měšťanský dům č.p. 24

Radniční ulice, parc. č. 54 st. Klasicistní dům, významný prvek historického jádra města, dokumentující aktivní stavební činnost v období klasicismu. Nedílná součást historického jádra města.

2791 měšťanský dům č.p. 26

Radniční ulice, parc. č. 56 st. Hodnotný dům středověkého původu, přehodnocený v renesanci a v klasicismu. Významný v celkové hmotové skladbě jádra města, umělecko-historicky hodnotný především zachovanou dispozicí a klasicistními klenbami uličního traktu.

2792 měšťanský dům č.p. 27

Radniční ulice, parc. č. 57 st. Renesanční dům ze 16. století, upravovaný v průběhu 18. a 19. století, s dochovanou středověkou dispozicí s renesančními klenbami. Součást historického jádra města.

2793 měšťanský dům č.p. 29

Radniční ulice, parc. č. 59 st. Městský dům středověkého původu s hodnotným renesančně klasicistním interiérem, který dokládá jednotlivé stavební etapy ve vývoji historického jádra města.

2794 měšťanský dům č.p. 31

Radniční ulice, parc. č. 61 st. Původně dva středověké domy, které byly v renesanci přestavěny a při klasicistní přestavbě spojeny v jeden. Průčelí z roku 1901 doplněné secesním štukem. Objekt významný ve hmotové skladbě historického jádra.

2795 měšťanský dům č.p. 32

Radniční ulice, parc. č. 63 st. Objekt představuje hranici stavební etapy renesanční a barokní. Dochována vnitřní dispozice i barokní systém kleneb. Významný pro historický vývoj městského jádra.

2796 měšťanský dům č.p. 97

Zámecká ulice, parc. č. 152 st. Dům středověkého původu, upravený renesančně a barokně. Klasicistní přestavbu dokumentuje úprava mezipatra a 1. patra stavby. Významný objekt v celkové hmotové skladbě historického jádra.

2797 měšťanský dům č.p. 98

Zámecká ulice, parc. č. 153 st. Dům středověkého původu s dochovanými renesančními prostory a kamenným portálem do původního renesančního kvelbu. Součást historického jádra města.

2798 měšťanský dům č.p. 100

Zámecká ulice, parc. č. 155 st. Dům středověkého původu, který byl představován v renesanci a klasicismu. Hmotově i dispozičně představuje závažný dokument vývoje historického jádra města.

2799 měšťanský dům č.p. 101

Zámecká ulice, parc. č. 156 st. Dům středověkého původu, přestavovaný v renesanci a klasicismu, hmotově i dispozičně představuje závažný dokument vývoje historického jádra města.

2800 měšťanský dům č.p. 103

Zámecká ulice, parc. č. 161 st. Dům středověkého původu, přestavovaný v renesanci a klasicismu. V přízemí dochován renesanční portál. Umělecko-historicky významný a hodnotný objekt v MPZ.

2801 měšťanský dům č.p. 104

Zámecká ulice, parc. č. 169 st. Renesanční dům s gotickým jádrem, upravovaný v baroku v prvních desetiletích 20. století. Patří k základními renesančnímu městskému fondu, dokládá vývoj městského jádra a svou dispozicí dokumentuje všechny vývojové etapy, které se v této aglomeraci v průběhu staletí uplatnily. Na domě je pamětní deska, upomínající na pobyt Bedřicha Smetany.

2802 měšťanský dům č.p. 105

Zámecká ulice, parc. č. 170 st. Renesanční dům ze 16. století s dochovanou renesanční dispozicí. Jeden z významných renesančních domů, nedílná součást městského, historického jádra.

2804 měšťanský dům č.p. 39

Farní ulice, parc. č. 71 st. Významný objekt barokně-klasicistní zástavby, součást historického jádra města.

3208 rodinný dům č.p. 42

Farní ulice, parc. č. 77 st. Jde o rodinný dům postavený v roce 1933 arch. Arnoštem Weisnerem pro JUDr. Weinbergera. Objekt je patrový, zbudovaný na čtvercovém půdorysu a představuje střídmostou a věcnou funkcionalistickou architekturu. Je příkladem méně náročné, ale úspěšné realizace arch. Weisnera z období jeho působení na Moravě.

2805 měšťanský dům č.p. 129

ulice 28. října, parc. č. 412 st. Vysoce hodnotný slohově čistý klasicistní objekt z 1. čtvrtiny 19. století s dochovaným původním pískovcovým portálem. Součást historické zástavby města.

2806 měšťanský dům č.p. 79

Svatoplukova ulice, parc. č. 106 st. Velmi hodnotný slohově čistý klasicistní objekt, vystavěný na středověkých základech. Součást historické zástavby města.

2807 měšťanský dům č.p. 80

Svatoplukova ulice parc. č. 105 st. Měšťanský dům s hodnotným klasicistním interiérem z 1. čtvrtiny 19. století, doklad stavebního vývoje městského jádra jako celku.

424 sloup se sochou Immaculaty

Masarykovo náměstí, parc. č. 2421/1. Barokní sochařská práce z roku 1729, urbanistický doplněk prostoru náměstí.

425 socha sv. Anny

Masarykovo náměstí, parc. č. 2421/1 Práce hranického rodáka Josefa Břenka (1820-1878) z roku 1872, jehož dílo dokládá dlouholeté dozívání klasicismu na Moravě.

423 socha Bolestné P. Marie

Komenského ulice, před domem č.p. 265. Barokní sochařská práce dobré výtvarné úrovně z roku 1732, sousedí s hranicí MPZ.

2232 socha sv. Jana Nepomuckého

Tř. 1. máje, parc. č. 2421/17, před hotelem Cementář (dříve zde býval hostinec "Na zastávce"). Barokní sochařská práce dobré výtvarné úrovně z roku 1720, sousedí s hranicí MPZ.

436 dům č.p. 286 tzv. Čaputův dvůr

Komenského ulice, parc. č. 185/1 st. Jednopatrový, volně stojící dům z 19. století.

3143 židovský hřbitov

severovýchodně od Masarykova náměstí, Zborovská ulice, parc. č. 269. Hřbitov pocházející z počátku 17. století, původně zde bylo dochovaných cca 400 náhrobků, převážně z 19. a 20. století.

Vyhláškou č. 476/1992 Sb., o prohlášení historických jader vybraných měst za památkové zóny ze dne 10.9.1992, bylo území historického jádra města Hranic prohlášeno městskou památkovou zónou.

Na základě vyhlášení usnesení vlády ČR č. 209 ze dne 25. března 1992 se město připojilo k Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Tehdejším referátem kultury okresního úřadu Přerov bylo dne 21.1.1995 vyhlášeno ochranné pásmo kolem městské památkové zóny Hranic.

Dne 23.února 1994 byl schválen Městským zastupitelstvem města Hranice Program regenerace městské památkové zóny (dále jen Program) na léta 1994 až 1997. Tento program byl průběžně aktualizován:

- na rok 1995 usnesením městského zastupitelstva z 8.3.1995 (pokračování rekonstrukce synagogy, rozhodnutí o využití zámku pro trvalé umístění městského úřadu - a provedení I. etapy prací, rekonstrukce parteru ulic Zámecká, Pernštejnské náměstí a Jiráskova)
- na rok 1996 usnesením městského zastupitelstva z 13.2.1996 (pokračování rekonstrukce zámku II. etapa, obnova hradeb v Předzámčí, dokončení rekonstrukce parteru ulic Zámecká, Pernštejnské náměstí a Jiráskova ulice)
- na rok 1997 usnesením městského zastupitelstva z 22.10.1996 (pokračování rekonstrukce zámku III. etapa, rekonstrukce suterénních prostor pod baštami hradeb v Předzámčí, rekonstrukce parteru ulice Janáčkovy, zádlažba podloubí v ulici Zámecká, projektová příprava rekonstrukce parteru Masarykova náměstí)
- usnesením městského zastupitelstva z 15.4.1997 byla schválena koncepce řešení dopravy a parkování v městské památkové zóně

Program pro období 1998 až 2002 byl schválen usnesením městského zastupitelstva dne 16.12.1997 a byl aktualizován:

- na rok 1998 usnesením městského zastupitelstva z 31.3.1998 (aktualizace koncepce řešení dopravy a parkování v městské památkové zóně)
- na rok 1999 usnesením městského zastupitelstva z 27.5.1999 (rozhodnutím o zahájení prací na rekonstrukci budovy bývalé radnice, aktualizací koncepce řešení dopravy a parkování v městské památkové zóně)
- na rok 2001 usnesením zastupitelstva města z 22.3.2001 (pokračování rekonstrukce bývalé radnice, zahájení restaurátorských prací na pískovcových sloupech zámku)
- na rok 2002 usnesením zastupitelstva města z 21.3.2002 (pokračování restaurování pískovcových sloupů zámku, restaurování portálu bývalé radnice, stavební úpravy měšťanských domů)
- na rok 2003 usnesením zastupitelstva města z 3.4.2003 (restaurování portálů zámku, rekonstrukce hradeb, stavební úpravy domů č.p. 95 a 42)

V období let 1994 - 2003 nebylo v městské památkové zóně Hranice upuštěno od ochrany žádné nemovité kulturní památky či provedena její demolice.

*Schéma katastrální mapy s vyznačením nemovitostí v majetku města Hranic
(městský majetek je vymezen šedou barvou, stav k 04/2003)*

A.3. PROGRAM REGENERACE V LETECH 1994 - 2003

Poslední desetiletí bylo z hlediska realizace péče o historické jádro města Hranic nejvýznamnější a nejúspěšnější. Zúročilo se systematické a komplexní úsilí města o obnovu historického jádra, které představuje nejvýznamnější společenské a obchodní centrum Hranic.

Podařilo se nejen zlepšit stav, úroveň a rozsah technické infrastruktury v MPZ a tím připravit dalším vlastníkům lepší podmínky pro provádění oprav, rekonstrukcí a údržby jejich nemovitostí, ale byla hlavně realizována rekonstrukce a záchrana nejvýznamnější městské památky - zámku. Tím, že město rozhodlo, že novým sídlem radnice bude právě zámek, rozhodlo i o jeho plném zpřístupnění nejširší veřejnosti.

Hranice se přiřadily do skupiny měst, která veřejnému mínění občanů, jejich informovanosti a zapojení do programů regenerace přikládají odpovídající význam.

Průzkumem veřejnosti byl ověřen nejen názor obyvatel Hranic na vydláždění historického jádra žulovou kostkou, ale i názor na dosavadní výsledky regenerace a vnímání atraktivity historického jádra města.

Mimo kladné hodnocení práce města při obnově historického jádra ze strany obyvatel vyjádřené v průzkumu veřejného mínění lze stejnou odezvu spatřit i u podnikatelské sféry. Město Hranice v rozpočtech pro roky 1997 a 1998 vyčlenilo pro akce regenerace nejvíce finančních prostředků za poslední 10 let.

V období 1993-1997 byly zpřístupněny v MPZ Hranice pro veřejnost tyto kulturní památky s kulturně výchovným využitím:

- 1993 - Gotický sál, výstavní prostor v přízemí radnice. Zařízení je využíváno pro pořádání výstav realizovaných Městským museem a galerií, probíhají zde též besedy a přednášky pro veřejnost,
- 1994 - židovský hřbitov, pocházející ze 17. století, který je ve vlastnictví města. Původně zde bylo cca 400 náhrobků, ale v říjnu 1989 tehdejší MNV začal s jejich odstraňováním se záměrem zřídit zde park. V roce 1990 byla tato devastace zastavena a město začalo hřbitov rekonstruovat. Při stavební obnově byla znovu postavena brána, opravena obvodní zeď a rehabilitován vnitřní areál. V listopadu 1994 bylo toto obnovené pietní místo za účasti zástupců izraelské ambasády a vrchního zemského a pražského rabína Karola Sidona znovu předáno jako kulturní památka k veřejnému užívání a péči. Informační a průvodcovskou službu zajišťuje městské museum a galerie,
- 1996 - bývalá synagoga, vystavěná v šedesátých letech 19. století v novorománském a historizujícím maursko-byzantském slohu. Představuje jednu z nejvýznamnějších kulturních památek našeho města a svým exponovaným umístěním tvoří jednu z dominant MPZ Hranice. Po zániku židovské náboženské obce ve městě se stala majetkem Církve československé husitské. V 70.-90. letech minulého století zde byla instalace sbírek fajánse. Z důvodu havarijního stavu musely být v roce 1994 uvedené prostory pro veřejnost uzavřeny a sbírky přemístěny do depozitáře. V roce 1993 město Hranice získalo zpět do svého vlastnictví od státu sbírkové předměty z fondu bývalého městského musea (založeno 5.6.1905). Tyto sbírkové fondy byly převezeny z depozitářů v Tovačově a Přerově a bylo zapotřebí je zpřístupnit veřejnosti. Z tohoto důvodu byla s vlastníkem uzavřena nájemní smlouva na dvacet let a byla zahájena rozsáhlá rekonstrukce objektu. Po dokončení stavebních prací a instalaci mobiliáře začal být uvedený objekt v roce 1996 městem víceúčelově využíván jako museum, galerie a koncertní síň. Svými

o jedinečnými parametry – vynikající přirozené osvětlení, výborná akustika, nádherný interiér - se bývalá synagoga stala přirozeným kulturním centrem našeho města, sloužícím celoročně široké veřejnosti. Občanům a návštěvníkům našeho města tak byl od roku 1996 zpřístupněn jak krásný výstavní prostor s kvalitní akustikou, ale též i jedna z mála opravených a zachovalých synagog v ČR. Téměř sedmiletá výstavní činnost umožnila i hranické veřejnosti poznat díla mnoha významných osobností současného českého výtvarného umění a kultury (např. O. Zoubek, sestry Válový, V. Cigler, J. Seifert, L. Jezbera, V. Komárek, J. Štreit, J. Šuhájek apod.).

Synagoga po provedené rekonstrukci – pohled ze západu

- 1996 - oprava části městského opevnění ze 14.-16. století v lokalitě Předzámčí. Vzhledem k hodnotnému estetickému působení v prostředí a též k tomu, že předmětná památka je i volně přístupná, má tato část fortifikačního systému značnou architektonickou a kulturní hodnotu, pro město Hranice ojedinělou. Úsek hradeb v Předzámčí byl značně rozrušen a konstrukce bašt byly přímo v havarijním stavu a mohly znamenat i obecné ohrožení. Příčinami tohoto stavu byly - podmáčení základové spáry, odplavování terénu z paty zdi, destrukce zdiva od zvýšení hmotnosti vody prosyceného násypu nebo přímo od nasáknutí konstrukcí vodou, absence koruny zdiva, rozrušování spár náletovými dřevinami a v neposlední řadě dlouholetá neúdržba. Obě stojící viditelné bašty Předzámčí byly naprosto nevyhovujícím způsobem zabezpečeny a pouze provizorně zastřešeny. Rekonstrukce spočívala v zabezpečení vnitřního líce zdiva bašt, nahrazení cihelných přízdívek kamenem, zřízení vysoké kuželové střechy na dřevěném impregnovaném krovu, položení břidličné krytiny, omítnutí přilehlé zdi vápennou bílou omítkou, zabezpečení koruny stříškou z břidličné krytiny, odstranění náletových dřevin a úpravě zdiva hradeb citlivým spárováním. Realizace záchrany památky měla charakter

rekonstrukce a obnovy do původního stavu a ve svém výsledném efektu znamenala odstranění havarijního stavu, zastavení dalšího chátrání stavby a zlepšení vzhledu této lokální dominanty i jejího působení v prostředí nástupního prostoru do historického jádra města. Správu a údržbu zajišťuje vlastník kulturní památky tj. Město Hranice ze svého rozpočtu. Stavba nevykazuje ziskovou činnost a s přímými příjmy nelze uvažovat. Provedením obnovy ze zlepšila hodnota životního prostředí i celková kvalita a vzhled lokality Předzámčí, která představuje hlavní nástupní prostor do historického jádra města Hranic. Kulturně společenský přínos záchrany je nesporný a možno počítat i se zvýšením atraktivity městského centra vzhledem k turistickému ruchu.

- 1997 - proběhla další etapa – částečná rekonstrukce suterénních prostor pod baštami.

Akce realizované v MPZ Hranice za finanční spoluúčasti státu z Programu regenerace MPZ na léta 1998 až 2002:

Rok 1998

- **č.p. 1 - zámek - rejstř. č. 435**

Dokončena hlavní část rekonstrukce pro umístění městského úřadu. Stavba byla připravována od roku 1995, kdy byly zahájeny práce na projektové dokumentaci a návazně započaly práce na sanaci vlhkosti zdiva zámku. V roce 1996 práce pokračovaly statickým zabezpečením severního křídla. V roce 1997 byla zahájena další etapa vnitřních stavebních úprav za účelem přestěhování MěÚ do objektu zámku, která byla v roce 1998 úspěšně dokončena a městský úřad se do zrekonstruovaných prostor v říjnu 1998 přestěhoval. Hlavní vstup do nádvoří objektu je z jižní a severní strany. Přístup do arkádových ochozů v jednotlivých patrech zajišťuje hlavní jižní schodiště a boční východní schodiště, vstup do věže z úrovně 4. podlaží je novým točivým schodištěm. Stávající prostory zámku byly opravou uvedeny do původního stavu, provedly se nové podlahy, nové rozvody elektrické instalace, nové rozvody vody a kanalizace, vestavba nových sociálních zařízení do východního a západního křídla objektu. Vytápění je elektrické přímotopné s podokenními konvektory a el. podlahové s novou el. rozvodnou. Ve východním křídle je vestavěno WC pro osoby z omezenou schopností pohybu a nový hydraulický výtah z 1. do 4. podlaží. Podkrovní vestavba byla provedena do stávajícího krovu s novými montovanými podlahami, osvětlení podkrovních kanceláří je převážně střešními okny, oprava střechy je provedena novou taškovou krytinou raženou v barvě cihlově červené s novým oplechováním měděným a zinkovým plechem. V rámci oprav se provedlo i statické zajištění severního křídla objektu zámku. Po vybourání zazděných arkád a zasklení dvorany zámku skleněnou skořepinou bylo provedeno osazení větracích průduchů a klimatizace, vytápění dvorany zabezpečují el. topné rohože v podlaze dvorany, osvětlení dvorany je provedeno reflektory osazenými nad korunní římsou. Celkové náklady na rekonstrukci činily do roku 1998 částku 90.186 tis. Kč, z toho v roce 1998 55.784 tis. Kč, státní dotace v roce 1998 činila 3 280 tis. Kč.

Rok 1999

- **č.p. 1 - zámek - rejstř. č. 435**

Rekonstrukce venkovních fasád - provedení nových venkovních fasád na objektu zámku s včetně klempířských prvků a oprav původních pískovcových ostění okenních výplní s celkovým finančním nákladem 4.430 tis. Kč z toho státní dotace činila 1.015 tis. Kč.

Rok 2000

- **č.p. 1 - zámek - rejstř. č. 435**

Provedená oprava ohradní zdi kolem původního hradního příkopu na jižním předzámčí objektu zámku s doplněním chybějících výplní, opravy kamenného zábradlí, opravou schodišťových stupňů a osazením kovářských mříží. Celkové náklady činily částku 500 tis. Kč z toho státní dotace 250 tis. Kč.

Fotodokumentace zámku po provedené rekonstrukci:

Pohled ze západu

Pohled z Pernštejnského náměstí – hlavní vstup

Pohled ze severu

Letecký snímek

Letecký snímek – severní část MPZ

Letecký snímek – pohled z východu

Nádvoří zámku před rekonstrukcí

Dvorana zámku po rekonstrukci

Dvorana zámku po rekonstrukci

Komerční prostory zámku - kavárna v přízemí

Interiér - vstup do kanceláří v podkroví

Interiér - kancelář starosty

Interiér – zasedací místnost zastupitelstva

Interiér – obřadní místnost

Rok 2001

- **č.p. 72 - bývalá radnice - rejstř. č. 432**

Po přestěhování městského úřadu do objektu zámku se zahájila rekonstrukce budovy pro účely využití:

- městská knihovna
- městské muzeum a galerie (výstavní a provozní prostory)
- městské informační centrum
- hudební škola (klávesové oddělení)

V rámci rekonstrukce byla provedena nová instalace vnitřních technických rozvodů, repase původních dveří a oken, zřízeny bezbariérové vstupy, rehabilitováno vnitřní atrium. Na objektu byla provedena nová fasáda včetně měděných klempířských prvků. Rekonstrukce objektu byla zahájena v roce 2000 a ukončena v roce 2001. Celkové náklady činily 12.510 tis. Kč z toho státní dotace 680 tis. Kč.

- **č.p. 1 - zámek - rejstř. č. 435**

Restaurování pískovcových prvků - I. etapa. Ve vnitřní dvoraně zámku se nachází celkem 19 pískovcových sloupů s jednostrannou bosáží, tvořících arkády v přízemí atria. Ve II. N.P. se nacházejí dva toskánské sloupy s rostlinnými motivy. V roce 2001 byla zahájena první etapa restaurátorských prací, v rámci které bylo zrestaurováno 10 sloupů v I. N.P. a oba toskánské sloupy. Bylo provedeno lokální zpevnění, odstraněny nepůvodní vápenocementové doplňky, doplněny chybějící partie a posléze byly sloupy ošetřeny hydrofobním nátěrem. Veškeré práce byly konzultovány a prováděny za dohledu orgánů památkové péče. Celkové náklady činily částku 1.330 tis. Kč, z toho státní dotace 650 tis. Kč.

Rok 2002

- **č.p. 72 - bývalá radnice - rejstř. č. 432/a**

Restaurování renesančního portálu. Práce zahrnovaly restaurování pískovcového kamenného portálu z roku 1544. V rámci restaurátorských prací bylo provedeno očištění, odstranění starých cementových doplňků, které byly nahrazeny umělým kamenem se strukturou a barevností dle originálního materiálu. Zkorodované partie kamene byly zpevněny organokřemičitými

látkami. Celkové náklady činily 84 tis. Kč z toho státní dotace činila 42 tis. Kč. Veškeré práce byly konzultovány a prováděny za dohledu orgánů památkové péče.

Bývalá radnice, č.p. 71 – provádění stavebních prací

Bývalá radnice, č.p. 71 – stav po rekonstrukci

- č.p. 1 - zámek - rejstř. č.435

Restaurování pískovcových prvků - II. etapa. Jednalo se o pokračování restaurátorských prací na zbývajících 9 pískovcových sloupech s jednostrannou bosází, tvořících arkády v přízemí atria. Bylo provedeno lokální zpevnění, odstraněny nepůvodní vápenocementové doplňky, doplněny chybějící partie a posléze byly sloupy ošetřeny hydrofobním nátěrem. Práce byly taktéž konzultovány a prováděny za dohledu orgánů památkové péče. Celkové náklady činily 816 tis. Kč z toho státní dotace činila 224 tis. Kč.

V roce 2002 byli též vyzváni vlastníci domů - nemovitých kulturních památek, nacházejících se v MPZ Hranice k podání žádostí o státní dotaci z Programu regenerace MPR a MPZ. Z podaných žádostí odsouhlasilo zastupitelstvo města celkem 5, které byly v roce 2002 realizovány a to:

- č.p. 18 - měšťanský dům - rejstř. č. 2772

Stavební úpravy - byla provedena oprava omítek fasády včetně nátěru, klempířské práce a výměny oken a výkladů. Celkové náklady činily částku 364 tis. Kč, z toho příspěvek města Hranice činil 33 tis. Kč, státní dotace 100 tis. Kč a podíl vlastníka 231 tis. Kč.

- **č.p. 31 - měšťanský dům - rejstř. č. 2794**

Stavební úpravy - byla provedena oprava omítek fasády a podloubí včetně nátěru, klempířské práce a výměny oken. Celkové náklady činily 194 tis. Kč, z toho příspěvek města Hranice činil 19 tis. Kč, státní dotace 97 tis. Kč a podíl vlastníka 78 tis. Kč.

Měšťanský dům č.p. 31 před obnovou (nahore)

Měšťanský dům č.p. 31 po obnově (vpravo)

- **č.p. 90 - měšťanský dům - rejstř. č. 2781**

Stavební úpravy - byla provedena oprava omítek uliční fasády včetně nátěru, a klempířské práce jejichž součástí byla rekonstrukce světlíku. Celkové náklady činily 362 tis. Kč, z toho příspěvek města Hranice činil 36 tis. Kč, státní dotace 100 tis. Kč a podíl vlastníka nemovitosti 226 tis. Kč.

- **č.p. 91 - měšťanský dům - rejstř. č. 2781**

Stavební úpravy - byla provedena oprava omítek uliční fasády včetně nátěru. Celkové náklady činily 209 tis. Kč, z toho příspěvek města Hranice činil 21 tis. Kč, státní dotace 100 tis. Kč a podíl vlastníka 88 tis. Kč.

- **č.p. 119 - měšťanský dům - rejstř. č. 2787**

Stavební úpravy - byla provedena oprava omítek uliční fasády včetně nátěru, nátěr oken a oprava klempířských prvků. Celkové náklady činily částku 151 tis. Kč, z toho příspěvek města Hranice činil 13 tis. Kč, státní dotace 66 tis. Kč a podíl vlastníka 72 tis. Kč.

Pro rok 2003 byla městu Hranice přiznána státní finanční podpora z Programu regenerace MPR a MPZ v celkové výši 680 tis. Kč. Tato podpora byla usnesením zastupitelstva města Hranic rozdělena následovně:

Rok 2003 - výhled

- **č.p. 1 - zámek - rejstř. č. 435**

Restaurování pískovcových prvků III. etapa. Jedná se o restaurování 2 vstupních portálů objektu zámku. Celkové předpokládané náklady činí částku 268 tis. Kč, z toho podíl města ve výši 134 tis. Kč, státní dotace činí 134 tis. Kč.

- **městské hradby - rejstř. č. 434**

Jedná se o provedení stabilizace a rehabilitace části městských hradeb na západní straně historického jádra, které navazují na již opravené bašty v lokalitě Předzámčí a to v úseku o délce 45 bm. Celkové předpokládané náklady činí 776 tis. Kč, z toho podíl vlastníka ve výši 388 tis. Kč, státní dotace činí 388 tis. Kč.

- **č.p. 95 - měšťanský dům - rejstř. č. 2785**

Stavební úpravy - jedná se o částečnou výměnu střešní krytiny a výměnu oken uliční fasády. Celkové předpokládané náklady činí částku 117 tis. Kč z toho podíl vlastníka ve výši 47 tis. Kč, podíl města 12 tis. Kč, státní dotace činí 58 tis. Kč.

- **č.p. 42 - rodinný dům - rejstř. č. 3208**

Stavební úpravy – jejich předmětem je jediný funkcionalistický dům (arch. Arnošt Wiesner) na území MPZ, který je zapsán v Ústředním seznamu kulturních památek. Stavební práce souvisejí s obnovou dvorní části objektu do původního vzhledu. Celkové předpokládané náklady činí částku 368 tis. Kč z toho podíl vlastníka bude ve výši 215 tis. Kč, podíl města 53 tis. Kč a výše státní dotace činí 100 tis. Kč.

Mezi ostatní investiční akce, které byly podniknuty v letech 1993 až 2003 ke zlepšení stavu životního prostředí v MPZ Hranice například patří:

- během let 1993-1994 byla provedena na Masarykově náměstí výměna zastaralého plynovodního potrubí, vedení NN, telefonů a byl realizován nový rozvod kabelové televize,
- v roce 1994 byla provedena celková rekonstrukce ulice Radniční, spočívající v rekonstrukci inženýrských sítí a provedení zádlažby žulovou kostkou, výsadby zeleně a městského mobiliáře,
- v roce 1995 město provedlo rekonstrukci zeleně v lokalitě pod Zámeckou pivnicí a po obou březích toku Veličky, která prochází okrajem MPZ Hranice.
- v roce 1996 a 1997 byla provedena celková rekonstrukce ulic Janáčkova, Zámecká, Pernštejnské náměstí a Jiráskova. V těchto ulicích byla taktéž provedena rekonstrukce inženýrských sítí, včetně provedení nové kanalizace a rozvodu kabelové televize, které zde nebyly doposud vybudovány (přepady ze žump byly zaústěny přímo do potoka Ludiny). Taktéž byla provedena zádlažba komunikací žulovou kostkou, výsadba zeleně a osazení městského mobiliáře (veřejné osvětlení, fontánka, stojany na kola, odpadkové koše apod.),
- v roce 1998 provedena stabilizace schodů a výsadba zeleně pod synagogou,
- zřízením parkovací plochy pro odstavování automobilů ve Skalní ulici a od září 1999 na ulici Komenského (80 míst) se zmenšilo zatížení MPZ dopravou,
- stavebními úpravami č.p. 50 v ulici Na Náspech byla v roce 1999 provedena rekonstrukce budovy bývalého „Jánského azylu“ na „Dům pokojného stáří“ (9 bytových jednotek)
- sadové úpravy veřejné zeleně v severním předpolí zámku (tzv. Předzámčí) byly provedeny v roce 2000
- v letech 2001 – 2002 byla provedena rekonstrukce přístavku v jižním příkopu zámku na skladové prostory a zázemí pro potřeby MěÚ,

- 2002 - provedení stabilizace a rehabilitace části městských hradeb na jihozápadní straně historického jádra (pod základní uměleckou školou),
- v roce 2002 v souvislosti s reformou veřejné správy a nutností zabezpečit od 1.12.2003 nové provozní prostory, město rekonstruovalo budovu č.p. 118 (bývalá knihovna na Pernštejnském náměstí) pro potřeby administrativy městského úřadu,
- v roce 2002 město provedlo rekonstrukci zeleně a veřejného osvětlení (ulice Potoční) a to podél toku říčky Ludiny, která prochází okrajem MPZ Hranice,
- 2002 – rekonstrukce veřejné zeleně v ulici na Náspech,
- v roce 2003 město provedlo rekonstrukci zeleně v Komenského ulici a to podél toku Ludiny, která prochází podél této komunikace okrajem MPZ.

Budova č.p. 118 po rekonstrukci (srpen 20023)

VÝDAJE DO MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY DLE PROGRAMŮ REALIZACÍ A DLE INVESTORŮ V JEDNOTLIVÝCH LETECH DOKUMENTUJE NÁSLEDUJÍCÍ TABULKA:

AKCE	ZDROJ	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
PR	město Hranice	173	4.299	5.845	30.531	55.784	6800	250	6700	756	587
	soukromí vlastníci	-	-	-	-	-	-	-	-	694	262
	církev	100	300	-	-	-	-	-	-	-	-
	státní dotace	1.077	4.460	2.330	1.660	3.280	1.080	250	1.330	729	680
PZAD	město Hranice	-	-	215	300	-	-	-	-	-	-
	státní dotace	-	-	1.500	1.003	-	-	-	-	-	-
TI	město Hranice	2.991	4.212	8.483	4.605	-	-	-	355	166	-
POST	město Hranice	-	-	28	40	65	1.079	477	149	245	200

Pozn.: Náklady jsou uvedeny v tis. Kč. Pro rok 2003 se jedná o dohad.

Legenda: PR - Program regenerace
 PZAD - Program záchrany architektonického dědictví
 TI - Technická infrastruktura
 POST - Péče o památky ostatní

A.4. SOUČÁSTI PROGRAMU

Nedílnou součástí Programu jsou i níže uvedené dokumenty, které společně s tímto materiálem jsou nezbytným předpokladem koncepčního přístupu k regeneraci MPZ:

- Program regenerace MPZ Hranice na léta 1994 - 1997, (zpracovatel - Idea ateliér Ostrava s.r.o.), schválen městským zastupitelstvem dne 23.2.1994 s aktualizacemi
- Program regenerace MPZ Hranice na léta 1998 – 2002, (zpracovatel Ing.arch Ladislav Patočka, stavební úřad MěÚ Hranice), schválen městským zastupitelstvem dne 16.12.1997 s aktualizacemi
- Územní plán sídelního útvaru města Hranice, (zpracovatel - Urbanistické středisko Ostrava s.r.o., Slavíkova 1762 Ostrava) schválen městským zastupitelstvem dne 12.11.1996 s aktualizacemi
- Návrh územního plánu zóny historického jádra města Hranice, (zpracovatel - Urbanistické středisko Ostrava s.r.o., Ostrava, 06/1994)
- Stavebně statický průzkum hradeb (zpracovatel Ing.Janeček, Olomouc, 11/1993)
- Urbanisticko - architektonická studie řešení parteru historického jádra Hranic (zpracovatel Urbanistické středisko Ostrava s.r.o., Ostrava, 03/1994)
- Stavebně historický průzkum hradeb s návrhem památkové obnovy (zpracovatel Ing. Plaček, Bzenec, 08/1994)
- Studie rozvoje města Hranic se zaměřením na cestovní ruch (zpracovaná kanadskou nevládní organizací CESO, 08/1994)
- Rozhodnutí o ochranném pásmu MPZ zóny Hranice (vydané referátem kultury OkÚ Přerov v 01/1995)
- Průzkum veřejného mínění občanů Hranic (zpracovatel Marketingová laboratoř Ostrava, 03/1996)
- Koncepce řešení dopravy a parkování v městské památkové zóně chválená městským zastupitelstvem 15.4.1997 s aktualizacemi
- Architektonický návrh řešení venkovních sadových úprav Předzámčí, zámeckého parku, podzemních parkovacích garáží a využití stávajících sklepů před zámek (zpracovatel Stavitel Röder s.r.o., Hranice, 05/1997)
- Architektonický návrh řešení ploch, základy a mobiliáře Masarykova náměstí (zpracovatel S.projekt plus a.s., Zlín, 11/1997)
- Projekt řešení zámeckého náměstí Předzámčí (zpracovatel Stavitel Röder s.r.o., Hranice, 05/1998)
- Projekt konzervace a stabilizace hradeb městského jádra v Hranicích (zpracovatel Ing. Jaroslav Skřivánek, Veselí nad Moravou, 10/2001)
- Program rozvoje města Hranice (zpracovatel město Hranice, 2003)

Návrh územního plánu zóny historického jádra města Hranice – výkres regulace výstavby

	ŘEŠENÉ ÚZEMÍ
	HRANICE MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY
	STÁVAJÍCÍ STABILIZ. OBJEKTY S NEMĚNNOU VÝŠKOU, KTERÉ JSOU V SOULADU S ULIČNÍ ČAROU NEBO ULIČNÍ ČARU NENARUŠUJÍ
	STÁVAJÍCÍ OBJEKTY, JEJICHŽ UMÍSTĚNÍ JE V SOULADU S ULIČNÍ, STAVEBNÍ ČAROU. VHODNÉ ZVÝŠENÍ PODLAŽNOSTI (DLE STAVEBNÍHO STAVU BUDĚ NÁSTAVBA NEBO NOVÁ VÝSTAVBA)
	STÁVAJÍCÍ OBJEKTY, KTERÉ NEJSOU V SOULADU S NAVRHOVANOU ULIČNÍ, STAVEBNÍ ČAROU. MOŽNÁ MENŠÍ REKONSTRUKCE, ÚDRŽBA, ZÁSADNÍ REKONSTRUKCE OBJEKTU (NAPŘ. PŘI ZAMĚRU ZVÝŠENÍ PODLAŽNOSTI). PŘÍPADNĚ NOVÁ VÝSTAVBA MUSÍ BÝT V SOULADU S REGULAČNÍMI PODMÍNKAMI A RESPEKTOVAT ULIČNÍ ČARU.
	STÁVAJÍCÍ OBJEKTY S BYTOVOU FUNKCÍ, KTERÉ NEJSOU V SOULADU S NAVRHOVANOU ULIČNÍ, STAVEBNÍ ČAROU. MOŽNÁ MENŠÍ REKONSTRUKCE, ÚDRŽBA, ZÁSADNÍ REKONSTRUKCE OBJEKTU (NAPŘ. PŘI ZAMĚRU ZVÝŠENÍ PODLAŽNOSTI). PŘÍPADNĚ NOVÁ VÝSTAVBA MUSÍ BÝT V SOULADU S REGULAČNÍMI PODMÍNKAMI A RESPEKTOVAT ULIČNÍ ČARU.
	STÁVAJÍCÍ PONECHANÉ OBJEKTY S DOPLŇKOVOU FUNKCÍ
	STÁVAJÍCÍ NESTABILIZOVANÉ OBJEKTY - NUTNO ASANOVAT Z DŮVODU REALIZACE VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÉ STAVBY
	STÁVAJÍCÍ NESTABILIZOVANÉ OBJEKTY - NUTNO POČÍTAT S ASANACÍ Z DŮVODU ŠPATNÉHO STAVEBNÍHO STAVU A MOŽNÉHO OHROŽENÍ ZDRAVÍ A BEZPEČNOSTI OBYVATEL
	PLOCHA VEŘEJNÉ ZELENE
	PLOCHA VYHRAZENÉ ZELENE - ZÁKAZ VÝSTAVBY VŠECH STAVEB, VČETNĚ DROBNÝCH
	PLOCHA ZAHRAD - MOŽNÁ VÝSTAVBA JEDNODUCHÝCH A DROBNÝCH STAVEB S DOPLŇKOVOU FUNKCÍ
	PLOCHA DVORŮ V HISTORICKÉM JÁDRU - MOŽNÁ VÝSTAVBA OBJEKTŮ S DOPLŇKOVOU FUNKCÍ K HLAVNÍMU OBJEKTU. ZASTAVĚNÁ PLOCHA NESMÍ PŘEKROČIT 40 % PLOCHY DVORA, PODLAŽNOST NESMÍ BÝT VĚTŠÍ NEŽ 1 NP. STÁVAJÍCÍ OBJEKTY I DVOUPODLAŽNÍ V DOBRÉM STAVEBNÍM STAVU MOŽNO PONECHAT
	NEMOVITÁ KULTURNÍ PAMÁTKA (DOMY, SOCHY)
	NÁVRH NA VYHLÁŠENÍ OBJEKTU ZA NEMOVITOU KULTURNÍ PAMÁTKU
	ŽIDOVSKÝ HRBITOV - NEMOVITÁ KULTURNÍ PAMÁTKA
	MĚSTSKÉ HRADBY - NEMOVITÁ KULTURNÍ PAMÁTKA - STAV
	NÁVRH NA OBNOVU MĚSTSKÝCH HRADEB
	NAVRHOVANÁ ULIČNÍ ČARA
	ALTERNATIVNÍ NÁVRH ULIČNÍ ČARY (POUZE V PŘÍPADĚ ASANACE VELARTOVA DVORU)
	NAVRHOVANÁ STAVEBNÍ ČARA
	URBANISTICKÝ A ARCHITEKTONICKÝ VÝZNAMNÉ LOKALITY URČENÉ PRO NOVOU VÝSTAVBU, KTERÉ JE NUTNO ŘEŠIT VEŘEJNOU SOUTĚŽÍ NEBO KONKURNÍM ŘÍZENÍM
	VÝZNAMNÉ POHLEDY, KTERÉ JE NUTNO UKONČIT ARCHITEKTONICKÝ HODNOTNÝM OBJEKTEM
	NUTNÁ ARCHITEKTONICKÁ ÚPRAVA ŠTÍTOVÉ ZDI
	STÁVAJÍCÍ A NAVRHOVANÁ PODLOUBÍ, UVOLNĚNÉ PŘÍZEMÍ
	STÁVAJÍCÍ A NAVRHOVANÉ VODNÍ PRVKY
	VODNÍ TOKY
	NAVRHOVANÉ UMÍSTĚNÍ UMĚLECKÝCH DĚL
	STANOVENÁ VÝŠKA NOVÝCH OBJEKTŮ - POČET NP
	NAVRHOVANÉ UMÍSTĚNÍ PARK. GARÁŽÍ S UVEDENÍM KAPACITY ODSTAVNÝCH STÁNÍ
	TRAFOSTANICE (STAV A NÁVRH TRAFOSTANICE V NOVÉM OBJEKTU)
	SMĚRNÉ VYZNAČENÍ PŮDORYSNÉHO TVARU NOVÉHO OBJEKTU
	VÝZNAMNĚJŠÍ STÁVAJÍCÍ STROMY
	ZVLÁSTĚ VÝZNAMNÝ STROM
	NAVRHOVANÁ VÝSADBY STROMŮ
	STROMY NAVRŽENÉ K POKÁCENÍ
FUNKČNÍ VYUŽITÍ OBJEKTŮ	
	BYDLENÍ
	BYDLENÍ + OBČANSKÁ VYBAVENOST
	OBČANSKÁ VYBAVENOST
	VÝROBNÍ SLUŽBY A PROVOZOVNÝ, KTERÉ NEOBTĚŽUJÍ OKOLÍ
	NAVRHOVANÉ ÚPRAVY VOZIDLOVÝCH I PĚŠÍCH KOMUNIKACÍ A ODSTAVNÝCH PARKOVACÍCH STÁNÍ
	SBĚRNÉ KOMUNIKACE
	OBSLUŽNÉ KOMUNIKACE
	NAVRHOVANÉ POJÍZDNÉ KOMUNIKACE S PŘEDNOSTÍ PĚŠÍHO PROVOZU (ZÓNA S OMEZENÝM POHYBEM VOZIDEL)
	CHODNÍKY A PĚŠÍ STEZKY, NEZASTAVĚNÉ PLOCHY DVORŮ
	STÁVAJÍCÍ A NAVRHOVANÉ PĚŠÍ PŘÍSTUPY A PRŮCHODY
	NAVRHOVANÉ VJEZDY PRO ZÁSOBOVÁNÍ
	NÁVRH HLAVNÍCH CYKLISTICKÝCH TRAS
	NAVRHOVANÉ PARKOVACÍ PLOCHY NA TERÉNU S UVEDENÍM KAPACITY
	VODOROVNÉ DOPRAVNÍ ZNAČENÍ
	ROZHLEDOVÉ TROJÚHELNÍKY
	STÁVAJÍCÍ A NAVRHOVANÝ JEDNOSMĚRNÝ PROVOZ NA KOMUNIKACI
	STÁVAJÍCÍ A NAVRHOVANÉ ZASTÁVKY AUTOBUSŮ
	OZNAČENÍ RADÍČÍCH PRUHŮ NA KŘIŽOVATKÁCH

Návrh územního plánu zóny historického jádra města Hranice – legenda regulace výstavby

B. PODROBNÉ CÍLE REGENERACE

B.1. CHARAKTERISTIKA MĚSTA, ZÁMĚRY JEHO ROZVOJE

Hranice jsou střediskem osídlení obvodního významu se spádovým územím, které pokrývá východní polovinu okresu Přerov a náleží do NUTS II Střední Morava. V rámci reformy územní veřejné správy byla podstatná část kompetencí okresního úřadu Přerov od 1.1.2003 přenesena do Hranic jako na správní obvod obce s rozšířenou působností (typ III), který je vymezen územím obcí: Běloutín, Býškovice, Černotám, Dolní Těšice, Horní Těšice, Horní Újezd, Hrabůvka, Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Jindřichov, Klokočí, Malhotice, Milenov, Milotice nad Bečvou, Olšovec, Opatovice, Paršovice, Partutovice, Polom, Potštát, Provodovice, Radíkov, Rakov, Rouské, Skalička, Střítež nad Ludinou, Špičky, Teplice nad Bečvou, Ústí, Všechnovice a Zámrsky.

Letecký pohled na město (září 2000)

Svou polohou jsou Hranice předurčeny být křižovatkou dopravních a inženýrských koridorů. Strategická zeměpisná poloha Hranic v Moravské bráně už od pravěku předurčila toto území, aby se stalo přirozenou křižovatkou stezek a cest vedoucích z Pomoraví do severní a severovýchodní Evropy, na Opavsko a do Pováží. Město Hranice mělo k 30.6.2003 19.811 obyvatel. Hranice mají včetně území integrovaných obcí celkovou rozlohou přes 52 km², město se skládá z devíti místních částí: Hranice město, Lhotka, Velká, Drahotuše, Rybáře, Valšovice, Slavič, Středolesí a Uhřínov.

Místní části Lhotka, Rybáře, Středolesí a Uhřínov jsou sídla situovaná v rekreačních oblastech s kvalitním životním prostředím, vysoké krajinářské hodnoty. Zde jsou příhodné podmínky pro denní, případně i víkendovou rekreaci obyvatel.

Zájmové území města možno všeobecně charakterizovat tak, že jeho střední část je silně urbanizovaná s intenzivní výrobou a rozsáhlou technickou infrastrukturou. Severní část tvoří perspektivní klidová oblast Oderských vrchů s dobrými podmínkami pro nenáročnou rekreaci. Jižní část tvoří rovněž perspektivní klidová oblast pohoří Maleníku, na východním okraji s lázněmi Teplice nad Bečvou, rozeklaná řekou Bečvou a pokračující východním směrem Hůrkou a Hluzovským kopcem.

Vzhledem k poměrně izolované poloze města i jeho spádového území, stávají se Hranice centrem s vyšší občanskou vybaveností

Z demografického hlediska představuje zájmové území města Hranic typické venkovské prostředí s malými sídlami s obecnou tendencí poklesu počtu obyvatel. Lze předpokládat, že tento trend bude v zájmovém území pokračovat - výjimku představují Hranice I město a Teplice n. Bečvou a to z důvodu větší nabídky pracovních příležitostí i bydlení, proto je zde předpokládána stagnace počtu obyvatel.

Zájmové území bude vyvíjet na město Hranice tlak ve dvou směrech - vyjížděnou za prací, která je vzhledem k poloze a nedostatku pracovních míst v samotných obcích orientována na město Hranice - částečně i v oblasti sociální a školské vybavenosti. V dopravně dostupných městech se nachází vysoké školy, které jsou schopny zabezpečit další rozvoj vzdělanosti obyvatel celého hranického regionu.

Územím Hranic prochází silnice 1. třídy I/47 a I/35 a železniční trať ČD č. 270 Praha - Přerov - Bohumín a č. 280 Hranice - Vsetín - hranice SR. Železniční stanice Hranice na Moravě je tedy rovněž významným železničním uzlem. V roce 2004 je uvažováno se zahájením realizace prvního úseku stavby dálnice D 47 Lipník nad Bečvou - Bělá a to v poloze severně od města. Celá dálnice D 47 Lipník nad Bečvou – státní hranice ČR a Polska o celkové délce 80,156 km je rozdělena na osm stavebních úseků a měla by být uvedena do provozu na podzim roku 2008. Po realizaci napojení Valašského Meziříčí na D 47 novou komunikací z mimoúrovňové křižovatky v prostoru Dub lze předpokládat značné snížení podílu tranzitní dopravy zastavěným územím Hranic a lázeňským územím lázeňského místa Teplice na Bečvou. Pro výhledové dopravní stavby je v území Hranic dále hájen koridor pro realizaci vysokorychlostní železniční trati, území pro realizaci průplavu Dunaj - Odra - Labe a prozatím i trasa eventuální výhledové přeložky železniční trati č. 280. Na základě záměru firmy LG.Philips Display týkajícího se využití železnice k přepravě svých výrobků, bylo vydáno územní rozhodnutí na zavlčkování průmyslové zóny Drahotuše – Struhlovsko. Umístění vlečky je jednoznačně dáno polohou průmyslové zóny, je situováno vpravo od traťové koleje č.4 mezistaničního úseku Drahotuše – Hranice na Moravě. Jedná se o vybudování zcela nového vlečkového kolejiště včetně spojovací koleje a odbočné výhybky vložené do stávající traťové koleje č.4 mezistaničního úseku Drahotuše – Hranice na Moravě (tzv. drahotušská spojka). Z hlediska širších územních vazeb má rovněž význam sportovní letiště Aeroklubu Hranice (Aeroklub Čech a Moravy). Výhledově se uvažuje i s jeho případným komerčním využitím pro průmyslovou zónu. V dostupné vzdálenosti od Hranic se nachází kontejnerové překladiště i mezinárodní letiště v Ostravě – Mošnově.

Podél řeky Bečvy se nachází záplavové území, při povodni v roce 1997 voda zasahovala téměř až k hranici MPZ. V důsledku povodně v roce 1997 bylo zapotřebí vypracovat návrh způsobu protipovodňové ochrany celého území. Byla vypracována urbanistická studie Pobečví, která obsahuje návrh řešení ochrany celého území podél řeky Bečvy. Bylo prokázáno, že největší škody způsobila nedostatečná transformace povodňové vlny ve výše položených oblastech povodí. Toto poukazuje na nezbytnost vybudovat na Bečvě

dostatečné prostory pro zmíněnou transformaci povodňových vln. Vzhledem k neaktuálnosti výstavby vodního díla Teplice se nabízí řešení jak dosáhnout potřebného objemu ochranného prostoru a to realizací několika menších suchých nádrží (tzv. poldr). Této problematice je věnována "Studie protipovodňové ochrany Pobečví" zpracovaná fy. Aquatis, a.s. v roce 1997 a "Generel protipovodňových opatření řeky Bečvy" vypracovaný Povodím Moravy, a.s. v květnu 1998. Studie navrhuje realizaci malých nádrží v prostorech u Teplic n.Beč., Oseku a Hranic. Suchá nádrž Hranice je boční, situovaná na pravém břehu Bečvy pod jezem v Hranicích. Přítok umožňuje právě vzduť hranického jezu, bude ovládán pohyblivým uzávěrem, odtok otevřeným hrazeným pohyblivým uzávěrem v dolní části hráze. Prostor zátopu tvoří zemědělská půda. Sportovní letiště s rozjezdovou plochou bude ochráněno vedením hráze pod jižním okrajem letiště. Pravobřežní přítoky budou zachyceny a umělým korytem vedeným mezi hrází a silnicí vyústěny do Bečvy pod suchou nádrží. Tímto řešením bude ochráněna jak okrajová část MPZ, tak i především území ochranného pásma této zóny.

Rozvoj města Hranice a jeho příměstských částí je do jisté míry limitován možnostmi stávajících vodohospodářských zařízení. Oblast je závislá na místních zdrojích vody, které vytvářejí rezervu pouze pro mírný nárůst potřeby vody pro přirozený vývoj počtu obyvatel. Uspokojení výraznějších nároků na dodávku vody pro rozvoj města, zvláště pro jeho průmyslovou zónu i pro rozšiřování lázní v Teplicích, je podmíněno přívodem pitné vody ze vzdálenějších oblastí. Z tohoto důvodu byla koncem roku 2002 zahájena výstavba nového vodovodního přivaděče Fulnek – Hranice, který zajistí dostatečné množství kvalitní pitné vody pro město Hranice a průmyslovou zónu LG Philips Displays.

V roce 2002 se podařilo zlepšit situaci v oblasti likvidace odpadních vod, která souvisí s kvalitou vody v řece Bečvě a komplexně s kvalitou životního prostředí území města. Společnost Vodovody a kanalizace Přerov ukončila po dvou letech rekonstrukci a modernizaci ČOV Hranice. Tato investice si vyžádala částku 131,5 milionů korun. Financování rekonstrukce ČOV Hranice bylo zajištěno z několika zdrojů. Vlastní zdroje VaK Přerov činily 43 milionů korun, dotace ze státního rozpočtu 37 milionů a půjčka z Evropské investiční banky (EIB) 51,6 milionů korun. Celá stavba byla budována za provozu stávající ČOV a voda, která z čističky nyní vytéká, je kvalitnější, než určují evropské normy. Na kanalizační síť jsou rovněž napojeny objekty lázní Teplice nad Bečvou, v současné době probíhají projekční práce na napojení místní části Drahotuše. Výhledová kapacita ČOV Hranice je 30 000 EO, Q24 je 5800 m³/den.

Na území města Hranic je situována rozvodna 110/22 kV, která je napájecím uzlem elektrické energie pro široké okolí města a měnírnu Českých drah. Tato rozvodna byla v roce 2002 v souvislosti s budováním průmyslové zóny Drahotuše – Struhlovsko rekonstruována a provedením výměny vodičů u vedení 2 x 110 kV č.577/578, mezi rozvodnami Prosenice a Hranice bylo zabezpečeno zvýšení přenosové schopnosti sítě. Dále bylo nutno provést odbočku z tohoto vedení v délce 2 km, která zajistila vlastní připojení průmyslové zóny na rekonstruované vedení. Severní částí území města prochází trasy vedení distribuční soustavy 110 kV, nadřazené soustavy 220 kV, trasy dálkových plynovodů přivádějících zemní plyn do ostravsko - karvinského regionu a trasy telekomunikační zařízení. V území je dále provozována trasa radioreleového spoje TKB Hranice - Veselský kopec, pro kterou je nutno zachovávat vzájemnou viditelnost obou stanic.

Možnosti dalšího územního rozvoje souvisejícího s potřebou nových bytů v Hranicích (zdůvodněnou na základě demografické rozvahy), jsou dány založenou urbanistickou koncepcí a jsou limitovány kvalitní zemědělskou půdou, která obklopuje zastavěné území města, a dopravními a energetickými koridory a zařízeními, rozvojem těžby surovin zejména vápence a cihlářské suroviny. Pro bytovou výstavbu město uvažuje využít volných (lokalita pod nemocnicí) a přestavbových území uvnitř zastavěného území.

Průmyslová výroba je v Hranicích zastoupena zejména výrobou stavebních hmot (CEMENT HRANICE a.s., CIDEM HRANICE a.s., VELOX – WERK s.r.o., TONDACH ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.), strojírenstvím (SIGMA PUMPY HRANICE, s.r.o., KUNST spol.s.r.o., SSI Schäfer, s.r.o.) a od roku 2001 i elektrotechnickou výrobou (LG. PHILIPS DISPLAYS CZECH REPUBLIC s.r.o.) a je územně vcelku stabilizovaná, kromě dalších územních nároků vyplývajících z potřeby rozvoje těžby surovin. Firma Philips Display Components Česká republika s.r.o. zahájila v Hranicích v roce 2000 v areálu průmyslové zóny Drahotuše - Struhlovsko výstavbu technologického centra na výrobu televizních obrazovek. V roce 2001 došlo ke spojení s korejskou společností LG electronics. V tomtéž roce byl započat zkušební provoz celého areálu. Při projednávání záměru výstavby technologického centra byla ze strany společnosti Philips Display Components deklarována výstavba ve třech etapách s tím, že ke konci roku 2007 vytvoří celkem 3 250 nových pracovních míst.

Ve správním území města se podle územního plánu sídelního útvaru města Hranice nachází 11 lokalit určených pro rozvoj podnikání. Jsou to tyto lokality:

Slavíč: Lokalita se nachází po pravé straně silnice I/47 ve směru na Přerov (na východním okraji zástavby) a je tvořena volným půdním fondem. Dle ÚPN SÚ se jedná o zónu výroby a služeb, v současné době je zde již na části umístěna prodejna stavebnin. Plošná výměra lokality činí cca 3,25 ha. Lokalita má dle ÚPN SÚ možnost jednostranného komunikačního napojení na silnici I/47, se kterým však, vzhledem k dosavadní intenzitě dopravy na této komunikaci nesouhlasí dopravní inspektorát ani ŘSD ČR. Jediné dosavadní možné napojení lokality je pouze přes obec. Do této místní části města Hranice nezajíždí pravidelná městská hromadná doprava, což by ztěžovalo přepravu do zóny. Problémem je prozatím likvidace odpadních vod. Plocha je tak vhodná pouze pro provozovny malých, drobných podnikatelů, které by dopravně nezatěžovaly Slavíč a nezhoršovaly tak životní prostředí obyvatel této části Hranic a u nichž je možno řešit likvidaci odpadních vod lokálně.

Drahotuše – jihozápad: Jedná se o území po pravé straně silnice I/47 ve směru na Přerov (na západním a jižním okraji zástavby), které je dle ÚPN SÚ zónou výroby a služeb. Lokalitu v současné době tvoří pozemky za rodinnými domy v ulici Lipnická a zahrady. V současné době je zde již realizován areál fy. Paragan, Armatury Group, pneuservis a tiskárna. Tato lokalita je již téměř plně obsazena, má pouze cca 9 ha, dopravní napojení je možné pouze přes obec z ulice Lipnická, Drahotuše nemají vybudovanou kanalizaci a likvidace odpadních vod je zde tedy problémem. Je zde tedy možná už pouze dostavba malých provozoven případně rozšíření stávajících areálů firem, které by svým provozem neobtěžovaly již tak narušené životní prostředí obyvatel v Drahotuších na Lipnické ulici.

Drahotuše – jihovýchod: Lokalita je vymezena mezi východním a jižním okrajem zástavby v Drahotuších po pravé straně silnice I/47 ve směru na Přerov. Lokalitu částečně tvoří pozemky za rodinnými domy v ulici Hranická a volný půdní fond. Plocha lokality je pouze cca 3 ha. Jedná se o zónu výroby a služeb, kde je již realizován na okraji areál fy. Presbeton. Navíc v současné době nemá lokalita přímé napojení na silnici I/47, které dopravní inspektorát ani ŘSD ČR vzhledem k vysoké intenzitě dopravy nepovolí. Dopraní napojení na obec by neúměrně obtěžovalo obyvatele Drahotuše. Likvidace odpadních vod je pouze lokální.

Drahotuše - Mlýnská ulice: Je situována po levé straně silnice I/47 ve směru na Přerov (na východním okraji letiště - mezi silnicí I/47 a Mlýnským potokem) a je tvořena volným půdním fondem, určena je dle ÚPN SÚ pro aktivity – obchod, služby, tedy pro sklady velkoobchody apod. Na západním okraji území lokalita navazuje na zónu výroby a služeb (bývalý Ingstav). V současné době je zde již realizován areál fy. KaHa. Do tohoto prostoru lze umisťovat pouze volné skládky, případně objekty mobilního charakteru. Také plocha

sousedí bezprostředně s letištěm, které tak brání větší výstavbě, je třeba nenarušit vzdušný prostor pro vzletávání a přistávání letadel. V roce 1997 byla tato lokalita také zasažena povodní. Přes její sousedství ze severní strany se silnicí I/47 není přímé napojení možné pro nadměrnou intenzitu dopravy na této státní komunikaci. Dopravní napojení je tak možné pouze přes území zastavěné rodinnými domy, tedy klidovou zónu, která by tak byla tímto dopravním napojením narušena.

Lokalita Drahotuše – Struhlovsko, výstavba LG. Philips Displays, listopad 2000

Drahotuše – Struhlovsko: Lokalita po pravé straně silnice I/47 (E462) ve směru na Přerov (na severozápadním okraji města Hranice mezi silnicí I/47 a železniční tratí č.270) o velikosti cca 75 ha. Dle územního plánu sídelního útvaru města Hranic se jedná o zónu průmyslové výroby. Realizuje se zde výrobní areál firmy LG. Philips, pro který je určena plocha 50 ha. Toto území je přímo napojeno na silniční síť přes silnici III/44021 a okružní křižovatku, je zde také vyřešena možnost zavlečkování areálu firmy LG Philips. Jedná se o nejperspektivnější plochu.

Drahotuše - "U kasáren": Jedná se o území mezi silnicí I/47 a kasárnami generála Zahálky tvořené volným půdním fondem o ploše cca 2 ha. Dle ÚPN SÚ se jedná o zónu aktivit - obchod, služby, veřejné stravování a ubytování. Přímé napojení ze silnice I/47 bude možno realizovat až po vybudování dálnice.

Hranice - Družstevní ulice: Lokalita je umístěna mezi silnicí I/47 a ulicí Družstevní v zastavěné části obce, která nedovoluje její další rozšíření. Je tvořena volným půdním fondem o ploše 5 ha. Podle ÚPN SÚ se jedná o zónu aktivit a zónu občanské vybavenosti. V současné době je na východním okraji realizován areál fy. Stami (stavebniny). Přístup je možný z ulice Družstevní, je však nejprve nutno jej pozemkově dorešit. Přímé napojení na silnici I/47 není vzhledem k dosavadní intenzitě dopravy možné.

Hranice – Potštátská: Jedná se o území po pravé straně silnice II/440 ve směru na Potštát tvořené volným půdním fondem o ploše cca 3,2 ha. Další podstatné rozšíření lokality směrem k Oderským vrchům není možné vzhledem k plánované vysokorychlostní železnici, kterou je třeba respektovat. V současné době se ve střední části nachází skladový areál.

Hranice – Bělotínská: Nachází se po levé straně silnice I/47 ve směru na Ostravu (na východním okraji města mezi areálem firem Cidem a Tondach), dle ÚPN SÚ se jedná o zónu průmyslové výroby, je zde možno realizovat záměry na výstavbu výrobních zařízení, které mají zvýšené nároky na dopravu a mohou do jisté míry vytvářet problémy v oblasti životního prostředí (hluk, prach, a pod.) a které neumožňují jejich umístění v bezprostřední blízkosti obytné zóny. V současné době jsou na severním okraji realizovány sklady fy. Cidem. Tato firma počítá s touto plochou pro další rozšiřování svého areálu. Plošná výměra je cca 3 ha., napojení ze silnice I/47 je prozatím vzhledem k vysoké intenzitě dopravy na této komunikaci nemožné, lokalita je přístupná z ulice Nová.

Nadměrné zvyšování dopravy v této lokalitě je nevhodné s ohledem na stávající bytové domy na ulici Nová.

Hranice - "HCV": Je to lokalita ležící po pravé straně silnice I/47 ve směru na Ostravu (na východním okraji města mezi sídlištěm HCV a areálem Cement Hranice), je tvořena volným půdním fondem o ploše cca 6,5 ha. Dle ÚPN SÚ se jedná o zónu průmyslové výroby, je zde možno realizovat záměry na výstavbu výrobních zařízení, které mají zvýšené nároky na dopravu a mohou do jisté míry vytvářet problémy v oblasti životního prostředí (hluk, prach, a pod.), které neumožňují jejich umístění v bezprostřední blízkosti obytné zóny. Lokalita nemá v současné době přímé napojení, vytvoření připojení na silnici I/47 není prozatím možné pro vysokou intenzitu dopravy.

Velká: Tato lokalita je uzavřena zástavbou rodinných domů ve východní části obce, po levé straně silnice III/44021 ve směru do Hrabůvky. Je tvořena půdním fondem, v současné době je zde zrealizován areál fy. AGA a stavba prodejny a opravny praček. Plocha lokality činí 1,5 ha, dle ÚPN SÚ se jedná o plochu aktivit. Vzhledem k situování v centru místní části Velká není plocha vhodná pro realizaci záměrů se zvýšenými nároky na dopravu. Je vhodná pouze pro drobné podnikatelské aktivity.

Z výše uvedeného je zřejmé, že limitujícím faktorem pro využití většiny ploch pro rozvoj podnikání je realizace dálnice D 47, protože teprve až po jejím dokončení bude možno tyto lokality napojit přímo na stávající silnici I/47 a zahájit zde výstavbu.

Zemědělská výroba je územně stabilizovaná, případný rozvoj je možný v rámci rezerv uvnitř stávajících areálů a pokud se nebude realizovat na úkor obytného území.

Možnosti rozvoje rekreace jsou dostatečné a soustřeďují se v zájmovém území zejména do zalesněných oblastí v jižní části města, podél toku řeky Bečvy (sportovně rekreační areál) a do prostoru lázní.

Charakteristika centrální části města a jeho vyhodnocení jsou podrobně rozpracovány v materiálu, uvedeném v části A.2. tohoto Programu. Strategické možnosti rozvoje města jsou především ve využívání a rozvoji průmyslového a podnikatelského potenciálu a využívání kulturních i přírodních hodnot města i jeho okolí.

B.2. ZÁMĚRY ROZVOJE MPZ

B.2.1. Stávající stav - pozitivní skutečnosti

MPZ Hranice je při srovnání s ostatními MPZ v České republice v poměrně dobrém stavu:

- MPZ plní trvale funkci přirozeného kulturního, obchodního a společenského centra města, která je dále rozvíjena
- základní funkce MPZ odpovídají budoucím záměrům, v přiměřeném rozsahu je ještě zachována i obytná funkce
- v posledním období se výrazně optimalizovala kapacita ubytovacích a stravovacích služeb
- převážná většina objektů je již v soukromém vlastnictví. Postupně prochází modernizací a je u nich zajišťována běžná údržba, obdobně tomu je i u objektů ve vlastnictví města
- s výjimkou několika proluk a prostoru kolem ulice Komenského je prostorová struktura dlouhodobě stabilizována

- po omezení přístupu nevhodné dopravy a zajištěním potřebné obslužnosti území se situace z dopravního hlediska stabilizovala a může být východiskem pro další řešení koncepce dopravy a parkování v MPZ
- technická struktura je po potřebných rekonstrukcích v dobrém technickém stavu a bude splňovat všechny předpoklady pro řešení všech souvisejících problémů
- provedení celkové rekonstrukce ulic Radniční, Janáčkova, Zámecká, Pernštejnské náměstí a Jiráskova (rekonstrukce inženýrských sítí, zádlažba, nový mobiliář)
- vhodné podmínky pro řešení ekologie, a to zejména z hlediska vytápění objektů – možnost realizace dvoucestného systému zásobování energií (plyn - elektřina).
- zpřístupnění pro veřejnost prostorů s kulturně výchovným využitím (bývalá radnice na Masarykově náměstí s knihovnou a Gotickým sálem, židovský hřbitov, bývalá synagoga, část městského opevnění v lokalitě Předzámčí,)
- zřízení městského informačního střediska v přízemí bývalé radnice
- prostorové možnosti hlavního náměstí dovolují jeho aktivní využití pro pořádání kulturních (koncerty u kašny), společenských a prodejních akcí (jarmarky apod.)
- provedením rekonstrukce zámku (1998) a přestavbou bývalé veřejné knihovny (2002) pro potřeby městského úřadu bylo vytvořeno ucelené správní centrum města, které je běžně přístupné široké veřejnosti
- zvýšení motivace a aktivní spolupráce ze strany vlastníků nemovitostí v MPZ na programu regenerace
- zřízení fondu na opravy hradeb v MPZ a vydání OZV řešící výši vkladu, způsob naplňování fondu, pravidel pro hospodaření a nakládání s tímto fondem apod.
- přenesení výkonu státní správy na úseku památkové péče na město Hranice (v souvislosti s reformou veřejné správy) od 1.1.2003

Uvedené skutečnosti dokládají, že Program může zásadní problémy MPZ řešit v poměrně kratším časovém období, podmínkou je především zajištění vhodných investorů a potřebných finančních zdrojů.

B.2.2. Stávající stav - negativní skutečnosti

Existuje však řada faktorů, které ovlivňují nejen současnou situaci v MPZ, ale také mohou negativně ovlivnit její další vývoj:

- je to především špatný stavebně technický stav řady objektů, jde o objekty v prostoru Jiráskovy ulice (nedořešené vlastnické vztahy), Komenského ulice, Na Náspech a dále o některé (převážně hospodářské objekty), nacházející se ve vnitroblocích, které nejsou vhodně využívány a není u nich prováděna běžná údržba
- celkový charakter zástavby je ještě stále negativně ovlivňován nevhodnými krytinami, a to jak materiálově, tak barevným pojetím
- přetrvává vysoké dopravní zatížení prostoru Masarykova náměstí a komunikací v severní části území MPZ, u budovy zámku (MěÚ) jako správního centra není dostatečná kapacita parkovacích ploch
- přetrvávající živiché povrchy vozovek i chodníků Masarykova náměstí, ulic Svatoplukova, Farní a Na Náspech kromě nevhodného estetického působení ovlivňují také negativně stavebně technický stav přilehlé zástavby, absence vhodného mobiliáře v těchto lokalitách

- u investorů (včetně Města Hranice) je všeobecný nedostatek finančních prostředků
- špatný technický stav některých úseků hradeb, neujasněnost vlastnického práva k hradbám, které není v katastru nemovitostí v současné době jednoznačně a přesně specifikováno
- nejednotnost v zařízeních a mobiliáři sloužících cyklistům, absence komunikací pro cyklisty v okolí MPZ
- různorodost a chaotičnost informačních a propagačních zařízení umístěvaných v podloubí, neúdržba těchto prostorů
- nízká estetická úroveň kašny a jejího okolí, kromě budovy kostela nejsou žádné další budovy nasvětleny
- rozšiřování komerčních prostorů na úkor bytového fondu, problematičké je využívání půdních prostorů pro bydlení z hlediska památkové péče (střešní okna apod.)
- deficit hlavního klidového prostoru s veřejnou zelení
- absence obecně závazné vyhlášky regulující umístování informačních, reklamních a propagačních zařízení na území MPZ

B.2.3. Základní cíle rozvoje MPZ - teoretická východiska

V souladu s rozvojovými cíli celého města je uvažováno s následujícími zásadami rozvoje MPZ:

a) udržení centrální funkce MPZ v rámci celého města:

- rozšiřování využití území MPZ pro centrální i celoměstské aktivity - zejména kulturně společenské a turistické
- usměrňování využití jednotlivých objektů při využití všech prostředků - daně, smlouvy a dohody při prodeji nemovitostí apod.
- udržování maximálního podílu obytné funkce v objektech na území MPZ
- ochrana volných ploch v „Předzámčí“ - územní rezervy pro potřeby dostavby zámku jako správního centra
- podpora rozšiřování vybavenosti na přístupových komunikacích k Masarykovu náměstí a v prostoru Komenského ulice
- organizační a dopravní opatření ke zklidnění území MPZ

b) zvýšení turistické přitažlivosti MPZ:

- prohlubování kulturních aktivit včetně výstavních i komerčních
- trvalé udržení kvality všech stávajících městských zařízení, věnovat péči o sloupkový orientační systém a informační tabule neustálým dohledem nad aktualizací dat
- neustále zkvalitňovat propagaci města formou aktuálních webových stránek, činností MIC, prostřednictvím místního i regionálního tisku a televizního zpravodajství
- využití sklepních prostor „Předzámčí“ pro kulturní účely, rozšíření odpočinkových a parkových ploch v okolí zámku
- rehabilitace Masarykova náměstí, provedení nasvětlení významných budov

- bezbariérové řešení komunikací
- dobudování zpevněné cyklostezky kolem města a hranickou část cyklostezky Bečva (Přerov – Lipník nad Bečvou – Hranice – Hustopeče), řešit a projektovat stezky pro cyklisty uvnitř města včetně MPZ
- zlepšení prezentace a návštěvnosti MPZ lze dosáhnout také ve smyslu ucelené informace o blízkosti lázní Teplice nad Bečvou a dalšího sportovně-zdravotního využití v Hranicích a také v souvislosti z prezentací Hranické propasti, přírodní rezervace Hůrka a Zbrašovských aragonitových jeskyní
- organizace a propagace Dnů evropského dědictví

c) dosažení vysoké estetické kvality:

- iniciovat urychlené stavební úpravy nevhodných objektů
- podporovat dostavby stávajících proluk včetně území kolem ulice Komenského
- postupná likvidace zbývajících živičných povrchů všech vozovek a chodníků Masarykova náměstí, ulic Svatoplukova, Farní a Na Náspech a jejich nahrazení dlažbami - parter
- rozvíjení opatření ke zlepšení ŽP - úklid, sběr a odvoz odpadků
- doplňování mobiliáře a parteru historického jádra prvky jednotného charakteru, které budou korespondovat s hodnotami MPZ
- důsledná péče o zeleň a vodní plochy, zvýšenou pozornost je třeba věnovat realizacím překopů a znečišťování nově vydlážděných ploch při stavebních činnostech
- prosazování úzké spolupráce vlastníků objektů se zástupci města

d) dopravní zklidnění MPZ včetně organizačních opatření:

- ve spolupráci s Centrem dopravního výzkumu novelizovat koncepci dopravy a parkování v MPZ a provést úpravy komunikačního systému města s cílem odvedení nevhodné dopravy z území MPZ a jeho celkového zklidnění,
- řešení dopravy v prostoru Komenského ulice a navazujících prostor MPZ
- vytvoření přirozených bariér pro snížení dopravní rychlosti a pro zajištění větší bezpečnosti chodců i cyklistů
- dobudování potřebných parkovacích ploch, vyhodnotit možnost placení za parkování formou automatů
- rozšířit kamerový bezpečnostní systém v celém prostoru MPZ a jeho okolí

e) zvýraznění všech specifických jevů a prvků:

- využívat všech pamětihodností historického jádra, památek na židovskou obec (synagoga, židovský hřbitov, osobnosti), unikátního komplexu budov vojenských výchovných ústavů v Hranicích a osobností, které v nich v minulosti studovaly či pobývaly (Rainer Maria Rilke, Robert Musil, Josef Roth, Edith Steinová, generálové Otakar Záhalka, Heliodor Pika Ján Golián, Alexander Korda, atlet Emil Zátopek), hranických technických památek (viadukty, tunel, vápenka) a církevních památek (farní kostel Stětí sv. Jana Křtitele, hřbitovní kostel P. Marie tzv. „Kostelíček“)
- v zájmu obyvatel města i v zájmu turistického ruchu zachovat a rozvíjet tradice a charakter města (jeho genius loci)

- tyto tendence rozvíjet nejen v urbanismu a architektuře, ale také v oblasti kultury, tradičních výrob i jiných aktivit, zvýraznit vliv školní i obecné výchovy ke zdravému patriotismu

f) rozvoj drobných podnikatelských aktivit:

- vytváření podmínek pro rozvoj řemesel a služeb typických pro hranický region
- zajišťování jejich přiměřeného situování na území MPZ včetně prodeje výrobků, a to nejen z oblasti potřebných služeb, ale i výhodných prodejních artiklů
- rozvoj řemeslné výroby a obchodu nesmí snižovat přiměřený rozsah obytné funkce
- podpora atraktivních komerčních prostor v přízemí zámku
- podpora pořádání sezónních trhů a jarmarků

g) rozvoj ekonomických podmínek:

- rozvíjení součinnosti města a soukromých vlastníků v rámci realizace Programu rozvoje MPZ
- využívání a udržování všech finančních zdrojů pro rozvoj města, MPZ i všech přínosných druhů podnikání

C. PŘEHLED KONKRÉTNÍCH AKCÍ PROGRAMU

C.1. ZÁCHRANNÉ A REGENERAČNÍ AKCE

- C.1.1. příspěvky města majitelům domů v MPZ
- C.1.2. zámek č.p. 1 – restaurování pískovcových prvků, ostění a štuků
- C.1.3. rekonstrukce sklepení v Předzámčí pro městské klubové zařízení
- C.1.4. zámek č.p. 1 – oprava a rekonstrukce sklepních prostor
- C.1.5. hradby – západní část MPZ, oprava a stabilizace
- C.1.6. Zámecká ulice č.p. 103 rekonstrukce (budova v užívání ZUŠ)
- C.1.7. hradby – jižní a východní část MPZ, oprava a stabilizace

C.2. AKCE V SOULADU S REGULACÍ ÚZEMÍ MPZ

- C.2.1. ulice Na Náspech – parter (zádlažba, mobiliář, zeleň, schody)
- C.2.2. MPZ – řešení dopravy a parkování v centru města
- C.2.3. Masarykovo náměstí – parter (zádlažba, mobiliář, zeleň)
- C.2.4. Předzámčí, zámecký park – parkové a sadové úpravy
- C.2.5. Farní ulice – parter (zádlažba, mobiliář, zeleň)
- C.2.6. Školní náměstí – parter (zádlažba, mobiliář, zeleň)
- C.2.7. ulice 28. října – parter (zádlažba, mobiliář, zeleň)
- C.2.8. Svatoplukova ulice – parter (zádlažba, mobiliář, zeleň)

Nastoupený trend úzké spolupráce se soukromými vlastníky památkově chráněných objektů v MPZ a jejich vícezdrojové financování Program dále zachovává i pro období do roku 2010. Při provádění rekonstrukcí těchto staveb budou preferovány stavební práce týkající se převážně zabezpečení objektů z hlediska statického, střešní krytiny a klempířských prvků, výplní otvorů a obnova fasád.

Ke kompletnímu dokončení rekonstrukce zámku zbývá provedení restaurování pískovcových prvků, balustrád, ostění dveří a otvorů ve dvoraně, dále štukových stropů a polychromie, opravou projdou i sklepní prostory pod budovou.

Město Hranice vstoupilo do devadesátých let zcela nevybaveno prostory a zázemím pro organizování kulturního života ve městě. Za slabinu je tato skutečnost označena rovněž připravovaným programem rozvoje města. Zřízení polyfunkčního kulturního zařízení ve vlastnictví města je příležitostí výrazného rozšíření a zlepšení možností kulturního žití ve městě, při efektivnějším a cílenějším využití prostředků města plynoucích do této sféry. Sklepení Předzámčí se nachází v severozápadní části historického jádra města, mezi objektem zámku a Zámecké pivnice. Jedná se původní kamenné sklepy bývalé zámecké sýpky, nad nimi je provedena betonová deska s hydroizolační vrstvou a násypem zeminy, terén nad sklepy je v současné době upraven sadovými úpravami. Stávající hydroizolační vrstva se jeví jako nedostatečná, vzhledem k průsakům, které se objevují na vnitřním líci klenby. Součástí stavebních úprav bude řešení sanace tohoto vlhkého zdiva, včetně provedení kvalitní hydroizolace. Dispozice klubu je podmíněna možnostmi jednotlivých sklepních prostor. Největší z místností uprostřed dispozice je předurčena pro umístění hlediště, které by mohlo být úrovně řešeno s ohledem na výškové poměry místnosti. Jevišť bude situováno směrem k zámku, foyer s malým barem a šatnou bude situováno směrem k Zámecké pivnici. Stavební úprava předpokládá obnovení původních WC, kde by mohl být současně řešen vstup a zásobování Městského klubového zařízení. Dále se předpokládá obnovení dnes zasypané místnosti u Zámecké pivnice, která by mohla sloužit jako salónek, případně zázemí baru. Vzhledem k památkové hodnotě kamenných sklepů bude nutné maximální zachování stávajících kleneb, zdiva, nové architektonické prvky musí citlivě navazovat na stávající historizující ráz tohoto prostředí. Předpokládá se použití převážně přírodních materiálů – kámen, dřevo, kované železo.

V souvislosti s obnovou a stabilizací hradeb a se záměrem zvýraznění pohledu na hradby a siluetu města, je mimo jejich rekonstrukci též navrženo uvolnění prostoru mezi hlavní a parkánovou hradební zdí i svahů pod ní od všech nevhodných staveb, odstranění odpadků, náletové vegetace a smetištního bylinného patra, úprava terénu, humusování a osetí trávou a opravy tarasních zídek. Investice nebude vykazovat ziskovou činnost a s přímými příjmy nelze uvažovat. Další zachování objektů hradeb bude vyžadovat pouze náklady na běžnou údržbu. Postupným prováděním obnovy zelepší hodnota životního prostředí i celková kvalita a vzhled historického jádra města Hranic. Kulturně společenský přínos záchrany hradeb bude nesporný a možno počítat i se zvýšením atraktivity městského centra vzhledem k turistickému ruchu.

Rekonstrukce budovy č.p. 103 na Zámecké ulici, která je v majetku města a její prostory jsou užívány základní uměleckou školou, bude spočívat především v odstranění vlhkosti zdiva, zabezpečení z hlediska statického, opravě schodiště, výměně vnitřních instalací, střešní krytiny, výplní otvorů a obnově fasády.

U akcí týkajících se parteru se jedná o komplexní dořešení veřejných prostranství včetně doplnění nezbytné technické infrastruktury (komunikace, chodníky, kanalizace, vodovody, plynovody, kabelové rozvody NN, telefon, veřejné osvětlení a v návaznosti sadové úpravy, městský mobiliář a drobná architektura).

C.3. PŘEHLED AKCÍ PROGRAMU V JEDNOTLIVÝCH LETECH			Odhad investičních nákladů na jednotlivé akce v mil. Kč							
Lokalita	Název akce	projekt	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	celkem
MPZ	Příspěvky města majitelům domů na opravy	-	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	1,05
Zámek č.p. 1	Restaurování pískovcových prvků, štuků	-	0,10	1,50	-	-	-	-	-	1,60
Předzámčí – sklepení	Rekonstrukce pro městské klubové zařízení	2004	-	6,00	-	-	-	-	-	6,00
Zámek č.p.1	Oprava a rekonstrukce sklepních prostor	2006	-	-	3,00	-	-	-	-	3,00
Hradby – západ	Oprava a stabilizace hradeb městského jádra	2003	-	-	-	3,00	4,50	-	-	7,50
Zámecká ulice č.p. 103	Rekonstrukce	2006	-	-	-	5,50	-	-	-	5,50
Hradby – jih a východ	Oprava a stabilizace hradeb městského jádra	2008	-	-	-	-	-	6,00	7,00	13,00
Záchranné a regenerační akce - mezisoučet			0,25	7,65	3,15	8,65	4,65	6,15	7,15	37,65
Ulice Na Náspech	Parter – zádlážba, mobiliář, zeleň, schody	2004	3,00	-	-	-	-	-	-	3,00
MPZ	Řešení dopravy a parkování v centru města	2004	4,00	4,00	-	-	-	-	-	8,00
Masarykovo náměstí	Parter – zádlážba, mobiliář, zeleň	2004	-	30,00	-	-	-	-	-	30,00
Předzámčí, podzámčí	Parkové a sadové úpravy, zámecký park	2005	-	-	3,00	5,00	-	-	-	8,00
Farní ulice	Parter – zádlážba, mobiliář, zeleň	2006	-	-	-	2,50	-	-	-	2,50
Školní nám.	Parter – zádlážba, mobiliář, zeleň	2006	-	-	-	-	2,50	-	-	2,50
Ulice 28. října	Parter – zádlážba, mobiliář, zeleň	2008	-	-	-	-	-	4,00	-	4,00
Svatoplukova ulice	Parter – zádlážba, mobiliář, zeleň	2009	-	-	-	-	-	-	4,50	4,50
Akce v souladu s regulací MPZ - mezisoučet			7,00	34,00	3,00	7,50	2,50	4,00	4,50	62,50
CELKEM			7,25	41,65	6,15	16,15	7,15	10,15	11,65	100,15

Předpokládané zdroje financování:

rozpočet města, dotace z fondu regenerace MPZ, dotace z fondu záchrany architektonického dědictví, Operační program Olomouckého kraje, příp. dotace z fondů EU

D. SCÉNÁŘ POSTUPU REGENERACE

D.1. ČASOVÝ HORIZONT REGENERACE

Program je navržen v časovém horizontu 7 let, t.j. do roku 2010 včetně. Termíny realizace jednotlivých akcí jsou stanoveny s ohledem na technickou proveditelnost a vzájemnou podmíněnost. Reálnost z hlediska zajištění finančních zdrojů bude prověřována a upřesňována průběžně. Rychlost realizace závisí i na včasném a kvalitním zpracování potřebné projektové dokumentace, zabezpečení stavebních povolení a výběru dodavatele stavebních prací dle zákona o zadávání veřejných zakázek. Případné zpomalení postupu regenerace oproti stanoveným termínům v Programu je možné, avšak není ve větším rozsahu žádoucí. Případné odchylky je nutno řešit jednotlivě v rámci činnosti pracovní skupiny, pro jejíž práci je podkladem. Časový horizont je uveden v tab. C.3.

Stávající stav a parková úprava lokality Předzámčí (v pozadí Zámecký hotel, srpen 2003)

D.2. SOUBOR ZÁKLADNÍCH OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ PROGRAMU

Pro zajištění vlastní realizace Programu je nutno řešit především následující opatření:

a) organizační

- zajištění průběžné činnosti pracovní skupiny i aktualizace Programu
- zabezpečení průběžné informovanosti a spolupráce s vlastníky nemovitostí v MPZ

- novelizace koncepce dopravy a parkování v MPZ, včetně řešení záchytných parkovišť
- ve spolupráci s FA VUT Brno pořízení ideově urbanistických studií pro vybrané lokality
- pořízení projektových dokumentací pro akce Programu

b) legislativní

- zpracování a vydání obecně závazné vyhlášky, kterou budou stanoveny požadavky města pro umísťování informačních, reklamních a propagačních zařízení v městské památkové zóně z hlediska místních podmínek. Tuto OZV může obec vydat a to na základě ustanovení § 71 odst. 6 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších úprav
- rozvíjení smluvních vztahů s účastníky Programu
- dořešení problematiky vlastnictví hradeb historického jádra města

c) finanční

- zajištění požadovaných prostředků pro jednotlivé akce při přípravě rozpočtů města
- využívání všech forem podpor a dotačních titulů

D.3. REKAPITULACE FINANČNÍCH NÁKLADŮ

Odhady finančních nákladů jsou uvedeny v části C tohoto Programu a jsou v cenové úrovni roku 2003. Jedná se jen o hrubý odhad nákladů, který vychází ze současného stupně a rozsahu informací o jednotlivých akcích. Skutečnost se od tohoto odhadu může lišit v jednotlivých letech přiměřeně inflačním tendencím. Sumarizaci nákladů z hlediska výše podílu města a dotačních zdrojů dokumentuje následující tabulka:

REKAPITULACE	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	celkem
Město Hranice	7,125	37,825	4,575	11,825	4,825	7,075	8,075	81,325
Potřeba dotace	0,125	3,825	1,575	4,325	2,325	3,075	3,575	18,825
celkem v mil. Kč	7,250	41,650	6,150	16,150	7,150	10,150	11,650	100,150

D.4. KRITICKÁ MÍSTA REALIZACE PROGRAMU

D.4.1. Finanční zdroje

Získání dostatečných finančních zdrojů je jedním ze základních předpokladů realizace Programu. Úkolem všech zainteresovaných musí být nejen získání prostředků do rozpočtu města, ale také aktivní přístup a pomoc města majitelům objektů v MPZ. Pro naplnění zdrojů města je uvažováno především s výnosy z prodeje bytového fondu a nemovitostí.

Z hlediska principů pro použití zdrojů je nutno využívat především Zásady MK ČR pro použití a alokaci státní finanční podpory v Programu regenerace MPR a MPZ a Programu zachrany architektonického dědictví.

Další formy finančních podpor jsou:

a) přímé státní finanční podpory:

- programy podpory rozvoje malého a středního podnikání z poskytované MPO ČR (ZÁRUKA - program záruk pro malé a střední podnikatele, KREDIT - program úvěrů pro malé podnikatele, TRH - program podpory malých a středních podnikatelů, KOOPERACE – program podpory malých a středních podnikatelů vytvářejících kooperační sdružení, SPECIAL - program podpory malých a středních podniků vytvářejících podmínky pro zaměstnávání občanů z problémových skupin obyvatelstva, MARKETING - program podpory malých a středních podniků poskytováním vývozních informačních, poradenských a vzdělávacích služeb, PORADENSTVÍ – program podpory poradenství a inovačního podnikání pro malé a střední podniky, MALÉ PŮJČKY – program návratných finančních výpomocí pro malé podniky, DESIGN – program podpory designu pro malé a střední podniky)
- podpora ochrany a zlepšování životního prostředí z prostředků Státního fondu životního prostředí ČR
- programy podpory bydlení ze Státního fondu rozvoje bydlení
- Státní program na podporu úspor energie
- daňové úlevy poskytované MF

b) přímé zahraniční finanční podpory např.:

- podpory malého a středního podnikání v ČR z prostředků programu PHARE
- fondy a programy pomoci EU

c) informace a služby pro podnikatele poskytují např.:

- Národní informační středisko ČR v Praze (www.nis.cz)
- Agentura pro rozvoj podnikání v Praze (www.arp.cz)
- Česká centrála cestovního ruchu v Praze (www.czechtourism.cz)
- Design centrum ČR (www.designcentrum.cz) - nejbližší ve Zlíně
- Centrum pro regionální rozvoj (www.crr.cz) - nejbližší v Olomouci
- Centrum pro komunitní práci (www.cpkp.cz) – nejbližší v Přerově
- Vědeckotechnické parky - nejbližší v Olomouci

D.4.2. Pracovní skupina pro regeneraci

Pracovní skupina pro regeneraci je sice navržena z konkrétních osob, ale v průběhu její činnosti může docházet k obměnám. Ze strany Městského úřadu je bezpodmínečně nutné zajistit koordinátora této skupiny, jehož hlavním úkolem bude aktivizace a důsledná spolupráce s majiteli objektů, zároveň však i zajištění vlastní činnosti pracovní skupiny.

Složení pracovní skupiny viz. A.2. g).

D.4.3. Vzájemná podmíněnost jednotlivých akcí

Přímá podmíněnost akcí není, pouze při průběhu akcí parteru bude docházet k určitému omezení, zejména v příjezdu k objektům.

Uskutečnění záměrů na opravu hradeb ale komplikuje především neujasněnost vlastnického práva k této stavbě (stavbám), které není v katastru nemovitostí v současné době jednoznačně a přesně specifikováno. S tímto souvisí problematika prokazování tzv. "aktivní legitimace" ze strany stavebníka, tj., že má vlastnické právo ke stavbě, kterou hodlá opravovat. Z tohoto důvodu je zpochybnitelné i nařízení k provedení zabezpečovacích prací ze strany stavebního úřadu (při haváriích apod.), které lze nařídít pouze vlastníku stavby.

Taktéž se komplikuje možnost získání dotace na obnovu této památky atd. V katastrální mapě území historického jádra jsou hradby graficky vyznačeny a "seslučkovány" s plochou pozemků na nichž stojí. Dle sdělení KÚ Hranice nejsou hradby v písemných elaborátech jako samostatné nemovitosti vedeny. Pouhé grafické spojení s pozemkem není jednoznačným průkazem o vlastnictví k hradbě. Mnozí vlastníci pozemků, na kterých se hradby nachází, namítají, že tyto stavby nejsou jejich, že nebyly předmětem koupě příp. vydání v rámci restituce apod., a že je v minulosti pro potřebu obrany sídla vždy budovalo město. V současné době probíhá soudní spor o určení vlastnického práva k části hradeb nacházejících se mezi pozemky parc.č. st. 25 a 501, k.ú. Hranice.

V případě, že hradba je již zastavěna jinou nemovitostí, lze ji považovat za součást této nemovitosti a vlastnictví je v tomto směru jednoznačné. V rámci snahy o narovnání a specifikaci vlastnického práva v těch případech, kdy hradba tvoří samostatnou stavbu, je navržen tento postup:

- zajištění stanoviska Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, zda stát nárokuje na tyto stavby vlastnické právo
- seznámení vlastníků dotčených nemovitostí s tímto záměrem města a získání jejich stanoviska zda:
 - o souhlasí s bezúplatným "převodem" - určením vlastnictví ve prospěch Města Hranice, včetně omezení pozemku věcným břemenem
 - o trvají na svém vlastnickém právu k hradbě
- předložení souhlasů, schválení záměru městským zastupitelstvem
- provedení geometrických plánů na oddělení parcel
- zajištění stanoviska stavebního úřadu k potvrzení o existenci stavby, nahrazující kolaudační rozhodnutí
- vypracování písemného dokumentu (dohoda o vyrovnání), kterým bude stanovena dohoda o určení vlastnického práva ve prospěch Města Hranice, včetně specifikace věcného břemene a jeho odsouhlasení vlastníky pozemků
- závěrečné odsouhlasení dohod městským zastupitelstvem
- provedení zápisu do katastru nemovitostí

Budoucí správu a údržbu bude zajišťovat vlastník kulturní památky tj. Město Hranice ze svého rozpočtu.

Zámek a podzámčí ze západu – lokalita pro zámecký park (srpen 2003)

Předzámčí ze západu – ohradní zeď s baštami a sklepními prostory pro městské klubové zařízení (srpen 2003)

Západní část hradeb MPZ, nábřeží Veličky (srpen 2003)

Masarykovo náměstí –stávající stav (květen 2000)

E. ZMĚNY FUNKČNÍHO VYUŽITÍ

Realizací akcí Programu nedojde ke změně funkčního využití jednotlivých objektů. Výjimku tvoří sklepení u ohradní zdi zámku, které je dlouhodobě nevyužíváno a jehož rekonstrukcí pro městské klubové zařízení města se obohatí společenský a kulturní charakter MPZ. Jedním z hlavních bodů při této akci by měla být též snaha o maximální propojenost klubového zařízení s přilehlými zelenými plochami. To znamená, využít potenciálu daného místa – vstupní předprostor klubu řešit jako místo společenského setkávání, s možností posezení na lavičce, doplnění prostoru případným vodním prvkem s instalací výtvarného objektu, včetně osvětlení. V prostoru bývalé zámecké zahrady pod hradbami uvažovat s vybudováním letní zahrádky a svažitosti terénu případně využít pro vybudování malého letního amfiteátru, který by v letních měsících mohl být využíván jako malá divadelní scéna. Na tuto první etapu úprav bývalé zámecké zahrady bude navazovat celková úprava ozelenění s řešením vzájemné propojenosti parkové plochy nad hradbami a zelené plochy podél potoku Velička.

F. ZÁSADY PROJEKTOVÝCH ZADÁNÍ

Kromě zákonných povinností, plynoucích z památkové ochrany území a stavebních předpisů je třeba dle obecně závazné vyhlášky města Hranice č. 4/96, o závazných částech Územního plánu sídelního útvaru města Hranice při projektování a navrhování staveb respektovat zejména:

- článek 6, Zásady regulace funkčních zón

- odst 2, (C) - centrální zóna:

Při stavební činnosti v části zóny zařazené do městské památkové zóny nutno respektovat schválené podmínky pro výstavbu. Dále je nutno respektovat regulativy schválené v rámci územního plánu zóny, zejména je nutno:

- charakter zóny chránit, respektovat hmotovou strukturu a výškovou hladinu zástavby a architektonický výraz zástavby
- uvolnit vnitrobloky a zadní trakty domů od nehodnotné a nevhodné zástavby
- parter domů, zejména tam, kde to je naznačeno ve výkrese B 1.1 využít ke komerčním účelům, zdůraznit tak hlavní pěší tahy
- při jednotlivých rekonstrukcích budov, případně u novostaveb na volných pozemcích nebo na místě demolice respektovat regulační prvky dané územním plánem zóny
- eliminovat negativní vlivy dopravy jejím částečným vyloučením, omezením přístupu do centra na základě obecně závazné vyhlášky Města Hranice. Parkování v zóně soustředit po jejím obvodu a náměstí a vybrané ulice a prostory podle výkresu B 1.1 a B 1.2 formovat jako pěší zóny s omezenou automobilovou dopravou a parkováním
- vymístit nevhodné výrobní provozy do výrobní zóny
- regulací dle obecně závazné vyhlášky Města Hranice zabezpečit zachování optimálního podílu bytů v zóně

- článek 8, Staveniště zvláštního významu

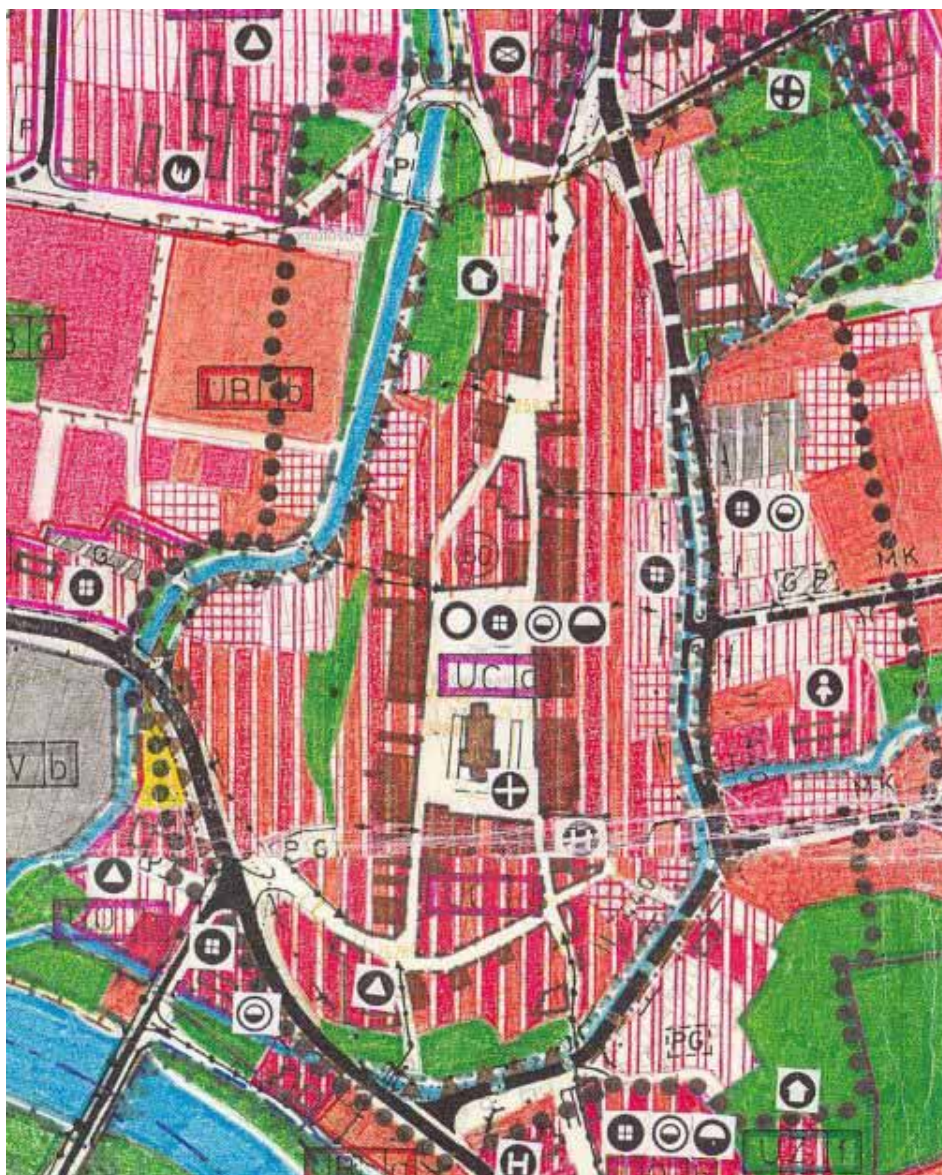
▪ odst.1:

Jako staveniště zvláštního významu pro celkový obraz města Hranic z hlediska urbanistického a architektonického se vymezují:

- území městské památkové zóny Hranice

▪ odst.2:

Pro řešení zástavby stavenišť uvedených v odstavci 1 musí být před vlastním zpracováním projektové dokumentace na významné stavby, případně soubory staveb, vypsány a vyhodnoceny architektonické nebo urbanistické soutěže ve smyslu soutěžního řádu České komory architektů. Výjimky jsou přípustné v těch případech, kdy bude prokázána možnost získání projektu na vysoké architektonické úrovni jiným způsobem. O výjimkách rozhoduje stavební úřad MěÚ Hranice.

Územní plán sídelního útvaru města Hranice – plán využití území – centrální zóna (UC)

G. ZÁVĚR

Program lze charakterizovat jako živý materiál, se kterým bude nutno dále pracovat, a to formou průběžné aktualizace (minimálně 1x ročně v závislosti na schváleném rozpočtu města). Program stanovuje základní parametry konečných výsledků regenerace, konkretizuje určité pevné body a nastiňuje cesty k jejich dosažení.

Schválením Programu regenerace městské památkové zóny Hranice, Zastupitelstvo města Hranic s vědomím závažnosti přijatého dokumentu:

a) vyjadřuje

- své odhodlání realizovat a podporovat regeneraci MPZ
- svůj záměr koncepčního přístupu k regeneraci MPZ v souladu s celostátním Programem regenerace a se zájmy památkové péče
- zásadní představy o budoucí funkci a stavu MPZ

b) stanovuje

- koncepci regenerace v návaznosti na plánovaný rozvoj a funkce města
- konkrétní kroky regenerace MPZ
- priority v rozvojové činnosti centrální části města

c) vyzývá

- všechny občany města, zvláště pak vlastníky nemovitostí nacházející se v městské památkové zóně ke spolupráci při rozpracování a naplňování Programu
- všechny majitele, uživatele a správce těchto nemovitostí k aktivnímu přístupu k regeneraci

d) pověřuje

- pracovní skupinu pro regeneraci funkcí garanta a koordinátora Programu regenerace MPZ, při této činnosti se předpokládá její úzká spolupráce s:
 - odborem školství, kultury, tělovýchovy a cestovního ruchu a dalšími odbory MěÚ Hranice
 - všemi majiteli, uživateli a správci objektů
 - Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm v Olomouci

e) ukládá

- Městskému úřadu Hranice zohlednit schválený Program regenerace při přípravě rozpočtů města na následující léta
- zabezpečit projektovou přípravu, výběrová řízení a realizace jednotlivých akcí Programu financovaných Městem Hranice.

Použité podklady a literatura:

- Usnesení vlády ČR č. 209 ze dne 25. března 1992 k Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón
- Program regenerace MPZ Hranice na léta 1994 - 1997, (Idea ateliér Ostrava s.r.o.)
- Program regenerace MPZ Hranice na léta 1998 – 2002, (Ing.arch Ladislav Patočka, SÚ MěÚ Hranice)
- Územní plán sídelního útvaru města Hranice, (Urbanistické středisko Ostrava s.r.o.)
- Návrh územního plánu zóny historického jádra města Hranice, (Urbanistické středisko Ostrava s.r.o.)
- Stavebně statický průzkum hradeb (Ing.Janeček)
- Urbanisticko - architektonická studie řešení parteru historického jádra Hranic (Urbanistické středisko Ostrava s.r.o.)
- Stavebně historický průzkum hradeb s návrhem památkové obnovy (Ing. Plaček)
- Studie rozvoje města Hranic se zaměřením na cestovní ruch (organizace CESO)
- Průzkum veřejného mínění občanů Hranic (Marketingová laboratoř Ostrava)
- Hranice - malý průvodce městem a okolím (Juračka, Necid)
- Český statistický úřad (údaje ze sčítání obyvatelstva k 1.3.2001)
- Architektonický návrh řešení venkovních sadových úprav Předzámčí, zámeckého parku, podzemních parkovacích garáží a využití stávajících sklepů před zámek (Stavitel Röder s.r.o.)
- Architektonický návrh řešení ploch, zádlažby a mobiliáře Masarykova náměstí (S.projekt plus a.s.)
- Projekt řešení zámeckého náměstí Předzámčí (Stavitel Röder s.r.o.)
- Projekt konzervace a stabilizace hradeb městského jádra v Hranicích (Ing. Jaroslav Skřivánek)
- SWOT analýzy k Programu rozvoje města Hranice (město Hranice)